

Scan

**บทบาทการเป็นสมาชิกตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**

นางสาวสุกัญญา จันทกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
วิชาเอกการพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิวราช

พ.ศ. 2550

**Husband's Roles as Perceived by Male Undergraduate Students
of Rajamangala University of Technology Thanyaburi**

Miss. Sukanya Chantakul

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Home Economics in Family and Social Development**

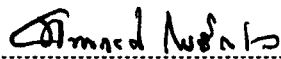
School of Human Ecology

Sukhothai Thammathirat Open University

2007

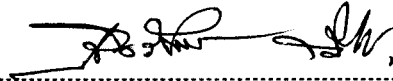
หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทการเป็นสามีมตามการรับรู้ของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ชื่อและนามสกุล นางสาวสุกัญญา จันทกุล
วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม
สาขาวิชา มนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชินรัตน์ สมสืบ
2. รองศาสตราจารย์ประกายรัตน์ ภัทรชิตี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

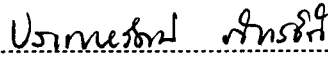
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทิพาภรณ์ โพธิ์ฉวิล)

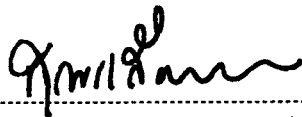
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชินรัตน์ สมสืบ)

กรรมการ

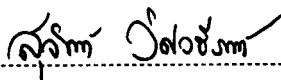
(รองศาสตราจารย์ประกายรัตน์ ภัทรชิตี)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพร เสียนสลาย)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก
การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 2 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทการเป็นสามีตามการรับรู้ของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้วิจัย นางสาวสุกัญญา จันทกุล **ปริญญา** ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (การพัฒนาครอบครัวและสังคม) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ชินรัตน์ สมสืบ (2) รองศาสตราจารย์ประกายรัตน์ ภัทรธิตี **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี (2) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 350 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้บทบาทสามีในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ในด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านเศรษฐกิจและด้านงานบ้าน ($\bar{X} = 4.48$ 4.45 4.42 และ 3.76 ตามลำดับ) (2) ปัจจัยด้านตัวบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี ประสบการณ์การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก เจตคติที่มีต่อบิดา และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อาชีพของบิดา และความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา

คำสำคัญ การรับรู้ บทบาทสามี นักศึกษาชายระดับปริญญาตรี

Thesis title: Husband's Roles as Perceived by Male Undergraduate Students of Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Researcher: Miss Sukunya Juntakul; **Degree:** Master of Home Economics (Family and Social Development); **Thesis advisors:** (1) Dr. Chinnarat Somsueb, Associate Professor ; (2) Prakairat Patrathiti, Associate Professor ; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were: (1) to study the husband's roles as perceived by male undergraduate students of Rajamangala University of Technology Thanyaburi and (2) to investigate the relationships among personal factors, family factors and the perception on the husband's roles of male undergraduate students of Rajamangala University of Technology Thanyaburi.

The research samples consisted of 350 fourth-year male undergraduate students of Rajamangala University of Technology Thanyaburi, who were randomly selected by the multi-stages random sampling technique. Research instrument used for the study was a questionnaire. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, the Chi-square test and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results of the study were as follows: (1) the majority of the samples perceived husband's roles at the high level ($\bar{X} = 4.28$) in the following aspects: relationships between married partner, child rearing practices, economic factor and household chores ($\bar{X} = 4.48, 4.45, 4.42$ and 3.76 respectively), (2) Personal factors relating to the perception on husband's roles at the .05 level of statistical significance were information about husband's roles, experiences obtained from father's rearing practices during childhood, attitudes towards father, and self-esteem, while family factors relating to the perception on husband roles at the .05 level of statistical significance were father's occupation and the relationships between father and mother.

Keywords: Perception, Husband's roles, Male undergraduate students

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชินรัตน์ สมสืบ และรองศาสตราจารย์ประกายรัตน์ ภัทรธิดี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ท่านได้กรุณาตรวจพิจารณางานวิจัย ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัศตร์ พิบูลย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย บุญโชติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชณี ลาขโรจน์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาบดีคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณและขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ และครูอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้ เป็นผลให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

สุกัญญา จันทกุล

พฤศจิกายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาท	9
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสามี	13
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้	19
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านตัวบุคคลของนักศึกษาชาย	51
ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านครอบครัวของนักศึกษาชาย	59
ตอนที่ 3 การรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชาย	62
ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปการวิจัย	80
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	98
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	99
ข แบบสอบถาม	101
ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามและ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	113
ง จำนวนประชากร	122
ประวัติผู้วิจัย	129

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา	41
ตารางที่ 3.2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะวิชา	43
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาชาย จำแนกตามลักษณะทั่วไป	52
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาชาย จำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับบทบาทสามี	54
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการได้รับการเลี้ยงดู จากบิดาในวัยเด็ก	55
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาชาย	57
ตารางที่ 4.5 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ของนักศึกษาชาย	58
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาชาย จำแนกตามอาชีพของบิดา	59
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาชาย จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา	60
ตารางที่ 4.8 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความสัมพันธ์ ระหว่างบิดามารดาของนักศึกษาชาย	61
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของ นักศึกษาชายด้านงานบ้าน	62
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของ นักศึกษาชายด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	63
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของ นักศึกษาชายด้านเศรษฐกิจ	64
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของ นักศึกษาชายด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส	65
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของ นักศึกษาชาย	66
ตารางที่ 4.14 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการรับรู้การเป็น บทบาทสามีของนักศึกษาชาย	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพี่น้องกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษา	69
ตารางที่ 4.16 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทการเป็นสามีกับการรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชาย	70
ตารางที่ 4.17 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย	71
ตารางที่ 4.18 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่มีต่อบิดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย	72
ตารางที่ 4.19 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย	73
ตารางที่ 4.20 ค่าไคสแควร์ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย	74
ตารางที่ 4.21 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของบิดามารดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย	75
ตารางที่ 4.22 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย	76
ตารางที่ 4.23 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย	77
ตารางที่ 4.24 ค่าไคสแควร์ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย	79

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 กระบวนการรับรู้ของคาส์ทและโรเซนวิก	22
ภาพที่ 2.2 กระบวนการรับรู้ของฮุสซ์และ โบวคิทซ์	23
ภาพที่ 2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของเซอร์เมอร์ฮอร์น ฮันท์และฮอสบอน	25
ภาพที่ 2.4 ทฤษฎีคีน ไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของ พฤติกรรมทางจริยธรรม	27

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันครอบครัว มีความสำคัญทั้งระดับประเทศและระดับโลก ดังจะเห็นได้จากประเทศไทยได้กำหนดให้ วันที่ 14 เมษายนของทุกปี เป็นวัน “ครอบครัว” และองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้ปี 2537 เป็นปี “ครอบครัวสากล” ซึ่งหมายความว่า หลาย ๆ ฝ่ายต่างตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว เนื่องจากครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญยิ่งในการผลิตและสร้างคุณภาพของประชากรตั้งแต่เยาว์วัย และเป็นที่ยอมรับกันว่าคุณภาพของประชากรมีความสำคัญต่อการพัฒนาความเจริญของสังคม และต่อความมั่นคงและความสงบสุขของชาติ รวมถึงความผาสุกของโลก การพัฒนาประเทศจะสามารถบรรลุผลได้ หากได้เน้นความสำคัญลงไปที่คุณภาพครอบครัว ดังนั้นสถาบันครอบครัวจะกระทำบทบาทให้ดีมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับสมาชิกคนสำคัญคนหนึ่งของครอบครัว คือ สามี (เอมอร มณีรัตน์ 2538 : 1)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 - 10 ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและเน้นความสำคัญของครอบครัวที่มีความสัมพันธ์อันอบอุ่น ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนา สามีจัดว่าเป็นบุคคลสำคัญของครอบครัวบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องพัฒนาภารกิจของตน ในปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปลักษณะของครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายไปสู่ครอบครัวเดี่ยว รวมทั้งผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพนอกบ้านมากขึ้น ทำให้สามีมีความจำเป็นต้องรับบทบาทให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยต้องทำหน้าที่ในการเลี้ยงดู และดูแลงานต่าง ๆ ภายในบ้านเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เกิดความสมดุลในครอบครัว (ปนัดดา จันทอง 2541: 1)

ปัจจุบันสังคมไทยสะท้อนให้เห็นถึงการต่อสู้หาเลี้ยงครอบครัวโดยลำพังของมารดาที่ปราศจากหัวหน้าครอบครัวเป็นจำนวนมาก (นางลักษณะ เอมประดิษฐ์ อ้างถึงใน ปนัดดา จันทอง 2541: 2) รวมถึงการเกิดของมูลนิธิเกี่ยวกับเด็ก สถานสงเคราะห์ มูลนิธิผู้หญิง เป็นต้น ล้วนสนับสนุนว่ามีครอบครัวมากมายที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม จนทำให้เกิดความล้มเหลวของครอบครัวได้ โดยที่สภาพความล้มเหลวนั้นเมื่อพิจารณากันอย่างลึกซึ้งลงไปแล้วน่าจะมีสาเหตุมาจากผู้ชาย หรือบุคคลที่มีสถานภาพเป็นสามีในครอบครัวขาดความ

รับผิดชอบ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในที่ทำให้เด็กถูกทอดทิ้งก็คือ บิดาหรือผู้ชาย ที่มีส่วนสำคัญต่อการตั้งครรภ์ของหญิง ซึ่งหมายความว่าเมื่อหญิงตั้งครรภ์ขึ้นมา ผู้ชายเหล่านั้นจำนวนไม่น้อย ที่ไม่ยอมรับผิดชอบในการกระทำของตน หรือไม่ยอมรับที่จะเลี้ยงดูลูกที่เกิดมา ทำให้มารดาตัดสินใจทิ้งลูกหรือทำแท้ง (วัลลภ ตั้งคณานุรักษ์ อ้างถึงใน ปนัดดา จันผ่อง 2541 : 2)

ปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวไทยปัจจุบัน ส่วนหนึ่งเกิดจากค่านิยมและการประพฤติปฏิบัติบางประการที่มีการสืบทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งค่านิยมที่เห็นได้ชัดคือการยกให้ชายเป็นใหญ่กว่าหญิง ขอมรับให้ชายสามารถใช้ชีวิตอย่างเป็นอิสระ และมีบทบาทส่วนร่วมในการทำกิจกรรมประจำวันของครอบครัวน้อยเกินไป เหล่านี้ทำให้ชายสร้างปัญหาครอบครัวในรูปแบบต่างๆ เช่น การดื่มเหล้า เข้าสู้อ การเที่ยวโสเภณี การมีภรรยาบ่อย การทุบตีหรือการทำร้ายสมาชิกครอบครัว การหย่าร้าง หรือการทอดทิ้งครอบครัว (ภัสสร ติมานนท์ 2541:258-65) มาตรการที่จะใช้ทำให้ชายได้มีบทบาทและความรับผิดชอบต่อครอบครัวมากขึ้น จำเป็นต้องแก้ไขจากภายในครอบครัวก่อน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับที่ไม่เน้นการแบ่งแยกความรับผิดชอบหลาย ๆ ด้านระหว่างชายและหญิง ควรให้มีการทำการวิจัยศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของชายที่มีต่อครอบครัวและชีวิตสมรส เพื่อวางแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้ชายเข้ามามีส่วนร่วมในครอบครัวมากขึ้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาสายวิชาชีพที่มีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และมุ่งพัฒนานุคคลให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านปฏิบัติการ ความเจนจัดทางวิชาการ และคุณลักษณะที่จำเป็นตามลักษณะอาชีพพร้อมที่จะทำงาน และสามารถปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าทันต่อการพัฒนาการทางเทคโนโลยี รวมทั้งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ความประณีต ความสำนึกในจรรยาอาชีพ คุณธรรม และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม

จากที่กล่าวมานี้จึงเป็นจุดสนใจ ที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดที่จะศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นสามีตามการรับรู้ของนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรี ซึ่งกำลังศึกษาชั้นปีสุดท้าย ใกล้เคียงสำเร็จการศึกษามีความพร้อมทั้งวัยวุฒิและคุณวุฒิ เมื่อจบการศึกษาจะต้องออกไปประกอบอาชีพและสร้างครอบครัวใหม่ จะต้องมีสถานภาพและบทบาทของการเป็นสามีในอนาคต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีการจัดการศึกษาต่างจากสถาบันอื่น กล่าวคือมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาชีพต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม รับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ายังไม่มีการศึกษาเรื่องการรับรู้บทบาทการเป็นสามีในกลุ่มตัวอย่างนี้

การศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้นักศึกษาได้รับรู้ถึงบทบาทสามี และตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมตัวและรับผิดชอบในบทบาทสามี เพื่อสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและเพื่อความมั่นคงของสังคมต่อไป

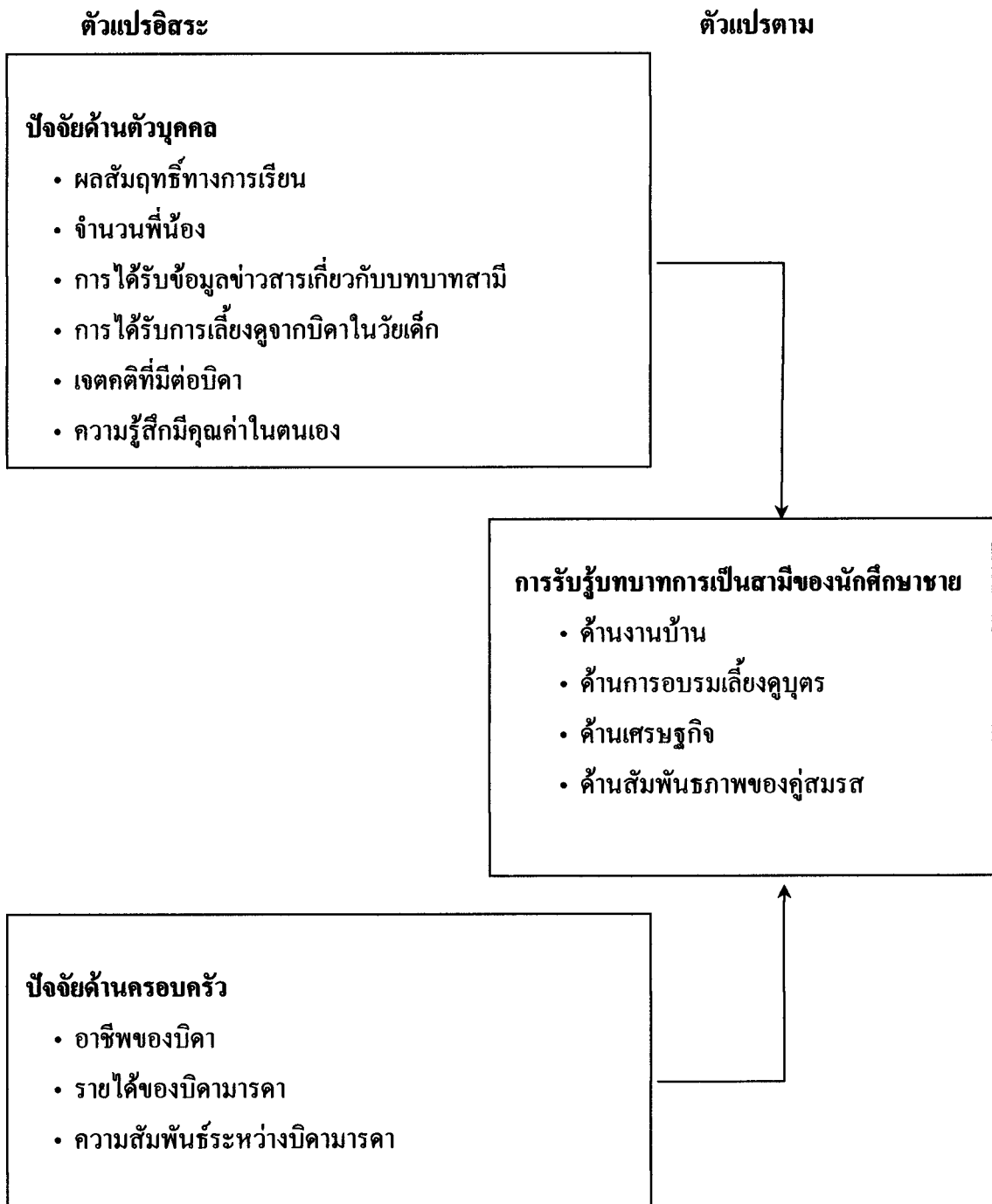
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีตามการรับรู้ของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีตามการรับรู้ของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า ตัวแปรต่าง ๆ ที่ค้นพบนั้น มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีตามการรับรู้ของนักศึกษาชาย ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภาพแสดงกรอบแนวคิด เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

4.2 จำนวนพี่น้องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

4.3 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

4.4 การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

4.5 เจตคติที่มีต่อบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

4.6 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

4.7 อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

4.8 รายได้ของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรในที่นี้คือ นักศึกษาชายระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2547 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาเนื้อหาเรื่องบทบาทการเป็นสามีตามการรับรู้ของนักศึกษาชาย ในที่นี้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านงานบ้าน ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านเศรษฐกิจและด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

5.3 ขอบเขตด้านเวลา ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

5.4 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.4.1 *ตัวแปรอิสระ* ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนพี่น้อง การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก เจตคติที่มีต่อบิดา ความรู้สึกที่มีคุณค่าในตนเอง อาชีพของบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา

5.4.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ บทบาทการเป็นสามีตามการรับรู้ของนักศึกษาชาย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านงานบ้าน ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านเศรษฐกิจและด้านสัมพันธ์ภาพของคู่สมรส

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 *นักศึกษาชาย* หมายถึง นักศึกษาเพศชายที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2547

6.2 *การรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชาย* หมายถึง การตีความหรือแปลความหมายในบทบาทหน้าที่ของสามีโดยทั่ว ๆ ไปที่พึงปฏิบัติต่อภรรยา ตามความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นหรือความเชื่อของนักศึกษาชาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ตามแนวคิดของพรลักษ์ณ์ ฤกษ์สมโภช (2542:6) คือ ด้านงานบ้าน ด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านเศรษฐกิจ ด้านสัมพันธ์ภาพของคู่สมรส

6.2.1 *บทบาทด้านงานบ้าน* หมายถึง หน้าที่ต่างๆที่สามีควรกระทำภายในบ้าน เช่น การซ่อมแซมเครื่องใช้ในบ้าน การทำความสะอาดบ้าน การจัดตกแต่งบ้าน การปรุงอาหาร และการเก็บล้างภาชนะ

6.2.2 *บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร* หมายถึง หน้าที่ต่างๆที่สามีควรกระทำเกี่ยวกับการดูแลบุตร ในเรื่องอาหารการกิน การดูแลสุขภาพอนามัยของบุตร การดูแลในเรื่องการศึกษา การอบรมและดูแลความประพฤติและการให้คำปรึกษา

6.2.3 *บทบาทด้านเศรษฐกิจ* หมายถึง หน้าที่ต่างๆที่สามีควรกระทำเกี่ยวกับการหารายได้เลี้ยงครอบครัว การวางแผนการเงิน และดูแลค่าใช้จ่ายของครอบครัว

6.2.4 *บทบาทด้านสัมพันธ์ภาพของคู่สมรส* หมายถึง หน้าที่ต่างๆที่สามีควรกระทำ เช่น การยกย่องให้เกียรติภรรยา การให้ความรักความอบอุ่น การให้กำลังใจ การให้ความไว้วางใจ และการทำกิจกรรมร่วมกัน

6.3 *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน* หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของผลการเรียนทุกภาคเรียนที่ผ่านมาถึงในปีการศึกษา 2546 ของนักศึกษาชาย

6.4 จำนวนพี่น้อง หมายถึง จำนวนบุตรที่ยังมีชีวิตอยู่และเกิดจากบิดามารดาของนักศึกษาชาย

6.5 เจตคติที่มีต่อบิดา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นของนักศึกษาชายที่มีต่อพฤติกรรมปฏิบัติหน้าที่ของบิดาของตนเอง

6.6 รายได้ของบิดามารดา หมายถึง รายรับที่เป็นเงินของบิดามารดาของนักศึกษาที่ได้รับรวมกันในแต่ละเดือน

6.7 อาชีพของบิดา หมายถึง อาชีพที่มีรายได้หลักของบิดาผู้ให้กำเนิดของนักศึกษาชาย

6.8 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี หมายถึง การที่นักศึกษาชายเคยหรือไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำหรือความรู้เกี่ยวกับบทบาทสามี จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน หน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเอกชน สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ โทรทัศน์ วิทยุ แผ่นพับ สถานศึกษา สื่ออิเล็กทรอนิกส์

6.9 การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก หมายถึง ระดับการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาผู้ให้กำเนิด

6.10 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา หมายถึง การแสดงออกถึงความผูกพันที่บิดามารดามีต่อกันตามความรู้สึกของนักศึกษาชายในด้านการสนับสนุนทางอารมณ์ โดยการให้ความรักให้การยกย่อง ไว้วางใจ และการสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม โดยการได้รับ ของขวัญ หรือทรัพย์สิน ในโอกาสต่าง ๆ การแบ่งปันเวลาซึ่งกันและกัน และการพูดคุยกันระหว่างบิดามารดา

6.11 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของนักศึกษาชายที่มีต่อตนเองในด้านบวกหรือด้านลบ ซึ่งเกิดจากการประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกรักตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถ

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน หรือจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักศึกษาได้รับรู้ถึงบทบาทสามี และตระหนักถึงความสำคัญ ของการเตรียมตัว และรับผิดชอบในบทบาทสามี เพื่อสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว นำไปสู่ความมั่นคงของสังคมต่อไป

7.2 เป็นข้อมูลพื้นฐานให้แก่หน่วยงานบริการของรัฐ และเอกชน หรือนุคคลที่สนใจในเรื่องบทบาทสามมิได้ศึกษาค้นคว้า และนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายครอบครัว หรือวางยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาครอบครัว และจัดทำโครงการส่งเสริมเพื่อการพัฒนาครอบครัว

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทการเป็นสามีตามการรับรู้ของนักศึกษาชาย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปีการศึกษา 2547 สำหรับการทบทวนวรรณกรรมนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาท
2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสามี
3. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาท

1.1 ความหมายของบทบาท

ราชบัณฑิตยสถาน (2546:602) “บทบาท” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “role” หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้

สุพัตรา สุภาพ (2540:30) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ

งามพิศ สัตย์สงวน (2538:73-75) ได้กล่าวไว้ว่า สถานภาพเป็นตำแหน่ง แต่บทบาทคือการกระทำตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ สถานภาพและบทบาทมักจะเป็นของคู่กัน เมื่อมีสถานภาพจะต้องมีบทบาทด้วย แต่ไม่เสมอไป ดังนั้น บทบาทคือ พฤติกรรมที่คาดหวัง สำหรับผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่างๆ ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร (role expectation) สถานภาพเป็นบทบาทที่คาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคม เพื่อให้ผู้สัมพันธ์มีการกระทำระหว่างกันทางสังคมได้ รวมทั้งสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ บทบาทอาจเป็นเรื่องของสังคม แต่มีจิตวิทยาของบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ครองตำแหน่งเดียวกัน อาจแสดงบทบาทต่างกัน ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งบางอย่างอาจทำหน้าที่หลายอย่าง และจะได้รับสิ่งตอบแทนหลายอย่างแต่บุคคลในตำแหน่งเดียวกันจะแสดงบทบาทต่างกันไปได้เพราะ

แต่แต่ละคนมีลักษณะทางจิตวิทยาและบุคลิกภาพต่างกัน รวมทั้งยังมีปัจจัยที่สำคัญอีกหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เวลาและสถานการณ์ที่เฉพาะต่างกัน

นิคม เหมะสุทรินันท์ (2536:17) ได้สรุปว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่กระทำตามหน้าที่ ตำแหน่ง และสถานภาพทางสังคมตามที่สังคมนั้นๆ คาดหวัง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะแสดงบทบาทได้ดีหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม

ประพันธ์ สุริหาร (2537:57) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การแสดงออกตามสถานภาพ (status) ซึ่งคนมีอยู่

สรวทพิทย์ ภู่อุณณา (2541:22) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การแสดงออกหรือพฤติกรรมที่บุคคลประพฤติปฏิบัติตามสิทธิ และหน้าที่ของสถานภาพที่ตนดำรงอยู่และตามความคาดหวังของสังคมหรือบุคคลอื่น

บัณเจิต ชนะชัย (2538:8) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน (norms) ความคาดหวัง (expectation) ข้อห้าม (taboos) ความรับผิดชอบ (responsibilities) และอื่นๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดไว้ บทบาทตามความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปที่หน้าที่อันควรกระทำ

2. บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเอง ที่คิด และทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้นๆ

3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่จะกระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือแนวทางที่บุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้น

ศิริพันธ์ ศรีกงพลี (2540:11) ได้อธิบายความหมายของคำว่า บทบาท โดยทั่วไปจะพิจารณาได้สองนัยคือนัยแรกพิจารณาโครงสร้างสังคมที่มีชื่อเสียงแตกต่างกันไป ซึ่งแสดงถึงคุณลักษณะ และกิจกรรมของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้นและอีกนัยหนึ่งพิจารณาในด้านการแสดงบทบาทหรือปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ดังนั้น บทบาทจึงหมายถึงผลสืบเนื่องที่มีแบบแผนของการกระทำ ที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลที่อยู่สถานการณ์แห่งการปฏิสัมพันธ์นั้น บทบาทตามนัยแรกเป็นการจำแนกชนิดบุคคลที่อยู่ในสังคมซึ่งถูกจำแนกโดยคุณสมบัติและพฤติกรรม และบทบาทตามนัยที่ 2 เป็นการจำแนกบทบาทของบุคคลในสังคมย่อมขึ้นอยู่กับสถานภาพที่ตนครองอยู่และคุณสมบัติส่วนตัวของเขา บทบาทของบุคคลจึงแตกต่างออกไปตามลักษณะ สถานภาพ อุปนิสัย ความคิด ความรู้ ความสามารถ มूलเหตุจูงใจ การอบรม ความพอใจ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของบทบาทได้ดังนี้

1. บทบาทมีประจำอยู่ทุกสถานภาพของบุคคล
2. วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมเป็นสิ่งจำเป็นในการกำหนดบทบาท
3. การที่บุคคลจะทราบบทบาทได้ต้องทราบสังคมประกิต (socialization)
4. บทบาทจริงที่บุคคลแสดงนั้นไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนบทบาทที่คาดหวังหรือที่ควรจะเป็นเพราะบทบาทที่เป็นจริงนั้นเป็นผลแห่งปฏิกริยาแห่งบุคลิกภาพของบุคคลที่ครองสถานภาพของบุคคลที่มาร่วมในพฤติกรรม และสิ่งกระตุ้นต่างๆที่มีในเวลาและสถานที่ซึ่งมีการแสดงบทบาทนั้น

แอลพอร์ต (Allport 1988:45 อ้างถึงในกัลยา กิตติธาดากุล 2544:35) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการดังนี้

1. ความคาดหวังในบทบาท (role expectation) เป็นบทบาทตามความคาดหวังของบุคคลอื่นหรือเป็นบทบาทที่สถาบันองค์กร หรือกลุ่มสังคมคาดหวังให้บุคคลปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ที่บุคคลนั้นครองตำแหน่งอยู่
2. การรับรู้บทบาท (role conception) เป็นการรับรู้ในบทบาทของตนเองว่าควรจะมีบทบาทอย่างไร และสามารถมองเห็นบทบาทของตนเองได้ตามการรับรู้ที่ (perceived role) ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคลนั่นเอง โดยการรับรู้ในบทบาทและความต้องการของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลตลอดจนเป้าหมายในชีวิต และค่านิยมของบุคคลที่สวมบทบาทนั้น
3. การยอมรับบทบาทของบุคคล (role acceptance) ซึ่งเกิดขึ้นได้เมื่อมีความสอดคล้องกันของบทบาทตามความคาดหวังของสังคม และบทบาทที่ตนเองรับรู้อยู่นั้น บุคคลสามารถที่จะหลีกเลี่ยงบทบาทนั้น ถ้ามีความขัดแย้งกับความต้องการหรือค่านิยมของบุคคลนั้น
4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (role performance) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง (actual role) ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวังหรือเป็นการแสดงบทบาทตามการรับรู้และตามความหวังของตนเอง การที่บุคคลจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การยอมรับบทบาทนั้นๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่ซึ่งเนื่องมาจากความสอดคล้องกันของบทบาทตามความหวังของสังคม และการรับรู้บทบาทของตนเอง

สรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง สิ่งที่บุคคลในสังคมต้องกระทำตามที่สังคมกำหนดหรือคาดหวังให้บุคคลกระทำตามหน้าที่เมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้นๆ โดยจะต้องมีความสัมพันธ์หรือสอดคล้องกับโครงสร้างของสังคม

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาท

1.2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freud 1965 อ้างถึงใน นวลละออง สุภาพล 2527: 56) ทฤษฎีนี้ ได้ให้ความสำคัญและมีอิทธิพลมากต่อการอธิบายในเรื่องการพัฒนาบทบาททางเพศของเด็ก ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็ก ได้เน้นถึงความสำคัญของกระบวนการกระทำตนตามอย่างบิดามารดาเพศเดียวกับเด็ก โดยกล่าวว่าเวลาที่เด็กถอดแบบบิดาและมารดานั้น เกิดจากสาเหตุร่วมกันระหว่างความรักกับความกลัว เมื่อเด็กอายุ 3-5 ปี ซึ่งเป็นระยะอออิดิปัส (oedipus complex) เป็นช่วงวิกฤติสำหรับการวางรากฐานการเลียนแบบบทบาททางเพศ เด็กผู้ชายจะรักและต้องการมารดามาก ในขณะที่เดียวกันเขาก็รู้ว่า บิดาก็รักและต้องการมารดามากด้วยเช่นกัน ทำให้เกิดความอิจฉาบิดาโดยมองว่าบิดาเป็นคู่แข่งที่สำคัญของเขา ในช่วงนี้เด็กจะเริ่มรู้ถึงความแตกต่างระหว่างเพศ จึงเกิดความกังวลและกลัวว่าบิดาจะไม่พอใจ และจะทำโทษด้วยการตัดอวัยวะเพศของเขา เด็กผู้ชายจะตระหนักว่าเขาไม่สามารถเอาชนะบิดาได้จึงพยายามเก็บกดความปรารถนาในตัวมารดาไว้ และหันมาลอกเลียนแบบและถอดแบบให้เหมือนบิดามากที่สุด เพื่อให้บิดาหายโกรธ และให้บิดารัก ในขณะเดียวกันเขาคิดว่าเขามีคุณสมบัติเหมือนบิดาที่ทำให้มารดาพอใจและมารดาจะได้ยอมรับตน ความขัดแย้งกับบิดาในระยะอออิดิปัสนี้จะเริ่มหายไปหลังระยะลาเทนซี (latency period) คือ อายุ 6-12 ปี ต่อมาเมื่อถึงระยะวัยรุ่น ลูกชายจะกลับมาคืนดีกับบิดาอีกครั้ง ภายหลังจากที่เลิกปรารถนาในตัวมารดาไปแล้ว ส่วนเด็กผู้หญิงเข้าใจว่ามารดาทำให้ตนเกิดมาไม่สมบูรณ์ เพราะทำให้ตนไม่มีอวัยวะเพศเหมือนผู้ชาย ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่า บิดามีความสำคัญต่อบุตร เป็นแบบอย่างลักษณะเพศชายให้กับบุตรของตน

1.2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

บันดูรา (Bandura 1957 อ้างถึงใน พงษ์สุตา รัตนมาศมงคล 2533: 31) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อกัน พฤติกรรมของคนเราส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (observational learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (modeling) ตัวแบบนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตเท่านั้น อาจเป็นตัวแบบสัญลักษณ์ คำบอกเล่าด้วยคำพูดหรือข้อมูลที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก็เป็นตัวแบบได้ ซึ่งเด็กจะเรียนรู้พฤติกรรมโดยสังเกตการกระทำของบุคคลอื่น ๆ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผ่านเข้าสู่ประสาทสัมผัสทางตาและหู หากเด็กรู้สึกว่าการกระทำที่สังเกตนั้นมีความสำคัญและเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความถูกต้องในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เด็กจะจดจำและนำไปสู่การเลียนแบบและกระทำพฤติกรรมนั้นตามในภายหลัง ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วบทบาทการเป็นบิดาในแต่ละบุคคลจะถูกกำหนดโดยบิดาของเขา การที่บุคคลมองบิดาว่าเป็นผู้สามารถแก้ปัญหา เป็นผู้ควบคุมสิ่งต่าง ๆ ภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเลียนแบบบิดา นอกจากนั้น เซียร์ แม็กคอบบี้และเลวิน (Sear, Maccoby and Levin 1976 อ้างถึง

ใน กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล และเขาวลักษณะ เสรีเสถียร 2535: 9) ได้อธิบายว่า วิธีการและกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคม ทำให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตน ซึ่งจะเป็นการเสริมแรงและหลักการเชื่อมโยงทำให้เกิดการเลียนแบบ นั่นคือ การที่เด็กได้เรียนรู้จากการเลียนแบบบิดา ดังนั้น ทฤษฎีนี้จึงสรุปได้ว่า การที่บิดาได้เลี้ยงดูบุตรตลอดเวลาจะทำให้บุตรมีโอกาสเรียนรู้ ลอกเลียนแบบบิดามาเป็นแรงเสริมของตนเอง ถ้าหากบิดาไม่ได้เลี้ยงดูบุตรก็จะทำให้บุตรไม่มีพฤติกรรมเหล่านั้นมากระตุ้นบทบาทตนเอง เมื่อโตขึ้นและมีฐานะเป็นบิดา

1.2.3 ทฤษฎีจิตสังคม

อีริกสัน (Erickson 1959 อ้างถึงใน พยาวี ผลภาค 2539: 46) ได้เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีต่อพัฒนาการของเด็ก เด็กเริ่มเรียนรู้ที่จะใช้ความสามารถของตนเองเพื่อช่วยเหลือตนเอง มีความต้องการเป็นอิสระ มีความอยากรู้อยากเห็น มีความคิดริเริ่ม มีความรู้สึกว่าคุณค่า มีเอกลักษณ์ของตนเอง อีริกสันกล่าวว่า ครอบครัวจะเน้นแหล่งชี้แนะสิ่งต่าง ๆ ในสังคมให้แก่เด็ก ดังนั้นบิดาและมารดาจะต้องร่วมกันปลูกฝัง ส่งเสริมให้บุตรเป็นไปตามพัฒนาการของเด็ก และในขณะที่เดียวกันจะต้องสอนให้รู้จักตัดสินใจ รับผิดชอบและพึ่งพาตนเองให้อยู่ในสังคมได้คือต่อไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสามี

เพศชาย นับได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อครอบครัวอย่างมากเช่นเดียวกับเพศหญิง ซึ่งความเป็นครอบครัวนั้นหากขาดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไป ก็จะเกิดลักษณะของครอบครัวที่สมบูรณ์ได้ยาก การที่จะดำรงความเป็นครอบครัวให้คงอยู่ต่อไปได้นั้น เพศชายก็มีบทบาทสำคัญ ซึ่งนอกเหนือจากบทบาทการเป็นบิดาแล้ว เพศชายยังมีอีกบทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน นั่นก็คือ บทบาทในการเป็นสามีที่ดี มีความรับผิดชอบต่อบุตร ภรรยา และครอบครัว บทบาทเหล่านี้มีอยู่คู่กับสังคมไทยมานานแล้ว เมื่อสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ย่อมมีผลกระทบต่อบทบาทของสามีภรรยา ในครอบครัวที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม กล่าวคือ ปัจจุบันทั้งหญิงและชายต่างต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ดังนั้น สามีควรให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือภรรยาในด้านการดูแลงานบ้าน ช่วยแบ่งเบาภาระงานบ้านของภรรยา ช่วยดูแลเลี้ยงดูลูก ตลอดจนให้ความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ต่อบุตร ภรรยา โดยเฉพาะในช่วงที่ภรรยาตั้งครรภ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ภรรยาต้องการความรักความเอาใจใส่อย่างมากจากคนรอบข้าง โดยเฉพาะจากสามี ดังนั้นช่วงนี้จึงเป็นช่วงหนึ่งที่สามีสามารถแสดงบทบาทของตนได้อย่างเต็มที่ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า การเป็นสามีที่ดีนั้น จะกระทำได้เฉพาะในช่วงที่ภรรยาตั้งครรภ์เท่านั้น หากแต่เห็นว่าเป็นช่วงหนึ่งในชีวิตสมรสที่สามีจะสามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจน และการกระทำบทบาทของสามีนั้นควรทำอย่างเป็นปกติในชีวิตประจำวัน

ทั้งด้านการเลี้ยงดูบุตร การช่วยแบ่งเบาภาระงานบ้าน การไม่นอกใจภรรยา การไม่ใช้ความรุนแรงกับภรรยา เป็นต้น การที่เพศชายมีความรับผิดชอบต่อบทบาทและปฏิบัติบทบาทของตนอย่างสมบูรณ์จะเป็นการช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว และเป็นการช่วยป้องกันปัญหาครอบครัวรวมถึงปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ได้อีกด้วย

สุชา จันทน์เอม (2538:163) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วครอบครัวไทยสมัยก่อนสามีมีอำนาจในการปกครองบ้านและมีหน้าที่หารายได้มาเลี้ยงครอบครัว โดยมีภรรยาเป็นผู้อบรม สั่งสอนลูก แต่ปัจจุบันภรรยาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน บทบาทของสามีและภรรยาที่เปลี่ยนแปลงไป คือ สามีต้องมาช่วยภรรยาทำงานบ้านและเลี้ยงดูลูกมากขึ้น

สุชา จันทน์เอม (2538:163) สรุปบทบาทสามี ได้ดังนี้ คือ

1. ดูแลบุตรและภรรยาให้ได้รับความรัก ความอบอุ่น บรรยากาศของครอบครัวที่อบอุ่นเป็นสิ่งที่สามีจะให้ได้ ครอบครัวที่ขาดสามีจะรู้สึกว้าเหว ไม่นั่นคง ทำให้ลูกมีปมด้อย
2. เป็นกำลังทางเศรษฐกิจของครอบครัว หากขาดสามีแล้วภรรยาและลูกต้องทำงานหนักมากขึ้น การที่มีสามีอยู่ด้วยจะทำให้ครอบครัวมีฐานะมั่นคงกว่า
3. ดูแลลูกให้ได้รับการศึกษาสูงๆ พ่อเป็นผู้ชี้แนะแนวทางการศึกษาให้
4. การเป็นผู้นำของครอบครัว ถ้าขาดสามีแล้วจะขาดผู้นำของครอบครัว ขาดคนที่รับผิดชอบต่อครอบครัว ขาดขวัญและกำลังใจ ขาดการวางแผนอนาคตของครอบครัว

นิยม บุญมี (2534: 69) กล่าวว่า ความคาดหวังที่ภรรยาส่วนมากจะยึดถือหลังจากได้ใช้ชีวิตร่วมกัน ตามบทบาทที่สามีควรรับผิดชอบ มีดังต่อไปนี้

1. ต้องยกย่องและให้เกียรติภรรยา เช่น ต้องจดทะเบียนสมรส
2. ต้องมีใจเมตตากรุณา ไม่โหดร้ายทารุณจนทำให้เป็นที่ถูกเหยียดหยามในสังคม
3. ต้องวางตนเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดี ขยันหมั่นเพียร และพยายามสร้างฐานะความมั่นคงให้แก่ครอบครัวด้วยอาชีพที่สุจริต
4. ต้องมีความซื่อสัตย์ ไม่ประพฤติผิดใจ
5. ต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู เอาใจใส่ในสารทุกข์สุกดิบต่างๆ ตลอดเวลาที่ใช้ชีวิตร่วมกัน

6. ต้องมอบความไว้วางใจในการจัดการบ้านเรือนและพร้อมที่จะเป็นที่ปรึกษา
 7. ต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับญาติพี่น้องของภรรยาตามกาละเทศะอันสมควร
- อัมพล สุอำพัน (2536:112) กล่าวว่า หน้าที่และบทบาทที่ดีของบิดาและสามีที่ดีมีดังนี้
1. หน้าที่ปกป้องครอบครัวและลูกให้พ้นจากอันตรายและรู้สึกปลอดภัย

2. หน้าทีสร้างความปลอดภัยให้กับครอบครัวและลูกให้รู้สึกอบอุ่น และมีความ
มั่นใจ
3. หน้าทีหารายได้ให้กับครอบครัว ให้ใช้จ่ายได้เหมาะสมตามฐานะและอัศภาพ
4. หน้าทีเป็นผู้นำของครอบครัวในการวางแผน และตัดสินใจในการกิจต่างๆ
รู้ว่าจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างไร
5. หน้าทีสร้างคามสมานสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว สร้างอารมณ์
สันทนาการให้เกิดขึ้นในครอบครัว

6. หน้าทีเป็นสามีที่ดีและมีความซื่อสัตย์ต่อภรรยา

คูวอลล์ (Duvall 1987:173) กล่าวถึงพัฒนกิจของบิดา (development tasks) ซึ่งบิดา
จะต้องปฏิบัติต่อบุตรและภรรยา ดังนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของบิดา
2. หาแนวทางหรือวิธีการแก้ไขความกดดันขณะเริ่มเป็นบิดา
3. เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งจำเป็นในการดูแลบุตรหลาน
4. กำหนดหลักการเพื่อที่จะทำให้สมาชิกในครอบครัวมีความสุขอนามัยที่ดี
5. ส่งเสริมให้บุตรมีพัฒนาการด้านต่างๆ อย่างเต็มความสามารถ
6. ดำรงไว้ซึ่งความพึงพอใจในสัมพันธ์ภาพระหว่างสามีภรรยา
7. มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว
8. ดำรงไว้ซึ่งความรู้ ภาควุมิใจในความเป็นชายของตน
9. เป็นตัวแทนของครอบครัวในการเข้าไปมีส่วนร่วมับชุมชน

เฉลียว บุรฉกคดี (2526:78) ศึกษาเรื่องพ่อในสังคมไทย พบว่า บทบาทของพ่อทีดี
แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ด้านการเป็นพ่อทีดีของลูก ได้แก่ การให้ความรักความปลอดภัยแก่ลูก การ
แนะนำอบรมให้ลูกประพฤติดี ให้การศึกษาแก่บุตรอย่างดี
2. ด้านการเป็นหัวหน้าครอบครัวทีดี ได้แก่ การเป็นผู้นำทีดี มีความรับผิดชอบ
ในครอบครัว
3. ด้านการเป็นบุคคลตัวอย่างแก่สมาชิกในครอบครัว ได้แก่ มีความประพฤติ
เป็นตัวอย่างทีดีของครอบครัว ขันทำงานเป็นตัวอย่างในการประกอบอาชีพสุจริต ไม่มั่วสุมอบายมุข
4. ด้านการเป็นสามีทีดี ได้แก่ มีภรรยาคนเดียว การปฏิบัติหน้าที่สามี
5. ด้านการเป็นพลเมืองทีดีของสังคม ได้แก่ มีหลักธรรมประจำใจ เสียสละเพื่อ
ส่วนรวม

กิตติพัฒน์ นนทพิทมะคุลย์ (2537 : 4-12) ได้กล่าวถึงบทบาทพ่อที่พึงประสงค์ใน กระแสโลกาภิวัตน์ว่า บทบาทของพ่อที่พึงประสงค์เพื่อการพัฒนาครอบครัวจำเป็นต้องได้รับการ เสริมแรงจากปัจจัยนอกครอบครัว เช่น วงการ โฆษณา เป็นต้น ซึ่งแม้ว่าจะเป็นสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่คน ในสังคมก็จะซึมซับเข้าไปเป็นแบบแผนพฤติกรรมทีละเล็กทีละน้อย บทบาทของพ่อในยุคโลกาภิวัตน์ น่าจะครอบคลุมทั้งการแสดงออกให้ลูก ๆ เห็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างพ่อและแม่ พ่ออาจจะ ล้างชาม ทำกับข้าว หรือทำความสะอาดบ้าน หรือเอาเสื้อผ้าไปซัก ป้อนข้าวลูก งานเหล่านี้น่าจะเกิดจาก การรับรู้ว่าเป็นงานที่ทั้งพ่อและแม่ร่วมกันทำ หรือผลัดกันทำ หรือทำตามความถนัด ความเหมาะสม มากกว่าจะมาแยกแยะว่างานนั้นเป็นงานของผู้หญิง งานนี้เป็นงานของผู้ชาย การทำงานบ้านเหล่านี้เป็นเรื่องที่เรียบง่าย แต่ปลูกฝังให้ลูกไม่ให้มีอคติทางเพศและให้เกียรติเพศตรงข้ามอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้พ่อแม่ไม่ควรปล่อยให้ลูกซึมซับเอาสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว เข้าไว้ในจิตใจ ความคิดและการ กระทำ กระแสโลกาภิวัตน์จะหล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้การแข่งขันชิงดีชิงเด่นกันอย่างเอา เป็นเอาตาย นิยมความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย พ่อและแม่ควรกระตุ้นกรองให้อิทธิพลเหล่านั้นมีผลต่อลูกน้อยลง หรืออย่างน้อยพ่อและแม่ควรร่วมกันสอนลูกให้รู้จักวางตนในแนวทางที่เหมาะสม นอกจากนี้พ่อควร จะมีบทบาทมากกว่าแม่และเหมาะสมกว่าแม่ในการให้ลูกได้เรียนรู้ความภาคภูมิใจในตนเองที่เกี่ยวข้อง กับ “ความเป็นลูกผู้ชาย” ที่พึงประสงค์ในสังคมปัจจุบัน ซึ่งพบว่าขณะนี้บทบาทของพ่อมีความสำคัญ มากขึ้น และคลี่คลายไปในทางที่พึงประสงค์มากขึ้น บทบาทของพ่อ (และแม่) ในครอบครัวมีส่วน อย่างมากในการสร้างสมาชิกของสังคมที่มีคุณสมบัติพร้อมในการเป็นกำลังสำคัญเพื่อพัฒนาครอบครัว และสังคมไทยให้ดำรงอยู่อย่างสอดคล้องกับสังคมที่มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและอย่าง มีสันติสุขยั่งยืน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสามี จะเห็นว่าบทบาทสามีมีความสำคัญถ้าขาด สามีหรือสามีไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนแล้ว จะขาดผู้นำครอบครัว ขาดคนที่รับผิดชอบต่อครอบครัว ขาดขวัญและกำลังใจ ขาดการวางแผนอนาคตของครอบครัว การที่เพศชายมีความรับผิดชอบต่อ บทบาทและปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์จะเป็นการช่วยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกใน ครอบครัว เป็นการช่วยป้องกันปัญหาครอบครัวรวมถึงปัญหาสังคม เช่น ปัญหาเด็กเร่ร่อน ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ฯลฯ

ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้สรุปบทบาทด้านต่างๆของสามีเป็น 4 ด้าน คือ บทบาทด้านงานบ้าน บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร บทบาทด้านเศรษฐกิจ และบทบาท ด้านสัมพันธ์ภาพของคู่สมรส

1. บทบาทด้านงานบ้าน ในปัจจุบันค่านิยม เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งลักษณะ ครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น มีการพัฒนาอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำ

ให้สังคมต้องการแรงงานจากเพศหญิงเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดให้สมาชิกของครอบครัว ทั้งสามีและภรรยาต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน เพื่อหารายได้จุนเจือครอบครัว ผู้ชายจึงควรมีการปรับเปลี่ยนบทบาทของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ด้วยการหันมาให้ความสำคัญกับการช่วยแบ่งเบาภาระงานบ้านของภรรยา เพื่อเป็นการแสดงบทบาทของการเป็นสามีอย่างสมบูรณ์ เหมาะสมกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ชูเลอร์ และคณะ (Schooler and Other,1989:99) กล่าวว่า บทบาทการทำงานบ้าน หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการทำงานบ้านในด้านต่างๆ งานบ้าน (housework) คือ งานที่จะต้องทำเพื่อบำรุงรักษาครอบครัวให้ดำเนินอยู่ต่อไปได้ และเป็นงานที่จะต้องจ้างผู้อื่นให้ทำแทนหากสมาชิกในครอบครัวไม่ได้ทำเอง ซึ่งได้แก่

- 1) การทำความสะอาดบ้าน
- 2) การทำอาหารให้สมาชิกในครอบครัวทาน
- 3) การล้างจาน ทำความสะอาดครัว
- 4) การซัก ตาก และรีดเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
- 5) การรดน้ำต้นไม้
- 6) การดูแลซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

พรัลคัสน์ ฤกษ์สมโภชน์ (2542:5) กล่าวว่า บทบาทด้านงานบ้าน หมายถึง หน้าที่ต่างๆที่ต้องกระทำภายในบ้าน โดยอาศัยแรงงานจากสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ การกำหนดรายการอาหาร การจ่ายตลาด การประกอบอาหาร การเก็บล้างภาชนะ การซักรีด ซ่อมแซมเสื้อผ้า งานทำความสะอาดบ้านและบริเวณบ้านและงานซ่อมแซมบ้านเรือนและข้าวของเครื่องใช้

2. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร บทบาทในด้านการเลี้ยงดูบุตรของสามีในปัจจุบันเป็นบทบาทที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าบทบาทด้านอื่นๆ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงลักษณะครอบครัวที่คู่สมรสจำเป็นต้องแยกครอบครัวมาอยู่ตามลำพังเป็นครอบครัวเดี่ยว และมารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น การเลี้ยงดูบุตรจึงเป็นลักษณะที่ต้องช่วยเหลือกันระหว่างสามีและภรรยา

โจนส์ (Jones,1975 อ้างถึงใน วิชาวัลย์ ศรีสุวัฒน์ 2531:27 - 28) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของบิดาในการเลี้ยงดูบุตร นอกจากจะมีความสำคัญต่อบุตรแล้วยังมีผลต่อเนื่องถึงสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส และสัมพันธภาพระหว่างมารดากับบุตรอีกด้วย ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของสามีในการเลี้ยงดูบุตรตั้งแต่แรกเกิด จะเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของภรรยาในการเลี้ยงดูบุตร เพื่อให้บุตรเกิดความรู้สึกไว้วางใจ และยอมรับว่าบิดาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเขา อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญใน

การสร้างความผูกพัน หรือสัมพันธ์ภาพอันแน่นแฟ้นระหว่างบิดากับบุตร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับพัฒนาครอบครัวต่อไป

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1982:157) กล่าวว่า บทบาทการอบรมเลี้ยงดูบุตร หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการดูแลบุตรให้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการร่วมกิจกรรมต่างๆกับบุตร อาทิเช่น

- 1) การอบรมดูแลบุตร
- 2) การสั่งสอนให้บุตรแสดงบทบาทที่สังคมยอมรับ
- 3) การดูแลเมื่อบุตรไม่สบาย
- 4) การรับฟังความคิดเห็นของบุตร
- 5) การสนใจในพฤติกรรมต่างๆของบุตร
- 6) การร่วมจัดกิจกรรมของโรงเรียนบุตร
- 7) การหาเวลาว่างเพื่อพักผ่อนกับครอบครัว
- 8) การจัดทำกิจกรรมยามว่างสำหรับสมาชิกในครอบครัว

พรลักษณ์ ฤกษ์สมโภชน์ (2542:5) กล่าวว่า บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร หมายถึง หน้าที่ต่างๆที่เกี่ยวกับการดูแลบุตรในเรื่องอาหารการกิน การทำความสะอาดร่างกายและเสื้อผ้า การดูแลสุขภาพอนามัย การรักษาพยาบาลเมื่อเกิดโรคร้ายไข้เจ็บ รวมทั้งดูแลในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน การอบรมบ่มนิสัย ดูแลความประพฤติและการให้คำปรึกษาแนะนำต่างๆ

ทวีร์สมี ธนาคม (2524:211) กล่าวว่า บิดาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อบุตร ดังนี้

- 1) บุตรได้เห็นแบบอย่างของบิดา เพื่อจะให้เห็นบทบาทของสามีและบทบาทบิดาว่าเป็นอย่างไร ต้องมีความรับผิดชอบอย่างไรบ้าง
- 2) บุตรชายจะทราบว่าเมื่อโตขึ้นจะปฏิบัติตนอย่างไร โดยการเลียนแบบบิดาซึ่งเป็นบุคคลที่เขานับถือ
- 3) บิดาที่ใกล้ชิดสนิทสนมกับบุตรชาย จะทำให้บุตรไม่กลัวบิดา สามารถพูดคุยกับบิดาได้อย่างเปิดเผย กล้าที่จะขอคำแนะนำหรือคำปรึกษาจากบิดา
- 4) ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุตรชายกับบิดา จะช่วยให้บุตรเรียนวิชิศุภไมตรีกับชายอื่นที่ต้องการคบหาสมาคมด้วย
- 5) การที่บุตรได้เห็นความเข้มแข็ง ลักษณะการเป็นหัวหน้าครอบครัวและการเป็นผู้นำในเรื่องต่างๆ จะทำให้บุตรเกิดความศรัทธา อยากเลียนแบบ

3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ สามีเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดและเป็นผู้นำหลักที่จะช่วยเหลือครอบครัวทางด้านเศรษฐกิจ โดยส่วนใหญ่แล้วสามีจะเป็นกำลังสำคัญในการหาเลี้ยง

ครอบครัว เป็นผู้สนองความต้องการของภรรยาและบุตรในด้านวัตถุสิ่งของและกำลังทรัพย์ ถึงแม้ว่าสถานะสังคมเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ทำให้มารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัวอีกทางหนึ่ง แต่บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของสามีต่อครอบครัวก็มีได้ลดลง

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1982:150) กล่าวว่า บทบาทด้านเศรษฐกิจ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการหารายได้ หลักทรัพย์หรือสิ่งต่างๆ เพื่อการอยู่รอดของครอบครัว อาทิเช่น

- 1) การให้ความสำคัญในเรื่องการหาเลี้ยงครอบครัว
- 2) การหารายได้เพิ่มขึ้นเมื่อบุตรโตขึ้น เช่น การทำงานล่วงเวลา
- 3) การเป็นกำลังสำคัญในการหาเลี้ยงครอบครัว
- 4) การสนใจกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าและความมั่นคง

ทางการเงิน

- 5) การวางแผนด้านการเงินของครอบครัว

4. บทบาทด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส เป็นบทบาทที่สามีที่ดีพึงปฏิบัติต่อภรรยาในด้านการยกย่องให้เกียรติภรรยา การไม่มองใจภรรยา การแสดงออกถึงความรักและสัมพันธภาพอันดีระหว่างสามีภรรยาอย่างเหมาะสม ตลอดจนช่วยแบ่งเบาภาระงานบ้านของภรรยา สัมพันธภาพที่ดีระหว่างสามีภรรยาจะเป็นแรงสนับสนุนให้สามีมีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งบุตรจะเลียนแบบบทบาทการเป็นสามีและบทบาทบิดาในอนาคตจากบิดาของตนเอง ดังคำกล่าวต่อไปนี้

อำพล สุอำพัน (2536:110) กล่าวว่า ในสังคมไทยเรานั้น ถ้าพ่อจะทำหน้าที่ของพ่อให้มากขึ้นทำหน้าที่ของสามีให้มากขึ้นและเป็นสุภาพบุรุษให้มากขึ้น ครอบครัวก็จะเป็นสุขมากขึ้น เด็กจะเติบโตอย่างมีความสุขและเป็นคนดีของสังคม

สุวาชิน มิตรพัฒน์ (2542:24) กล่าวว่า การแสดงความรักที่เหมาะสมระหว่างบิดามารดานั้น คือการสอนให้บุตรรู้จักคุณลักษณะอันดีงามของความผูกพันระหว่างชายหญิงในอนาคตนั่นเอง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้ของบุคคลเป็นสภาพทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เป็นความใส่ใจของบุคคลในการเลือกตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เป็นพื้นฐานในการนำข้อมูลต่าง ๆ จากสิ่งเร้าเข้าสู่กระบวนการรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสของร่างกาย เมื่อข้อมูลต่าง ๆ ถูกป้อนเข้าสู่ระบบความคิดแล้ว บุคคลจะเลือกจัดระบบของข้อมูลแล้วกระบวนการจดจำ และแปลความหมายของข้อมูลจะเกิดขึ้นโดยอาศัยคุณสมบัติภายในบุคคล เช่น ตัวกลางในการกลั่นกรอง แปลความนั้น และมีพฤติกรรมการ

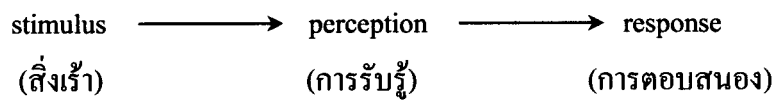
แสดงออกตามคุณค่าที่ตนตัดสินใจ และผลจากการแสดงออกก็จะเป็นข้อมูลป้อนกลับ (feed back) ผู้ระบบการรับรู้อีก(สุชา จันทน์เอม 2541:120)

3.1 ความหมายของการรับรู้

สุชา จันทน์เอม (2536 : 119) ได้ให้ความหมายการรับรู้ดังนี้

1. การรับรู้ คือ การตีความหมายจากการสัมผัส (sensation) ในการรับรู้ นั้นไม่เพียงแค่มองเห็น ได้ยิน หรือได้กลิ่นเท่านั้น แต่ต้องรับรู้ได้ว่า วัตถุหรือสิ่งที่รับรู้นั้นคืออะไร มีรูปร่างอย่างไร อยู่ทิศใด ไกลกว่าเรามากน้อยแค่ไหน

2. ในแง่ของพฤติกรรม การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดแทรกอยู่ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ดังนี้

ชม ภูมิภาค (2531: 59) กล่าวว่า การรับรู้ คือ การแปลความหมายจากสิ่งเร้า เป็นกระบวนการการหาความหมายของสิ่งเร้า การแปลความหมายของสิ่งเร้าเป็นสิ่งที่เราได้ความรู้เรื่องสิ่งต่าง ๆ รอบตัวโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ความจำ หรือความรู้เดิม ตลอดจนสถานการณ์ในขณะนั้นมาเป็นเครื่องช่วย

จำเนียร ช่วงโชติและคณะ (2519: 142) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง ภาพของโลกภายนอกที่บุคคลแต่ละคนมองเห็นในจินตนาการของตนเอง และการรับรู้มีอิทธิพลนำไปสู่การกระทำต่าง ๆ ของบุคคล

ปราณี งามสุด (2528:377) กล่าวว่า การรับรู้ คือ กระบวนการที่ร่างกายรับสัมผัสสิ่งแวดล้อมแล้วแปลความหมายการสัมผัสที่ได้รับนั้นๆ โดยใช้ความรู้เดิม ประสบการณ์เดิมเป็นเครื่องช่วยในการแปลความหมายสิ่งนั้นๆ ออกมาเป็นความรู้ความเข้าใจ

กลิเมอร์ (Glimer 1970:125) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการของการรับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ และแปลความหมายของเหตุการณ์นั้นๆ โดยใช้อวัยวะรับสัมผัส

โยธิน ศันสนยุทษและคณะ (2533: 43) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การตีความหมายการรับสัมผัสออกเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย ซึ่งการตีความหมายนั้นจะต้องอาศัยประสบการณ์หรือการเรียนรู้

กันยา สุวรรณแสง (2536: 127) กล่าวว่า การรับรู้ คือ การใช้ประสบการณ์เดิมแปลความหมายสิ่งเร้าที่ผ่านประสาทสัมผัสแล้วเกิดความรู้สึกและรู้ความหมายว่าเป็นอะไร

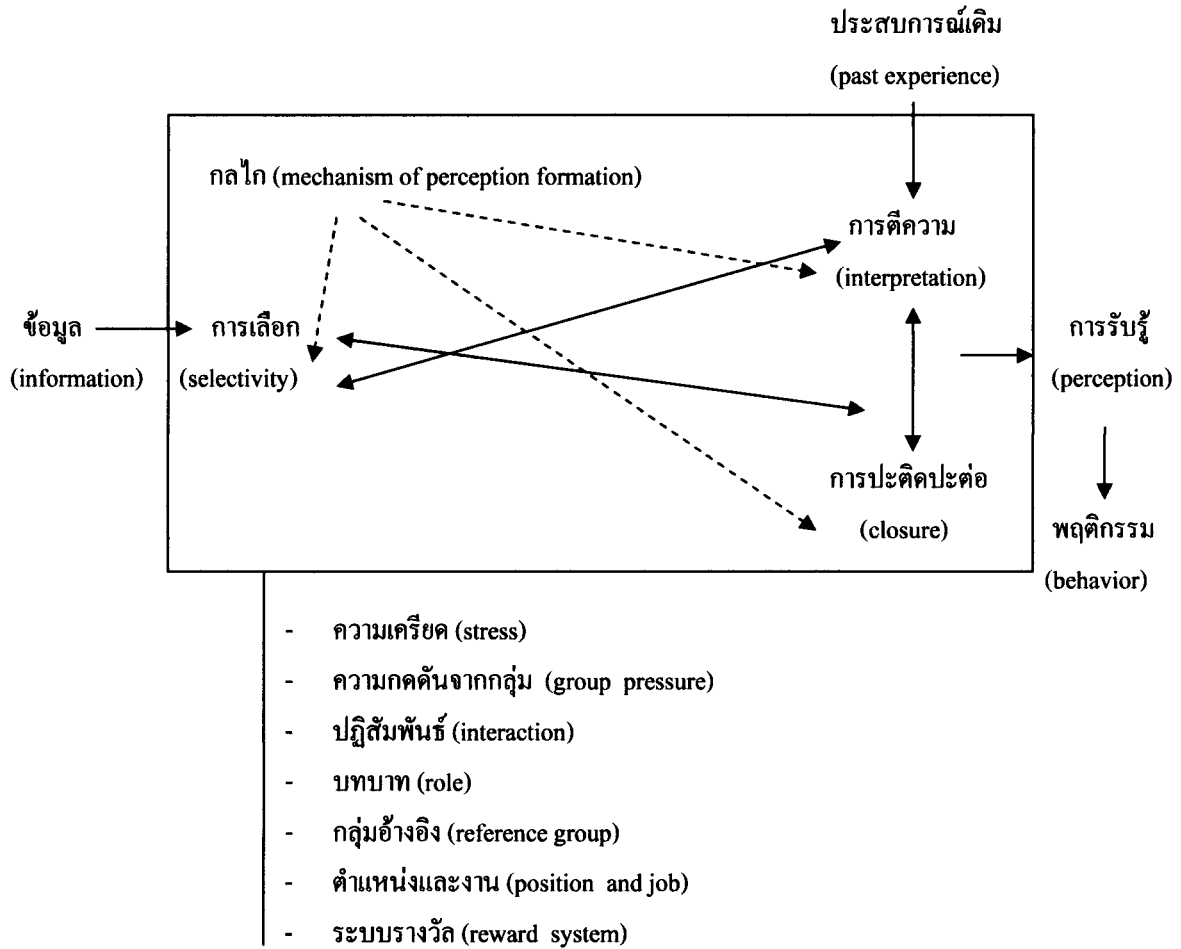
คิง (King, 1984 อ้างถึงใน กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล, 2528: 377) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่าหมายถึง กระบวนการทางด้านความคิดและจิตใจมนุษย์ เป็นการแสดงออกอย่างมีจุดมุ่งหมาย และแรงผลักดันการรับรู้ของแต่ละบุคคล เป็นการแสดงออกถึงความตระหนักในเรื่องต่าง ๆ ของบุคคลนั้น โดยกระบวนการรับรู้นี้จะทำหน้าที่รวบรวมและแปลความหมายจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากภายนอกทางประสาทสัมผัสและความจำ

สรุปได้ว่าการรับรู้ คือ การตีความหรือแปลความหมายของสิ่งเร้า โดยอาศัยประสบการณ์และการเรียนรู้ การรับรู้มีอิทธิพลนำไปสู่ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นและการกระทำต่างๆของบุคคล การรับรู้จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพลในการรับรู้ ได้แก่ ลักษณะของผู้รับรู้ และลักษณะของสิ่งเร้า

3.2 กระบวนการรับรู้

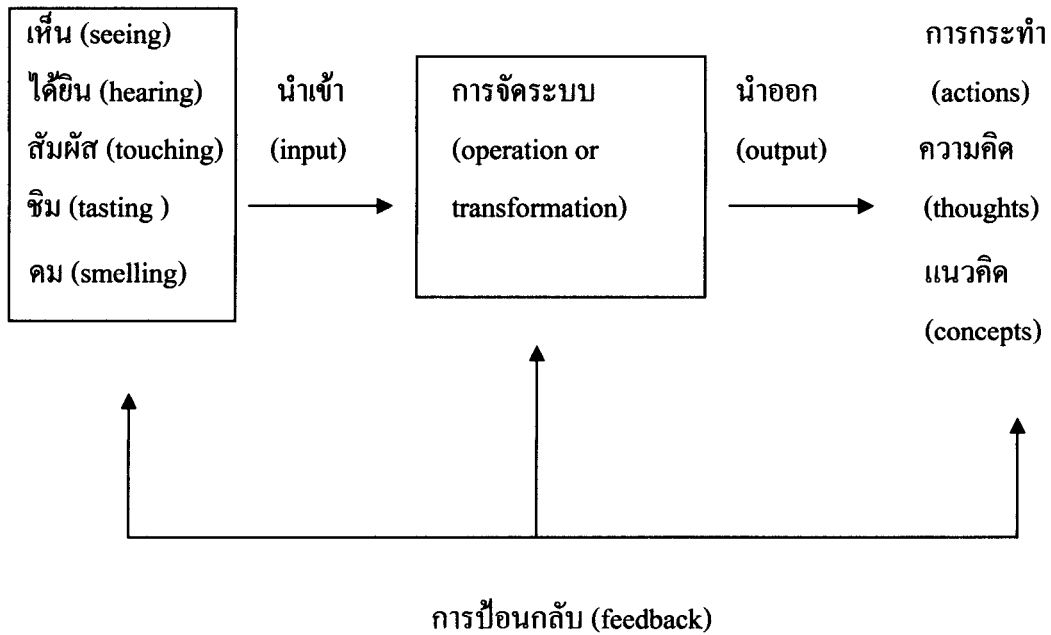
การรับรู้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง การรับรู้เป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

คาสท์ และ โรเซนวิก (Kast and Rosenzweig 1979:242) กล่าวถึง การรับรู้ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล กระบวนการรับรู้ประกอบด้วย การเลือก การปะติดปะต่อ และการตีความ โดยมีแรงกระทบจากภายนอก ซึ่งมีอิทธิพลต่อกระบวนการรับรู้ เช่น ความเครียด ความกดดัน จากกลุ่มหรือระบบรางวัลและมีประสบการณ์เดิมที่จะช่วยในการตีความสิ่งเร้าที่ได้รับดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการรับรู้ของคาส์ทและโรเซนวิก

ฮูสซ์ และ โบวดิทซ์ (Huse and Bowditch 1977:198) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนเป็นเสมือนระบบชนิดที่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ซึ่งเข้ามาสู่ตนโดยผ่านประสาทสัมผัส ได้แก่ การเห็น การได้ยิน การสัมผัส การชิม และการดม จากนั้นข้อมูลที่เข้ามาจะได้รับการจัดระบบและกลายมาเป็นสิ่งที่รับรู้โดยสามารถตอบสนองออกเป็นการกระทำ ความคิดและแนวคิด ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กระบวนการรับรู้ของฮูสซ์และโบวคิทซ์

จากการศึกษาแนวคิดการรับรู้ กระบวนการรับรู้และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ สรุปได้ว่าการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลหลังได้รับสิ่งเร้าหรือข้อมูลต่างๆ แล้วแปลสิ่งเร้านั้นให้กลายเป็นการรับรู้และตอบสนอง ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ในรูปการกระทำ ความนึกคิด ความคิดรวบยอด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ทักษะคิด ค่านิยม บุคลิกภาพ ตำแหน่งทางสังคม ความต้องการของบุคคล วัฒนธรรม สภาพอารมณ์ของแต่ละบุคคล

3.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

จำเนียร ช่วงโชติ (2528 : 1) กล่าวสรุปในเรื่องอิทธิพลที่มีต่อการรับรู้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของคนเรามีมากมายหลายประการ แต่พอสรุปได้เป็น 2 ประการคือ

3. บทบาทของปัจจัยภายใน อันได้แก่ คุณสมบัติภายในของผู้รับรู้ เช่น ความต้องการหรือแรงขับ คุณค่า ความสนใจ และประสบการณ์เดิม
4. บทบาทของปัจจัยทางสังคมภายนอก ซึ่งได้แก่ ความยึดมั่น ความเชื่อถือ คำบอกกล่าว คำแนะนำ คำสอนที่ได้รับต่อกันมา ซึ่งทั้งหมดนี้มีอิทธิพลที่ทำให้การรับรู้ที่บุคคลมีต่อเรื่องราว เหตุการณ์ ภาวะแวดล้อมต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน

เดิมศักดิ์ คทวนิช (2547 : 128) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนจะเกิดการรับรู้สิ่งเร้าได้แตกต่างกันไป แต่การรับรู้สิ่งเร้าใดก่อนหลัง มากหรือน้อย ถูกต้องหรือผิดพลาด ชัดเจนหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ ตัวบุคคลและคุณลักษณะของสิ่งเร้า

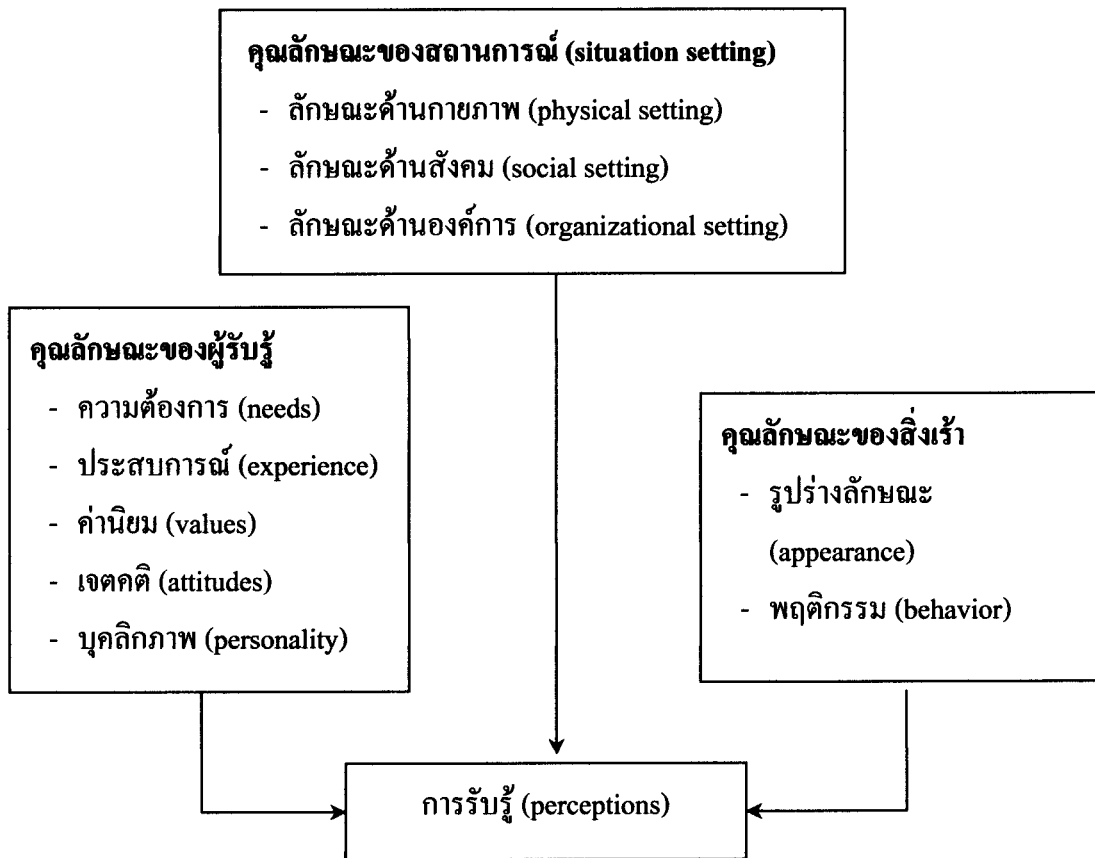
1. ตัวบุคคล หมายถึง ลักษณะคุณสมบัติบางประการของผู้ที่จะรับรู้ ซึ่งจะมีผลต่อการรับรู้ เช่น

- 1.1 ความสมบูรณ์หรือความบกพร่องของอวัยวะรับสัมผัส
- 1.2 ประสบการณ์เดิม (previous experience)
- 1.3 ความต้องการที่จะรับรู้ (needs)
- 1.4 ความใส่ใจ (attention) และการเลือก (selection) ที่จะรับรู้สิ่งเร้า
- 1.5 สภาวะทางอารมณ์ (emotion)
- 1.6 ความคาดหวัง (expectancy)
- 1.7 สติปัญญา (intelligence)
- 1.8 การให้คุณค่า (value)
- 1.9 การถูกชักจูง (persuasion)

2. คุณลักษณะของสิ่งเร้า สิ่งเร้าที่มีคุณสมบัติแตกต่างกันจะมีผลต่อการรับรู้ของบุคคลแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งอาจจำแนกคุณลักษณะของสิ่งเร้าได้ ดังนี้

- 2.1 ขนาดของสิ่งเร้า (size)
- 2.2 ความเข้มของสิ่งเร้า (intensity)
- 2.3 ความเปลี่ยนแปลงใหม่ (change)
- 2.4 การเคลื่อนไหว (movement)
- 2.5 การกระทำซ้ำ (repetition)
- 2.6 สีสีน (colour)
- 2.7 ความแตกต่าง (different)

เซอร์เมอร์ฮอร์น ฮันท์ และออสบอร์น (Schermerhorn, Hunt and Osborn, 1982:181) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของเซอร์เมอร์ฮอร์น ฮันท์ และออสบอร์น

3.4 การรับรู้บทบาท

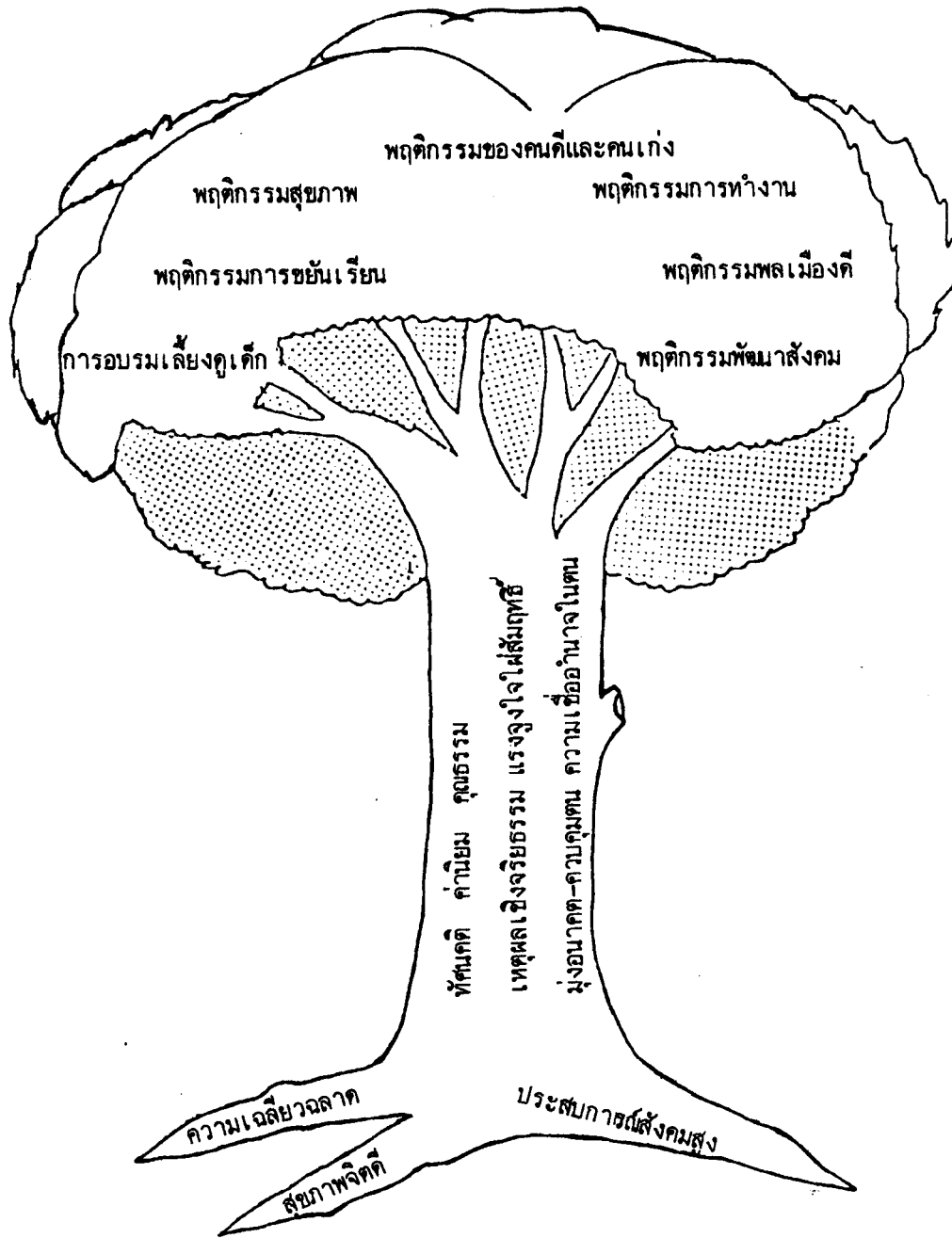
จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้และบทบาท อาจกล่าวได้ว่า การปฏิบัติตามบทบาทหนึ่งย่อมมีการรับรู้เข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะการรับรู้ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานพฤติกรรมของบุคคล การรับรู้บทบาทเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล (Kast and Rosenzweig 1979:242) การที่บุคคลจะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมออกมานั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ต่อสิ่งเร้าของบุคคลเพราะการรับรู้เป็นการแปลความหมายหรือตีความหมายต่อสิ่งเร้า สิ่งเร้าเดียวกันอาจจะทำให้บุคคลมีการรับรู้ต่างกันได้ การที่บุคคลสามารถรับรู้สิ่งต่างๆ ได้ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างจะรับรู้ได้ดีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล เช่น ประสบการณ์ ความต้องการ เจตคติ ค่านิยม บุคลิกภาพ (จำเนียร ช่วงโชติและคณะ 2519:143) ซึ่งการรับรู้ที่แตกต่างกันนี้ ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังที่ พอร์เตอร์และลอว์เลอร์ (Porter and Lawler 1975:185) กล่าวว่า ถ้าหากการรับรู้บทบาทของบุคคลไม่ถูกต้องแล้ว ผลของการปฏิบัติงานจะเท่ากับศูนย์ ถึงแม้ว่าความสามารถจะอยู่ในระดับสูงก็ตาม จากการศึกษาวิจัยของอำไพ วรรณเชษฐอิสรา (2537:117)

พบว่า การรับรู้บทบาทของบิดาในการเลี้ยงดูบุตร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตามบทบาท การเป็นบิดาในการเลี้ยงดูบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับบังอร ศุภวิทิต พัฒนา (2536:126) พบว่า การรับรู้พัฒนาการของบิดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเลี้ยงดู บุตรของบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี การที่บุคคลจะมีการรับรู้ต่อบทบาทการเป็นสามีนั้นเป็น ผลเนื่องมาจากการรับรู้และการเรียนรู้ของบุคคลในช่วงชีวิตที่ผ่านมา ตามที่โรบิสซอนและสก็อต (Robischon and Scott 1969:52) กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาต่างก็มีบทบาทของตนเองและบทบาท นั้นเปลี่ยนแปลงไปตามการเจริญเติบโตของร่างกาย เช่น จากเด็กชายเป็นผู้ชายที่แต่งงานแล้วและเป็น บิดา บุคคลจะเปลี่ยนความรู้สึกตนเองไปตามบทบาทใหม่ ถ้าบุคคลบางคนไม่สามารถรู้จักตนเองได้ อย่างเหมาะสม การรับรู้ต่อบทบาทใหม่ก็จะเป็นไปได้ยาก ผู้เป็นสามีต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งด้าน ร่างกายและจิตใจ อิทธิพลของสังคมสิ่งแวดล้อมจัดว่ามีความสำคัญต่อการรับรู้และการเรียนรู้บทบาท เพราะโดยทั่วไปแล้วบุคคลจะเรียนรู้บทบาทได้โดยทางสังคม เช่น จากครอบครัว โรงเรียน วัด เป็นต้น การเรียนรู้ในอดีตของเด็กไม่ว่าจะเป็นลักษณะของการเลี้ยงดู ความนึกคิดที่เคยได้รับจากกลุ่ม เพื่อน การสังเกตจากการกระทำของผู้ใหญ่รุ่นก่อนที่กระทำสืบต่อกันมา สิ่งเหล่านี้จะถูกสะสมเป็น ความนึกคิดและเจตคติของเด็กต่อสิ่งนั้น จนกระทั่งเด็กโตเป็นผู้ใหญ่ การเรียนรู้เรื่องบทบาทการเป็น สามีก็เช่นกัน ผู้ชายจะเรียนรู้มาตั้งแต่เด็ก โดยถือว่าบทบาทการเป็นสามีนั้นเป็นตัวแทนของการแสดง บทบาทเพศชาย ผู้ชายจะมองดูพฤติกรรมของบิดาที่ปฏิบัติต่อตัวเขา พฤติกรรมการเป็นบิดาของบุคคล ในสังคมนั้นๆ จะทำให้ผู้ชายเกิดความรู้สึกนึกคิดและเก็บไว้เป็นประสบการณ์ของตนเอง

3.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการเรียนรู้

3.5.1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2538:2-4) เป็นทฤษฎีที่แสดง ถึงพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ซึ่งสร้างจากการสรุปผลการวิจัยในช่วง 20 ปี ของเยาวชนและ ประชาชนไทยอายุ 6 ถึง 60 ปี ทฤษฎีนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นดอกและผลไม้มอง ต้นไม้ ส่วนลำต้นและส่วนที่เป็นราก ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ทฤษฎีดั้งไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม

ในส่วนแรกคือดอกและผลไม้บนต้น แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานที่ละเอียดอ่อนและพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่างๆที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศและพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ผลที่ออกมาเป็นพฤติกรรมต่างๆที่น่าปรารถนานี้ มีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำต้นของต้นไม้ อันประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ (1) เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่ออำนาจในตน (4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ (5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม (ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ หรือสถานการณ์นั้น) ถ้าต้องการที่จะเข้าใจ อธิบายทำนายและพัฒนาพฤติกรรมชนิดใด จะต้องใช้จิตลักษณะบางด้านหรือทั้ง 5 ด้านนี้ ประกอบกันจึงจะได้ผลดีที่สุด ส่วนที่สามของต้นไม้จริยธรรม คือ รากของต้นไม้ ซึ่งเป็นจิตลักษณะกลุ่มที่สองมี 3 ด้านคือ (1) สติปัญญา (2) ประสพการณ์ทางสังคม (3) สุขภาพจิต จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้านในปริมาณที่สูงเหมาะสมกับอายุจึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้ จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลมีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าว และอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียนและทางสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้โดยวิธีการอื่นๆด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งนั่นเอง

ประโยชน์ของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมทางการวิจัย มีผู้ศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวไทยประเภทต่างๆที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ 8 ประการ(ส่วนลำต้นและราก) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับจิตลักษณะหลายประการ นอกจากการอบรมเลี้ยงดูแล้วยังมีการวิจัยที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่เกี่ยวกับจิตใจของวัยรุ่น ซึ่งได้นำจิตลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ ในทฤษฎีนี้มาศึกษา คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคตและความเชื่ออำนาจในตน ทำให้พบผลของสื่อมวลชนทางด้านที่มีคุณประโยชน์ต่อจิตใจของเยาวชนไทยทางด้านที่น่าปรารถนาเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ซึ่งการวิจัยเหล่านี้ได้ชี้แนวทางการเสริมสร้างและพัฒนาจิตลักษณะที่น่าปรารถนาในเยาวชนไทย ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการนำไปบอกกล่าวแก่บิดามารดาครูอาจารย์ และผู้รับผิดชอบเยาวชนไทย ให้ทราบวิธีการปกครองและการอบรมเลี้ยงดูเด็กเพื่อให้เกิดผลที่จิตใจและ พฤติกรรมของเยาวชนไทย ตามที่แสดงไว้ในทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

จากการวิจัยทางด้านจริยธรรมและบุคลิกภาพของนักศึกษา ได้ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมที่น่าปรารถนาและพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาของคนไทย ว่ามีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง สรุปได้ว่า

บุคลิกภาพที่เป็นคนเก่งและเป็นคนดี ต้องเป็นผู้มีจิตลักษณะที่สำคัญ 8 ประการ ดังส่วนรากและลำต้นของต้นไม้จริยธรรม ซึ่งจิตลักษณะทั้ง 8 ประการนี้ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมาก ในด้านการป้องกันปัญหาด้านจริยธรรม สถาบันอุดมศึกษาอาจมีอิทธิพลมากต่อพัฒนาการของนิสิตซึ่งเป็นผู้ใหญ่ตอนต้น ถ้าดำเนินการเหมาะสมก็จะสามารถสร้างลักษณะที่ดีงามในผู้เรียนได้มาก จึงกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของสถาบันอุดมศึกษาไว้ 4 ประการดังนี้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2538:99-100)

1. เสริมสร้างความเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมและของศาสนาให้นิสิต โดยสร้างเสริมความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ให้เห็นความสำคัญและยอมรับกฎหมาย ศาสนาและระเบียบปฏิบัติ เพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม ทำงานเพื่อผลของงาน ส่วนทฤษฎีธรรมะมีความสำคัญเป็นรอง
2. สร้างความเป็นตัวของตัวเอง พิจารณาไตร่ตรองรอบด้านก่อนตัดสินใจกระทำ เน้นความสำคัญของส่วนรวมและมนุษยชาติมากกว่าความสำคัญของตัวเองและพวกพ้อง
3. ฝึกฝนการรับรู้ การรู้การคิดในเชิงนามธรรมและคิดอย่างมีระบบในด้านต่างๆ นอกเหนือจากทางวิชาการของตน เช่น ในเชิงศาสนาและในการตัดสินใจปฏิบัติเกี่ยวกับสังคม การเมืองและครอบครัวด้วย
4. เตรียมตนเพื่อเป็นผู้นำของครอบครัวและหน่วยงานให้รู้จักวิธีการร่วมมือ มีการให้มากกว่ารับ รู้จักการให้ดูแลให้โทษแก่ผู้อื่นอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพสูง รู้จักธรรมชาติของมนุษย์และความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ต่องานและต่อส่วนรวม

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้และบทบาทสามีสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามี ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านตัวบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนพี่น้อง การได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี เจตคติที่มีต่อบิดา การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อาชีพของบิดา รายได้ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะแสดงถึงความสามารถทางสมอง เขาว่าปัญญา ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการส่งเสริมการรับรู้ของบุคคล ผู้มีสติปัญญาสูงย่อมมีความสามารถในการรับรู้และเรียนรู้ได้ดีกว่าและเร็วกว่า (กันยา สุวรรณแสง 2536: 152)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นคุณลักษณะหรือความสามารถของบุคคล ซึ่งได้รับการพัฒนาอันเกิดจากการเรียน การสอน หรือการฝึกฝนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ (สมหวัง พิริยานุวัฒน์ 2537:71; พิศเพลิน เขียวหวาน และ สุจิตรา หังสพฤกษ์ 2545:173)

วิมลมาศ สมใจ (2542:151) ศึกษาการรับรู้บทบาทด้านการส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคเหนือ พบว่าการรับรู้บทบาทด้านการส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรวม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน และเจตคติที่มีต่อบทบาทในด้านการส่งเสริมสุขภาพและปัจจัยที่สามารถทำนายการรับรู้บทบาทด้านการส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรวม และเจตคติที่มีต่อบทบาทในด้านการส่งเสริมสุขภาพ

กิลล์ (Gill 1962:144-149) ได้ศึกษาพบว่า เด็กที่เรียนดี มีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเด็กที่เรียนดีสามารถแก้ปัญหาการปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่มีผลการเรียนต่ำ

ฮง(Hong 2002:82) ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในไต้หวัน พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับปานกลางมีการเห็นคุณค่าในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับต่ำ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการแสดงถึงความสามารถทางสมองหรือสติปัญญา ถ้าสมองดีหรือมีสติปัญญาก็จะทำให้แปลความหมายสิ่งเร้าต่างๆ ได้ดีขึ้นด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน น่าจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย จึงนำมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

4.2 จำนวนพี่น้อง

จำนวนพี่น้องในครอบครัว เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชาย เพราะจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับวัยรุ่นทั้งหลาย ๆ เรื่องพบว่า มีบุคคลหลายกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งในด้านความคิด ค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมและความต้องการของวัยรุ่น เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อน หรือพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน เป็นต้น ซึ่งบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นในหลายแง่มุม ทั้งที่เหมือนและแตกต่างกันออกไป และ พี่น้องในครอบครัวเดียวกัน ก็เป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นในด้านความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก ตลอดจนการรับรู้ในเรื่องบทบาทสามีด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจำนวนพี่น้อง

สโลคอสกี (Slomkowski 2001: 271-283) ได้ศึกษาถึงผลกระทบทางสังคมของการกระทำผิดของพี่ชายและพี่สาว ที่มีอิทธิพลต่อน้องชายและน้องสาว ซึ่งทำการศึกษาในวัยรุ่น

ตอนต้นและวัยรุ่นตอนกลาง พบว่า พฤติกรรมการกระทำความคิดของพี่ชายและพี่สาว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำผิดของทั้งวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง ซึ่งได้รับการอธิบายว่าเป็นเพราะอิทธิพลของบทบาทของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างพี่น้อง เป็นสิ่งที่มีผลต่อการกระทำความคิดของวัยรุ่น กล่าวคือ พี่ชายและพี่สาวที่กระทำความคิดมีโอกาที่จะชักชวนหรือแนะนำให้น้องชายและน้องสาววัยรุ่นกระทำความคิดได้มากขึ้น โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องในครอบครัวนั่นเอง

ไฟน์เบอร์กและเฮลติงตัน (Feinberg & Helthington 2000: 1521: 1524) พบว่า พี่น้องที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน มีอิทธิพลต่อกันและกันทั้งในด้านค่านิยม พฤติกรรม ความเชื่อและความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกครอบครัว ซึ่งรวมถึงความคิดเห็นที่มีต่อพ่อแม่ของตนเองด้วย โดยเฉพาะพี่น้องที่มีอายุใกล้เคียงกัน ลำดับที่เกิดติดกัน เพศเดียวกัน และได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาแบบเดียวกัน

เอสแมน (Essman 1977: 259-261) พบว่า ในครอบครัวของวัยรุ่นที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ครอบครัว หรือไม่สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของพ่อแม่ได้โดยสมบูรณ์นั้น วัยรุ่นที่เป็นพี่จะทำหน้าที่ตามบทบาทของการเป็นพ่อแม่ให้กับน้อง ๆ ที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน ทดแทนพ่อแม่ของตนเอง ทั้งในด้านการอบรมเลี้ยงดู การแนะนำสั่งสอนและบทบาทอื่น ๆ ที่พ่อแม่ต้องกระทำต่อลูก

ศักดิ์พิสุทธิ์ อัครสิริธีรกุล (2544: 95) ศึกษาความคาดหวังที่มีต่อบทบาทการเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ พบว่า จำนวนพี่น้องในครอบครัวของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของวัยรุ่น ที่มีต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยวัยรุ่นที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวมาก มีสัดส่วนของความคาดหวังให้พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่มีพี่น้องในครอบครัวจำนวนน้อย

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว พบว่าพี่น้องที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน มีอิทธิพลต่อกันในทั้งด้านพฤติกรรม ความเชื่อ ค่านิยม ความต้องการ ความคิดเห็น และการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัว ซึ่งวัยรุ่นที่ไม่มีพี่น้องหรือมีพี่น้องในครอบครัวน้อยอาจจะไม่ได้รับอิทธิพลจากพี่น้องคนอื่น ๆ หรือได้รับน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีพี่น้องในครอบครัวมากกว่า โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงคาดว่าจำนวนพี่น้องน่าจะมี ความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

4.3 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี เป็นการรับรู้เรื่องข้อมูลข่าวสารเรื่องราวที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสามี ซึ่งนักศึกษาชายพึงได้รับจากแหล่งต่างๆ ด้วยวิธีการใดๆ โดยผ่านประสาทสัมผัส เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ จำเนียร โชติช่วง และคณะ (2519:34) ได้กล่าวว่า คำบอกเล่า คำแนะนำ คำสอนที่ได้รับต่อกันมา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้การรับรู้ที่บุคคล

มีต่อเรื่องราว เหตุการณ์ ภาวะแวดล้อมต่างๆ มีความแตกต่างกัน ดังนั้น การที่นักศึกษาเคยได้รับ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เป็นสามีโดยผ่านประสาทสัมผัส อาจเป็นจากการรับฟัง คำแนะนำ คำสั่งสอน การเคยได้ยิน สัมผัสคลุกคลีกับผู้ปฏิบัติมาก่อน จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ บิดา มารดา ญาติ เพื่อนบ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆหรือเคยได้เรียน เป็นต้น จึงอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชาย

สติเวน (Steven 1995:44) กล่าวว่า สามีมักไวใจภรรยาว่าสามารถช่วยดูแลปัญหาต่างๆของบุตรได้ ผู้ชายส่วนใหญ่กล่าวว่าตนได้เรียนรู้รู้ความเป็นบิดาจากภรรยาของตนเอง มารดาที่มีลักษณะที่ดีจะทำให้บิดามีทักษะที่ดีด้วย และข้อมูลข่าวสารของบิดามักเป็นอย่างกว้างๆ

กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุลและเขาวลัทธิ (2535:9) กล่าวว่า สามีบางคนจะมีการศึกษาบทบาทของการเป็นบิดาด้วยการสนใจพูดคุยกับผู้ที่มีประสบการณ์ ศึกษาหาความรู้จากการอ่านหนังสือเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การคลอด และการเลี้ยงดูบุตร

เบญจมาศ โพธิ์น้อย (2532:30) กล่าวว่า ผู้ที่เป็นบิดาส่วนมากจะมีการเรียนรู้บทบาทของตนเองได้จากประสบการณ์ที่เคยถูกเลี้ยงดูมาก่อน เรียนรู้จากสังคมที่แวดล้อมจากบิดา หรือจากญาติผู้ใหญ่ ตลอดจนจากสื่อมวลชนต่างๆ เช่น จากโทรทัศน์ การอ่านนิยายหรือหนังสือ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการได้รับข้อมูลข่าวสาร

มาสินี ไพบูลย์ (2538:106) ศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชาย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาชายได้รับความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับบทบาทการเป็นบิดา คิดเป็นร้อยละ 84.5 และแหล่งที่ได้รับความรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทการเป็นบิดา มากที่สุด คือ บิดา คิดเป็นร้อยละ 77.7 รองลงมาคือหนังสือนิยายต่างๆ วิทยุ โทรทัศน์ มารดา เพื่อนบ้าน เคยเรียนในระดับปริญญาตรีและในระดับมัธยมศึกษา

ปนัดดา จันทร์ผ่อง (2541: 124) ศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า นักศึกษาชายที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทการเป็นบิดา มีร้อยละ 75.3 และแหล่งของข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ ตอบว่า มาจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ มากที่สุด คือ ร้อยละ 72.7

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารมีผลต่อการรับรู้ เนื่องจากความเข้มหรือการเกิดซ้ำ ๆ กันของข้อมูลข่าวสารที่ส่งมาถึงผู้รับนั้นจะทำให้ผู้รับสามารถจดจำ เข้าใจและตีความหมายของสิ่งเร้าต่าง ๆ ได้ดีขึ้นด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

4.4 เจตคติที่มีต่อบิดา

เจตคติเป็นความรู้สึก ความคิดเห็นหรือความเชื่อของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือ สถานการณ์ มีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึก ชอบ ฟังพอใจ หรือเห็นด้วย เรียกว่ามีเจตคติที่ดี หรือทางบวก หรือพร้อมที่จะถอยหนีเมื่อเกิดความรู้สึก ไม่ชอบ ไม่ฟังพอใจ หรือไม่เห็นด้วย เรียกว่า มีเจตคติที่ไม่ดีหรือทางลบ (สุชา จันทน์เอม 2541: 117)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

จันทรัตน์ เจริญสันติ (2533:105) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อบทบาททางเพศ ความพึงพอใจในชีวิตสมรสกับการปรับตัวของบิดามารดาที่มีบุตรแรกเกิด พบว่า เจตคติต่อบทบาททางเพศของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปรียารัตน์ ศักดิ์ณรงค์ (2534:138) ศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของสามีที่พากรรยาครั้งแรกมาฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่า เจตคติของสามีต่อการตั้งครรภ์ของภรรยา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของสามีในขณะภรรยาตั้งครรภ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ สามีที่มีเจตคติต่อการตั้งครรภ์ของภรรยาที่ดี มีการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาได้ดีด้วย

ปนัดดา จันทอง (2541: 114) ศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า เจตคติที่มีต่อบิดา มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า เจตคติมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าเจตคติที่มีต่อบิดา น่าจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชาย จึงนำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

4.5 การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก

การเลี้ยงดูของบิดาตั้งแต่วัยเด็กมีอิทธิพลอย่างมากต่อเอกลักษณ์ทางเพศของผู้ชาย เด็กผู้ชายจะเจริญเติบโตเป็นผู้ชายโดยสมบูรณ์ ถ้ามาจากครอบครัวที่มีบิดาให้ความรักความอบอุ่น และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร เด็กผู้ชายเหล่านั้นจะเติบโตขึ้นมา พร้อมกับภาพแห่งความประทับใจของบิดา เมื่อครั้งเยาว์วัย และเด็กจะสามารถรับรู้และพัฒนาสู่บทบาทการเป็นบิดาได้ดี เช่นเดียวกับบิดาของตนเอง (กิตติกร มีทรัพย์ 2532:5)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก

เพ็ญศรี พิษขสนิธ (2522: 31-43) กล่าวว่า ทุนเคิมและภูมิหลังของพ่อแม่มีอิทธิพลมากในการตอบสนองความต้องการของเด็ก เพราะ โดยทั่ว ๆ ไป พ่อแม่จะเลี้ยงดูและอบรมลูกด้วยวิธีที่ตน

ได้ถูกเลี้ยงดูและอบรมมา ฉะนั้นพ่อแม่ที่มีพื้นฐานและทุนเดิมที่ดีมาก่อน คือได้รับการเลี้ยงดูและอบรมมาอย่างถูกต้องก็จะสามารถให้การอบรมและเลี้ยงดูเด็กได้ง่ายขึ้น

บังอร ศุภวิทพัฒนา (2536:89) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการของบิดา การสนับสนุนจากคู่สมรสกับพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของบิดา กลุ่มตัวอย่างเป็นบิดาที่มีบุตรอายุ 1-1½ ปี อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน ใน พ.ศ.2536 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ประสพการณ์ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.2147, p\text{-value} < 0.01$)

ปนัดดา จันทอง (2541: 126) ศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ประสพการณ์การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชาย

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาท ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก น่าจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชาย จึงนำมาเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษาวิจัย

4.6 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) เป็นปัจจัยภายในบุคคลที่เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญของบุคคลในการเผชิญปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน และแสดงพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1984: 5) กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง มีความเคารพ ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตน ส่วน โรเซนเบิร์ก (Rosenberg, 1965: 3) ให้ความหมายความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองว่าเป็นทัศนคติของบุคคลเกี่ยวกับความพอใจและไม่พอใจในตนเอง การยอมรับนับถือตนเอง และคิดว่าตนเองมีค่า มีความสามารถ

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อแต่ละบุคคลเป็นอย่างมาก เพราะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการมองเห็นมองภาพเกี่ยวกับตน ซึ่งหมายถึง ระดับคุณค่าที่บุคคลให้กับตน (กุญชร ค้าขาย 2542:74) ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองนี้ อาจใช้ได้ในความหมายอื่น เช่น ความภูมิใจในตนเอง (ชมพูนุท สิริพรหมภัทร 2539:7) หรือ ความรู้สึกถึงคุณค่าต่อตนเอง (สุรัช วิริยะมนตรี 2541:21)

ความหมายของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความและความหมายของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไว้ต่างๆ กันดังนี้

นาตยา วงศ์เหล็กภัย (2532:19) ให้ความหมายว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง คือทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเองมีความเคารพ ยอมรับในตนเองว่ามีความสำคัญและมีความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตน

อรชุนา พุ่มสวัสดิ์ (2539:9) ให้ความหมายว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง คือ การที่บุคคลพิจารณาประเมินตนเอง โดยการตรวจสอบการกระทำ ความสามารถ และการประสบผลสำเร็จ การทำให้บุคคลยอมรับตนเอง

ชยาพร ลีประเสริฐ (2536:44) ให้ความหมายว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง คือ การที่บุคคลพิจารณาประเมินตนเองและพิจารณาตัดสินตน และชี้ให้เห็นถึงขอบเขตความเชื่อที่บุคคลมีเกี่ยวกับตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่า อันส่งผลให้บุคคลยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความนับถือตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องอัตวิสัยของแต่ละบุคคล

นุชลดา โรจนประภาพรรณ (2541:11) ให้ความหมาย ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง คือ ความรู้สึกที่มีต่อตนเองว่ามีความสามารถ พึงพอใจในตนเองและยอมรับของสังคม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจและความกระตือรือร้นที่จะประพฤติปฏิบัติในทางที่เหมาะสมถูกต้อง และประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของตน

มาสโลว์ (Maslow, 1970 อ้างถึงใน ชยาพร ลีประเสริฐ 2536:24) กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองนั้นเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่อยากเห็นตนเข้มแข็งประสบความสำเร็จ มีความสามารถเพียงพอในการกระทำสิ่งต่างๆ ช่วยเหลือตนเองได้มีอิสรภาพและมีความเชื่อมั่นในการเผชิญกับสิ่งต่างๆ ในโลก

คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1981 อ้างถึงใน อรชุนา พุ่มสวัสดิ์ 2539:4) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น ได้แก่ ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว สังคม และกลุ่มเพื่อน จากการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองพบว่า สภาพภายในบ้าน และลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร มีผลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่อเด็ก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

จงกลณี คู่ย์เจริญ (2540: 98) ศึกษาสัมพันธ์ภาพของวัยรุ่นกับบิดามารดา การเห็นคุณค่าในตนเองกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของ

วัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเองและสัมพันธภาพระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา ที่ระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.001

อรชума พุ่มสวัสดิ์ (2539:51) ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบอิตาเลียนแบบรักตามใจและแบบปล่อยปละละเลย

นุชลดา โรจนประภาพรรณ (2541:98) ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูกับการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่าการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นตอนต้น โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบผสม แบบใช้อำนาจควบคุม แบบรักตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย

สาวตรี ทยานศิลป์ (2541: 75) ศึกษาอิทธิพลของครอบครัวต่อความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น ได้แก่ ความสัมพันธ์กับบิดาและมารดา ลำดับการเกิด ความใกล้ชิดผูกพันกับครอบครัว ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู บุคคลที่ให้การอบรมเลี้ยงดู และระดับการศึกษาของวัยรุ่น โดยรวมแล้วตัวแปรทั้งหมดเหล่านี้สามารถร่วมกันอธิบายความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นได้ ประมาณร้อยละ 6

จารุวรรณ ชูปวา (2541: 67) ศึกษาความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส และการแสดงบทบาทการเป็นบิดาของคู่สมรสมารดาวัยรุ่น พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับการแสดงบทบาทการเป็นบิดาของคู่สมรสมารดาวัยรุ่น

คิม (Kim ,1997:121) ได้ศึกษาผลของการอบรมเกี่ยวกับการเป็นบิดาของนักโทษชายที่เป็นบิดา ต่อทัศนคติความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและการรับรู้ของบุตร พบว่า หลังการอบรมกลุ่มทดลองมีทัศนคติการเป็นบิดาสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงของความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและการรับรู้ของบุตร

รูปนีย์ ตั้งจิตภักดีสกุล (2545:45) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองและความรู้สึกสิ้นหวังในเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นส่วนสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของวัยรุ่น และมีความสัมพันธ์กับบทบาทการเป็นบิดา ผู้วิจัยจึงมีความเห็น

ว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง น่าจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย จึงนำมาเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษาวิจัย

4.7 อาชีพของบิดา

อาชีพของบุคคล เป็นปัจจัยหนึ่งที่บ่งบอกถึงสถานภาพทางสังคมของบุคคล บุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกัน ย่อมทำให้การดำเนินชีวิตประจำวันแตกต่างกันด้วย และทำให้บุคคลมีแนวความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของบุคคลแตกต่างกันได้ และสามารถถ่ายทอดความแตกต่างของสิ่งเหล่านี้มาสู่ลูก โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตนเอง (ศักดิ์ พิสุทธิ อัครสิริธีรกุล 2544: 46)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของบิดา

เสาวคนธ์ วีระศิริ (2533:102) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของบิดามารดาในเรื่องพัฒนาการทางเพศของเด็กวัยก่อนเรียน พบว่าอาชีพของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติทั้งของบิดาและมารดาที่มีความสัมพันธ์ในเรื่อง พัฒนาการทางเพศของเด็กก่อนวัยเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ปรียารัตน์ ศักดิ์ณรงค์ (2534:97) ศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของสามีที่พหุภรรยาครั้งแรกมาฝากครรภ์ ศึกษา ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ผลการศึกษวิจัยพบว่าอาชีพที่แตกต่างกัน มิได้ทำให้การรับรู้บทบาทการเป็นบิดาแตกต่างกัน

ปราณี แสดคง (2538:128) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการ ปฏิบัติพัฒนกิจของบิดาระยะครอบครัวมีบุตรวัยรุ่น พบว่า ครอบครัวที่บิดามีอาชีพรับราชการและ รัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ของบิดาสูงกว่า ครอบครัวที่บิดามีอาชีพค้าขาย เกษตรกรรม รับจ้าง และอาชีพของบิดา มีความสัมพันธ์กับคะแนนการปฏิบัติพัฒนกิจของบิดามารดา ระยะครอบครัวมีบุตรวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

น้ำทิพย์ ชูเวทย์ (2539: 99) ศึกษาบทบาทของบิดาในการใช้เวลาอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า บิดาของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอาชีพต่างกัน โดยเฉลี่ยใช้เวลาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน รวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยเฉลี่ยมีค่าใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าบิดาที่มีอาชีพเกษตรกรรม ใช้เวลาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มบิดาที่มีอาชีพข้าราชการและ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ กลุ่มบิดาอาชีพค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัวและกลุ่มบิดาที่ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท ตามลำดับ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าอาชีพของบิดา น่าจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย จึงนำมาเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษาวิจัย

4.8 รายได้ของบิดามารดา

รายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทการเป็นสามี เพราะในสังคมเมืองเอกราช เช่น กรุงเทพมหานคร ที่เงินหมายถึงอำนาจในการที่จะได้มาซึ่งทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีอาจทำให้สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศภายในครอบครัวดี และมีผลทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวดีตามไปด้วย

อานนท์ อากาภิรมย์ (2517: 25) ได้แบ่งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรในรูปของการอบรมเลี้ยงดูตามฐานะทางเศรษฐกิจไว้ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่ยากจน บิดามารดามักไม่ค่อยที่จะเอาใจใส่ต่อบุตร ทั้งนี้เพราะบิดามารดาต้องทำมาหากิน เด็กมักไม่ค่อยได้รับความรักความเมตตาซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสังคม
2. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวชนชั้นกลาง ครอบครัวประเภทนี้จะมีเวลาและโอกาสให้กับบุตรดีกว่าครอบครัวที่ยากจนและมักมีเหตุผลกับบุตร
3. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวชั้นสูง ครอบครัวประเภทนี้จะให้ความเอาใจใส่ดูแลบุตรเป็นอย่างดี แต่บางครั้งอาจทำให้บุตรกลายเป็นเด็กนิสยเสีย

พูนศิริ วัจนะภูมิ (2545:263) กล่าวว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างการอบรม เลี้ยงดูเด็กในครอบครัว โดยครอบครัวที่มีรายได้น้อยที่อยู่ในเมือง มีการอบรมเลี้ยงดูในด้านการฝึกให้เด็กรับผิดชอบ โดยให้ช่วยงานบ้านที่มีความหนักเบาเหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของเด็กมากกว่าที่จะคำนึงถึงเพศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้ของบิดามารดา

พรรณธิดา เนื่องทวี (2539: 196) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดาในกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความใกล้ชิดสนิทสนมกับบิดา การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบิดา มากกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ซุนนิค (Zunich 1963 อ้างถึงใน สุคนธ์ เจียรกลาง 2535:40) ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการการรับรู้ด้านความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมต่ำและปานกลาง พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมปานกลางมีการรับรู้ด้านความรู้สึกรับผิดชอบ ได้เร็วกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมต่ำกว่า

แลมป์ (Lamp 1981 อ้างถึงใน น้ำทิพย์ ชูเวทย์ 2539:42) ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะเศรษฐกิจสังคมกับบทบาทการเป็นบิดา พบว่า บิดาที่มีฐานะปานกลางจะมีส่วนช่วยในการอบรมเลี้ยงดูบุตร มีความสนิทสนมกับบุตรมากกว่าบิดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ

จารุณี อรัญภูมิ (2542:115) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการและการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรก่อนวัยเรียน พบว่า รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามบทบาทบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า รายได้ของบิดามารดา มีความสำคัญมากต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบิดาและมารดา โดยเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก กล่าวคือ ครอบครัวที่มีรายได้สูงจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบิดามารดาดีไปด้วย ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่ารายได้ของบิดามารดาจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชาย

4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา

บิดาและมารดามีความสำคัญกับบุตรเท่า ๆ กัน การปฏิบัติต่อกันของบิดามารดาจะเป็นรูปแบบที่ประทับใจกับบุตรมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาเป็นหลัก การทะเลาะเบาะแว้ง การทารุณทูปตีกันของบิดามารดา การเลี้ยงดูที่ได้รับในวัยเด็กจะประทับใจอยู่ในความทรงจำของเด็ก ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาบทบาททางเพศของแต่ละเพศโดยยึดบิดามารดาเป็นรูปแบบ อีกทั้งจะมีความต่อเนื่องไปถึงความสำเร็จในชีวิตสมรส ในกรณีที่เป็นเด็กชายจะไม่ประทับใจในบทบาทการเป็นบิดาและบทบาทของเพศชายที่ควรจะเป็นและอาจมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบทบาทการเป็นสามีด้วย (วันทนี วาสิกะสิน, 2526:104-107)

ประยูรศรี มณีสร (2532:151) และปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2532:62) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์หรือความใกล้ชิดอันดีภายในบ้าน ทำให้เกิดความอบอุ่นเมื่อเด็กมีปัญหาจะปรึกษากับบิดามารดา นอกจากนั้น บิดามารดาและบุตรควรมีกิจกรรมที่น่าสนใจร่วมกัน มีการมอบหมายงานให้เด็กทำเพื่อทำให้เด็กมีความรับผิดชอบและบิดามารดาคอยให้กำลังใจ เอาใจใส่ตามที่จำเป็นลูกก็จะแสดงพฤติกรรมที่ดีโดยเลียนแบบพฤติกรรมจากบิดามารดา

ทวีร์สมิ์ ธนาคม (2534: 7-10) กล่าวว่า ปัจจัยที่ช่วยให้เด็กดีที่ขาดเสียมิได้และมีความสำคัญมากคือ ความที่บิดามารดาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความคิด การพูดจา นโยบายในการเลี้ยงดูบุตรจะต้องปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ไม่ขัดแย้งกัน ฯลฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา

ชื่นสุข ฤกษ์งาม (2537:9) ศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพ่อในมุมมองของวัยรุ่น : ศึกษากรณีนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2537

พบว่า สัมพันธภาพระหว่างพ่อกับแม่ของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทของพ่อที่ปฏิบัติจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (p-value = 0.00)

ปนัดดา จันทอง (2541: 112) ศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value > 0.05)

จารุณี อรรถภูมิ (2542:117) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการและการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียน พบว่าสัมพันธภาพระหว่างบิดาและมารดา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซูลและคณะ (Soule et.al, 1979:259) พบว่า คู่สมรสที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อความรู้สึกต่อบทบาทการเป็นบิดา และยังทำให้บิดามีความมั่นใจในบทบาทการเป็นบิดามากขึ้นด้วย

ทอมลินสัน (Tomlinson,1987:104) พบว่า สัมพันธภาพที่แน่นแฟ้นของคู่สมรสจะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของบิดาในการเลี้ยงดูบุตรอย่างมาก

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุตร และมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาของนักศึกษาชาย น่าจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย จึงนำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาดังนี้เป็นการศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมีรายละเอียดของการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาดังนี้คือนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 13 คณะวิชา ปีการศึกษา 2547 มีจำนวนนักศึกษาชายทั้งสิ้น 2,480 คน ดังข้อมูลในตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา

คณะวิชา	จำนวนนักศึกษาชาย (คน)
1) วิศวกรรมศาสตร์	783
2) บริหารธุรกิจ	347
3) ศิลปกรรม	249
4) คุรุศาสตร์อุตสาหกรรม	224
5) วิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร	198
6) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง	130
7) เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	125
8) สถาปัตยกรรมศาสตร์	111
9) วิทยาศาสตร์	86
10) นาฏศิลป์และดุริยางค์	67
11) คหกรรมศาสตร์	66
12) ศึกษาศาสตร์	59
13) ศิลปศาสตร์	35
รวม	2,480

1.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (อ้างในสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2544 : 127) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนจากกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนจากกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{2,480}{1 + 2,480 (0.05)^2} \\ &= 344 \end{aligned}$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชายต้องมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 344 คน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ 350 คน

1.3 การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยมีวิธีการดังนี้

1.3.1 เลือกคณะที่จะศึกษา แบบเจาะจง จำนวน 5 คณะวิชา ที่มีนักศึกษาชายมากที่สุด ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร ตามลำดับ เพื่อประหยัดเวลาและงบประมาณในการเก็บข้อมูล

1.3.2 กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนนักศึกษาชาย 5 คณะวิชาโดยใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะวิชา โดยใช้สูตรดังนี้

$$n_1 = \frac{nN_1}{N}$$

เมื่อ n_1 = จำนวนหรือขนาดตัวอย่างในแต่ละคณะวิชา

n = จำนวนหรือขนาดตัวอย่างทั้งหมด

N_1 = จำนวนนักศึกษาชายแต่ละคณะวิชา

N = จำนวนนักศึกษาชายทั้ง 5 คณะวิชา

แทนค่าสูตร เช่น จำนวนตัวอย่างคณะวิศวกรรมศาสตร์

$$n_1 = \frac{350 (783)}{1,801} = 152$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะวิชาที่คำนวณได้มีรายละเอียด ตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	จำนวนนักศึกษา	ขนาดของกลุ่ม
	ชาย (คน)	ตัวอย่าง (คน)
1) วิศวกรรมศาสตร์	783	152.17
2) บริหารธุรกิจ	347	67.43
3) ศิลปกรรม	249	48.39
4) คุรุศาสตร์อุตสาหกรรม	224	43.53
5) วิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร	198	38.48
รวม	1,801	350

1.3.3 การสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก จนได้จำนวนนักศึกษาชายที่คำนวณไว้ในแต่ละสาขาวิชา (ภาคผนวก ง) ตามขนาดตัวอย่างที่กำหนดในตาราง 3.2

2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และปรับปรุงจากแบบวัดที่สร้างไว้แล้ว จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบสอบถามที่มีกรอบ โครงสร้าง แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชาย ประกอบด้วย อายุ คณะที่ศึกษา สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์การเรียน จำนวนพี่น้อง อาชีพของบิดา รายได้ของบิดามารดา ลักษณะของคำถามเป็นคำถามแบบให้เติมคำในช่องว่างและแบบให้เลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี โดยให้จัดลำดับบุคคลที่ให้ความรู้และข้อมูล ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กและเจตคติที่มีต่อบิดา ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดประสบการณ์การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กและเจตคติที่มีต่อบิดา ของ ปนัดดา จันทอง โดยลักษณะคำถามเป็นประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับการที่นักศึกษาชายเคยได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาของตนเอง จำนวน 15 ข้อ

ในแต่ละข้อคำถามของการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก มีคำตอบให้เลือกตอบ 3 ระดับคือ เคย ไม่แน่ใจ และไม่เคย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	คะแนน
ไม่เคย	1
ไม่แน่ใจ	2
เคย	3

จากนั้นนำคะแนนคำตอบที่ได้มาหาค่าคะแนนเฉลี่ย แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาหาระดับการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคือ การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กในระดับมาก การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กในระดับปานกลาง และการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กในระดับน้อย โดยใช้แนวคิดของ Best (1977 : 218) ที่ให้นำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วนำมาหารด้วยจำนวนกลุ่มหรือระดับการวัด ซึ่งในที่นี้แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
2.34 – 3.00	ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กอยู่ในระดับมาก
1.67 – 2.33	ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 1.66	ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กอยู่ในระดับน้อย

ในแต่ละข้อคำถามของเจตคติที่มีต่อบิดา (ใช้คำถามเกี่ยวกับการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่มีความเห็น	3
เห็นด้วย	4
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5

จากนั้นนำคะแนนคำตอบที่ได้มาหาค่าคะแนนเฉลี่ย แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาหารระดับเจตคติที่มีต่อบิดา โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ มีเจตคติที่ดีต่อบิดาในระดับมาก มีเจตคติที่ดีต่อบิดาในระดับปานกลาง และมีเจตคติที่ดีต่อบิดาในระดับน้อย โดยใช้แนวคิดของ Best (1977:218) ที่ให้นำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วนำมาหารด้วยจำนวนกลุ่มหรือระดับการวัด ซึ่งในที่นี้แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
3.67 – 5.00	มีเจตคติที่ดีต่อบิดาอยู่ในระดับมาก
2.34 – 3.66	มีเจตคติที่ดีต่อบิดาอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 2.33	และมีเจตคติที่ดีต่อบิดาอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self – esteem) ซึ่งผู้วิจัยแปลจากแบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของ โรเซนเบิร์ก (Rosenberg Self – Esteem Scale)

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ ตรงกับความ รู้สึกมากที่สุด ตรงกับความ รู้สึกค่อนข้างมาก ตรงกับความ รู้สึกน้อย ไม่ตรงกับความ รู้สึกเลย ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ ข้อความที่แสดงความรู้สึกในด้านบวก ได้แก่ 1, 3, 4, 7, 10 ข้อความที่แสดงความรู้สึกในด้านลบ ได้แก่ 2, 5, 6, 8, 9 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
ตรงกับความ รู้สึกมากที่สุด	ให้ 4 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
ตรงกับความ รู้สึกค่อนข้างมาก	ให้ 3 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ตรงกับความ รู้สึกน้อย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ไม่ตรงกับความ รู้สึกเลย	ให้ 1 คะแนน	ให้ 4 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนคำตอบที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาหารระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคือ รู้สึกมีคุณค่าในตนเองในระดับมาก รู้สึกมีคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง และรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในระดับน้อย โดยใช้แนวคิดของ Best (1977:218) ที่ให้นำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วนำมาหารด้วยจำนวนกลุ่มหรือระดับการวัด ซึ่งในที่นี้แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
3.00 – 4.00	รู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมาก
2.00 – 2.99	รู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 1.99	รู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบิคารมารดา ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างบิคารมารดาของนักเรียนของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ งามตา วณิชทานนท์ และคณะ ประกอบด้วยประโยคบอกเล่า 12 ประโยค และมีมาตรวัด 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย ซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ ข้อความที่แสดงความรู้สึกในด้านบวก ได้แก่ 1, 4, 5, 6, 9, 12 ข้อความที่แสดงความรู้สึกในด้านลบ ได้แก่ 2, 3, 7, 8, 10, 11 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบดังนี้

คำตอบ	ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
จริงที่สุด	ให้ 6 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
จริง	ให้ 5 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ก่อนข้างจริง	ให้ 4 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ก่อนข้างไม่จริง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ไม่จริง	ให้ 2 คะแนน	ให้ 5 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน	ให้ 6 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนคำตอบที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาหาระดับความสัมพันธ์ระหว่างบิคารมารดา โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคือ มีความสัมพันธ์มาก มีความสัมพันธ์ปานกลาง มีความสัมพันธ์น้อย โดยใช้แนวคิดของ Best (1977:218) ที่ให้นำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วนำมาหารด้วยจำนวนกลุ่มหรือระดับการวัด ซึ่งในที่นี้แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
4.34 – 6.00	ความสัมพันธ์ระหว่างบิคารมารดาอยู่ในระดับมาก
2.67 – 4.33	ความสัมพันธ์ระหว่างบิคารมารดาอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 2.66	ความสัมพันธ์ระหว่างบิคารมารดาอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทสามี ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม โดยมีลักษณะของข้อคำถามเป็นประโยคบอกเล่า เกี่ยวกับบทบาทสามีที่พึงปฏิบัติต่อภรรยาและบุตร ตามบทบาทของสามี 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ มีมาตรวัด 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เกณฑ์การให้คะแนนเป็นดังนี้

คำตอบ	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่มีความเห็น	3

เห็นด้วย 4

เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5

จากนั้นนำคะแนนคำตอบที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาหารระดับการรับรู้บทบาทสามี โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ มีการรับรู้บทบาทสามีในระดับมาก มีการรับรู้บทบาทสามีในระดับปานกลาง มีการรับรู้บทบาทสามีในระดับน้อย โดยใช้แนวคิดของ Best (1977:218) ที่ให้นำคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วนำมาหารด้วยจำนวนกลุ่มหรือระดับการวัด ซึ่งในที่นี้แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
3.67 – 5.00	มีการรับรู้บทบาทสามีอยู่ในระดับมาก
2.34 – 3.66	มีการรับรู้บทบาทสามีอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 2.33	มีการรับรู้บทบาทสามีอยู่ในระดับน้อย

2.2 การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้

2.3 การหาความเชื่อมั่น นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต ไซติเวศ จำนวน 30 คน หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมประมวลผลข้อมูลสำเร็จรูป เพื่อหาความเชื่อมั่น แบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient alpha) อ้างใน บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ (2535:267) แยกเป็นแต่ละส่วนได้ดังนี้

2.3.1 การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .8849

2.3.2 เจตคติที่มีต่อบิดา ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .9759

2.3.3 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .7542

2.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .8430

2.3.5 การรับรู้บทบาทเป็นสามี

1) ด้านงานบ้าน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .8887

2) ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .8897

3) ด้านเศรษฐกิจ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .7305

4) ด้านสัมพันธ์ภาพของคู่สมรส ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .8441887

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงคณบดี ของคณะวิชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 คณะวิชา ได้แก่ คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะศิลปกรรม

3.2 ผู้วิจัยเข้าพบคณบดีของคณะวิชาต่าง ๆ ทั้ง 5 คณะวิชา เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล และกำหนดเวลาที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำตารางเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดไปสอบถามกับนักศึกษาชายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชาด้วยตนเอง ตามที่ได้วางแผนไว้ในวันและเวลาที่กำหนด โดยก่อนที่จะให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และวิธีการในการตอบแบบสอบถามแต่ละส่วนให้นักศึกษาเข้าใจ

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง คัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์แล้วนำมาลงรหัส แล้วจึงนำข้อมูล ไปวิเคราะห์ขั้นต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

หลังจากที่ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องเรียบร้อยของแบบสอบถาม แล้วได้ข้อมูลมาจัดระเบียบหรือจัดกลุ่มข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข (code) ตรวจสอบความถูกต้องของการลงรหัส แล้วป้อนข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมประมวลผลข้อมูลสำเร็จรูปและในการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้กำหนดการยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยดำเนินการดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชาย ปัจจัยด้านตัวบุคคล และปัจจัยด้านครอบครัว โดยการแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลด้วยตารางแจกแจงความถี่

4.2 ทดสอบสมมติฐาน โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวกับการรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชาย ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และค่าไคสแควร์

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติดังต่อไปนี้

4.3.1 ค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด 2541:101)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P คือ ค่าร้อยละ
 f คือ ค่าความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นค่าร้อยละ
 n คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

4.3.2 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด 2541:56)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} คือ คะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4.3.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (สุภกิจ โสทัศน์ 2544:60)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{x})^2}{N}}$$

เมื่อ S.D. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f คือ ความถี่
 x คือ จุดกึ่งกลางชั้น
 \bar{x} คือ คะแนนเฉลี่ย
 n คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด
 \sum คือ ผลรวมของข้อมูล $\sum f(x - \bar{x})$

4.3.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน *Pearson Product-Moment Correlation Coefficient* (บุญเรียง ขจรศิลป์ 2539:111)

$$r_{xy} = \frac{n\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n\sum X^2 - (\sum X)^2][n\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

- เมื่อ r_{xy} คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
 n คือ จำนวนคู่
 X คือ ค่าของตัวแปรชุดที่ 1
 Y คือ ค่าของตัวแปรชุดที่ 2

4.3.5 ค่าไคสแควร์ โดยใช้สูตร (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2543:54)

$$\chi^2 = \sum \frac{(O-E)^2}{E}$$

- เมื่อ Σ คือ สัญลักษณ์แสดงการรวมผลตั้งแต่ช่องแรกถึงช่องสุดท้าย
 O คือ ค่าเป็นจริงหรือค่าที่ได้จากการสังเกต
 E คือ ค่าที่คาดหวัง
 χ^2 คือ สัญลักษณ์ของไคสแควร์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการรับรู้บทบาทการเป็นสามีตามการรับรู้ของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชาย และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านตัวบุคคลของนักศึกษาชาย
- ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านครอบครัวของนักศึกษาชาย
- ตอนที่ 3 การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย
- ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านตัวบุคคลของนักศึกษาชาย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาปัจจัยด้านตัวบุคคลของนักศึกษาชายซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนพี่น้อง การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี การได้การเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก เจตคติที่มีต่อบิดา และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1.1 ลักษณะทั่วไปของนักศึกษาชาย ผู้วิจัยนำข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาชาย จำแนกตามอายุ คณะที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจำนวนพี่น้อง

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
20 – 21 ปี	112	32.0
22 – 23 ปี	193	55.2
24 – 25 ปี	33	9.4
มากกว่า 25 ปี	12	3.4
รวม	350	100
คณะที่ศึกษา		
วิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร	39	11.2
คุรุศาสตร์อุตสาหกรรม	44	12.5
ศิลปกรรม	48	13.7
บริหารธุรกิจ	67	19.2
วิศวกรรมศาสตร์	152	43.4
รวม	350	100
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
คะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00	11	3.1
คะแนนเฉลี่ย 2.00-2.50	126	36.0
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.00	146	41.7
คะแนนเฉลี่ย 3.01-3.50	57	16.3
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.00	10	2.9
รวม	350	100
จำนวนพี่น้อง		
มีพี่น้อง 1 คน	42	12.0
มีพี่น้อง 2 คน	153	43.7
มีพี่น้อง 3 คน	99	28.3
มีพี่น้อง 4 คนขึ้นไป	56	16.0
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชายมีลักษณะทั่วไปที่สำคัญ ดังนี้

1. อายุ นักศึกษาชายระดับปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ส่วนใหญ่มีอายุ 22 – 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาคืออายุ 20 – 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.0 และมีอายุมากกว่า 25 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.4

2. คณะที่ศึกษา นักศึกษาชายระดับปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมาศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 19.2 และศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตรน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.2

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษาชายระดับปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมามีผลการเรียนเฉลี่ย 2.00 - 2.50 คิดเป็นร้อยละ 36.0 และมีผลการเรียนเฉลี่ย 3.51 – 4.00 น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.9

4. จำนวนพี่น้อง นักศึกษาชายระดับปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีพี่น้อง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมามีพี่น้อง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 และมีพี่น้อง 1 คน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.0

1.2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี หมายถึง การที่นักศึกษาชายเคยหรือไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำ หรือความรู้เกี่ยวกับบทบาทสามีจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน หน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเอกชน วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ แผ่นพับต่างๆ สถานศึกษา สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้วิจัยนำข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าร้อยละ ได้ผลวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาชาย จำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
 บทบาทสามี

แหล่งข้อมูล	การได้รับข้อมูล			
	เคย	(ร้อยละ)	ไม่เคย	(ร้อยละ)
1. พ่อ	227	(64.9)	123	(35.1)
2. แม่	240	(68.6)	110	(31.4)
3. ญาติพี่น้อง	174	(49.7)	176	(50.3)
4. เพื่อนบ้าน	111	(31.7)	239	(68.3)
5. หน่วยงานรัฐบาล	200	(57.1)	150	(42.9)
6. หน่วยงานเอกชน	147	(42.0)	203	(58.0)
7. วิทยุ	233	(66.6)	117	(33.4)
8. โทรทัศน์	301	(86.0)	49	(14.0)
9. สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	279	(79.7)	71	(20.3)
10. แผ่นพับต่าง ๆ	144	(41.1)	206	(58.9)
11. สถานศึกษา	238	(68.0)	112	(32.0)
12. สื่ออิเล็กทรอนิกส์	198	(56.6)	152	(43.4)
13. อื่น ๆ เช่น โรงพยาบาล,เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข พระคัมภีร์ Bible	26	(7.4)	324	(92.6)

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักศึกษาชายส่วนใหญ่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาท
 สามีจากโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.0 รองลงมา ได้รับข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ คิดเป็น
 ร้อยละ 79.7 และได้รับข้อมูลจากแม่ คิดเป็นร้อยละ 68.6 ตามลำดับ ในด้านการไม่เคยได้รับข้อมูล
 ข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีพบว่า นักศึกษาไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีจาก
 โทรทัศน์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.0 ไม่เคยได้รับข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์และจากแม่ คิดเป็น
 ร้อยละ 20.3 และ 31.4 เป็นลำดับที่ 2 และ 3 สอดคล้องกับการได้รับข้อมูลข่าวสารข้างต้น
 ซึ่งการที่นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารมาก จากหลายแหล่งข้อมูลอาจมีผลทำให้การรับรู้บทบาท
 การเป็นสามีมากขึ้น โดยเฉพาะการได้รับข่าวสารจากแม่

1.3 การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก หมายถึง การได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดาผู้ให้กำเนิด ในขณะที่นักศึกษาข้งอยู่ในวัยเด็ก

ผู้วิจัยนำข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
2.34-3.00	ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กในระดับมาก
1.67-2.33	ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กในระดับปานกลาง
1.00-1.66	ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กในระดับน้อย

ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. บิดาเป็นตัวแทนที่ดีแก่ข้าพเจ้าในด้านความประพฤติ	2.77	.500	มาก
2. บิดาสอนให้รู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	2.82	.469	มาก
3. บิดาสอนไม่ให้มั่วสุมอบายมุขและสิ่งเสพติดต่าง ๆ	2.79	.538	มาก
4. บิดาพูดปลอบโยนให้กำลังใจเมื่อมีปัญหาหรือรู้สึกไม่สบายใจ	2.47	.714	มาก
5. บิดาสอนให้เป็นคนมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา	2.69	.608	มาก
6. บิดาสอนให้เป็นคนใฝ่ที่จะเรียนรู้	2.84	.457	มาก
7. บิดาสอนให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม	2.73	.519	มาก
8. บิดาสอนให้มีความซื่อสัตย์	2.85	.412	มาก
9. บิดาสอนในเรื่องระเบียบวินัยของสังคม	2.61	.608	มาก
10. บิดาสอนเรื่องการให้เกียรติผู้อื่น	2.44	.678	มาก
11. บิดาสอนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบ รู้จักบทบาทของตนเอง	2.77	.412	มาก
12. บิดาสับสนุนข้าพเจ้าและทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นห่วงเป็นใย	2.68	.565	มาก
13. บิดาสอนให้รู้จักใช้เหตุผล	2.70	.556	มาก
14. บิดาสร้างบรรยากาศที่สามัคคีกลมเกลียวในครอบครัว	2.60	.632	มาก
15. บิดาให้การเลี้ยงดูอย่างเสมอต้นเสมอปลาย	2.68	.565	มาก
รวม	2.70	.574	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาชายมีการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กในระดับมาก ($\bar{X} = 2.70$ S.D. = .574) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาชายมีการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กเรื่องบิดาสอนให้มีความซื่อสัตย์มากที่สุด ($\bar{X} = 2.85$) รองลงมาคือ บิดาสอนให้เป็นคนใฝ่ที่จะเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.84$) และบิดาสอน เรื่องการให้เกียรติผู้อื่น น้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.44$)

1.4 เจตคติที่มีต่อบิดา เจตคติที่มีต่อบิดา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นของนักศึกษาชายที่มีต่อพฤติกรรม การปฏิบัติหน้าที่ของบิดาตนเอง

ผู้วิจัยนำข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายตามหลักเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
3.67-5.00	มีเจตคติที่ดีต่อบิดาในระดับมาก
2.34-3.66	มีเจตคติที่ดีต่อบิดาในระดับปานกลาง
1.00-2.33	มีเจตคติที่ดีต่อบิดาในระดับน้อย

ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามเจตคติที่มีต่อบิดา

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. บิดาเป็นตัวแทนที่ดีแก่ข้าพเจ้าในด้านความประพฤติ	4.30	.907	มาก
2. บิดาสอนให้รู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	4.41	.823	มาก
3. บิดาสอนไม่ให้มั่วสุมอบายมุขและสิ่งเสพติดต่าง ๆ	4.50	.888	มาก
4. บิดาพูดปลอบโยนให้กำลังใจเมื่อมีปัญหาหรือรู้สึกไม่สบายใจ	4.09	.983	มาก
5. บิดาสอนให้เป็นคนมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา	4.33	.886	มาก
6. บิดาสอนให้เป็นคนใฝ่ที่จะเรียนรู้	4.49	.825	มาก
7. บิดาสอนให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม	4.30	.839	มาก
8. บิดาสอนให้มีความซื่อสัตย์	4.47	.763	มาก
9. บิดาสอนในเรื่องระเบียบวินัยของสังคม	4.14	.897	มาก
10. บิดาสอนเรื่องการให้เกียรติผู้อื่น	4.07	.909	มาก
11. บิดาสอนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบรู้จักบทบาทของตัวเอง	4.35	.828	มาก
12. บิดาสับสนุนข้าพเจ้าและทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกต่อบิดาเป็นห่วงเป็นใย	4.28	.870	มาก
13. บิดาสอนให้รู้จักใช้เหตุผล	4.28	.881	มาก
14. บิดาสร้างบรรยากาศที่สามัคคีกลมเกลียวในครอบครัว	4.18	.973	มาก
15. บิดาให้การเลี้ยงดูอย่างเสมอต้นเสมอปลาย	4.27	.894	มาก
รวม	4.30	.652	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาชายมีเจตคติที่ดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$ S.D. = .652) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาชายมีเจตคติที่ดีเรื่องการสอนไม่ให้มั่วสุมอบายมุขและสิ่งเสพติดต่าง ๆ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ บิดาสอนให้เป็นคนใฝ่ที่จะเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.49$) และบิดาสอนเรื่องการให้เกียรติผู้อื่น น้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.07$)

1.5 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของนักศึกษาชายที่มีต่อตนเองในด้านบวกหรือด้านลบ ซึ่งเกิดจากการประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกรักตนเอง ความภูมิใจในตนเอง การยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และรับรู้ว่าคุณค่าในตนเองมีความสามารถ

ผู้วิจัยนำข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
3.00-4.00	รู้สึกมีคุณค่าในตนเองในระดับมาก
2.00-2.99	รู้สึกมีคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง
1.00-1.99	รู้สึกมีคุณค่าในตนเองในระดับน้อย

ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนักศึกษาชาย

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โดยรวม ๆ แล้วข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในตนเอง	3.28	.700	มาก
2. บางครั้งข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าไม่มีอะไรดีเลย	2.69	.916	ปานกลาง
3. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้ามีคุณสมบัติที่ดีหลาย ๆ อย่าง	2.98	.728	ปานกลาง
4. ข้าพเจ้ามีความสามารถที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่า ๆ กับผู้อื่น	3.22	.616	มาก
5. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้ามีความภูมิใจในตนเองน้อยเหลือเกิน	2.98	.900	ปานกลาง
6. บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้าเป็นคนไม่มีประโยชน์เลย	3.06	.754	มาก
7. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้าเป็นคนที่มียุทธศาสตร์คนหนึ่งอย่างน้อยที่สุดก็มีคุณค่าเท่าเทียมผู้อื่น	3.23	.787	มาก
8. ข้าพเจ้าอยากนับถือตนเองให้มากกว่านี้	2.09	.959	ปานกลาง
9. เมื่อพิจารณาถึงทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้าเป็นคนที่ ล้มเหลวทำอะไรไม่สำเร็จ	3.24	.877	มาก
10. ข้าพเจ้ามีเจตคติที่ดีต่อตัวเองเสมอ	3.29	.692	มาก
รวม	3.00	.871	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาชายมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.00$ S.D. = .871) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาชายมีความรู้สึกที่ข้าพเจ้ามีเจตคติที่ดีต่อตัวเองเสมอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.29$) รองลงมาคือ โดยรวม ๆ แล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในตนเอง ($\bar{X} = 3.28$) และเมื่อพิจารณาถึงทุกสิ่งทุกอย่างแล้วข้าพเจ้ารู้สึกว่า ข้าพเจ้าเป็นคนที่ล้มเหลวทำอะไรไม่สำเร็จ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.24$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านครอบครัวของนักศึกษาชาย

2.1 อาชีพของบิดา อาชีพของบิดา หมายถึง อาชีพที่มีรายได้หลักของบิดาผู้ให้กำเนิดของนักศึกษาชาย

ผู้วิจัยนำข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาชาย จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพของบิดา	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	102	29.1
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	17	4.9
เจ้าของธุรกิจ	36	10.3
ลูกจ้างเอกชน	33	9.4
เกษตรกร	99	28.3
อื่น ๆ	63	18.0
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่าอาชีพของบิดาของนักศึกษาชายที่มากกว่าอาชีพอื่น คือ รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 29.1 รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 28.3 และเจ้าของธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.3 น้อยที่สุดคือ อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 4.9

2.2 รายได้ของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา หมายถึง รายรับที่เป็นเงินของบิดามารดาของนักศึกษาชายที่ได้รับรวมกันในแต่ละเดือน

ผู้วิจัยนำข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาชาย จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา

รายได้ของบิดามารดาต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	49	14.0
5,001 – 10,000 บาท	104	29.8
10,001 – 15,000 บาท	46	13.1
15,001 – 20,000 บาท	46	13.1
มากกว่า 20,000 บาท	105	30.0
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่ารายได้ของบิดามารดาของนักศึกษาต่อเดือนที่มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.8 และต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.0 ตามลำดับ

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา

หมายถึง การแสดงออกถึงความผูกพันที่บิดามารดา มีต่อกันตามความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาชาย ในด้าน การสนับสนุนทางอารมณ์ โดยการให้ความรักให้การยกย่อง ไว้วางใจ และการสนับสนุน ที่เป็นรูปธรรม โดยการมอบของขวัญหรือทรัพย์สินในโอกาสต่างๆ การแบ่งปันเวลาซึ่งกันและกัน และการพูดคุยกันระหว่างบิดามารดา

ผู้วิจัยนำข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน มาวิเคราะห์โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
4.34-6.00	ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาอยู่ในระดับมาก
2.67-4.33	ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาอยู่ในระดับปานกลาง
1.00-2.66	ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาของนักศึกษาชาย

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. พ่อแม่เอาใจใส่กันและกันอย่างใกล้ชิดถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สบาย	4.89	1.230	มาก
2. พ่อแม่มักพูดจาไม่ดีต่อกันและกัน	4.47	1.459	มาก
3. พ่อแม่มักโต้เถียงกันอย่างไม่มีเหตุผล	4.07	1.510	ปานกลาง
4. พ่อแม่มีความเชื่อใจซึ่งกันและกัน	4.74	1.297	มาก
5. พ่อแม่ให้การยกย่องกันอย่างสม่ำเสมอ	4.71	1.115	มาก
6. พ่อแม่มอบของขวัญให้กันและกันเนื่องในโอกาสต่าง ๆ	3.20	1.508	ปานกลาง
7. พ่อแม่ไม่ค่อยทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในบ้านและนอกบ้านร่วมกัน	3.97	1.518	ปานกลาง
8. พ่อแม่ไม่มีเวลาไปเที่ยวพักผ่อนท่องเที่ยวนอกบ้านด้วยกัน	3.30	1.628	ปานกลาง
9. พ่อแม่มีการพูดคุยหยอกส่อกัน	4.36	1.390	มาก
10. พ่อแม่รู้สึกอึดอัดเมื่อต้องเผชิญหน้ากัน	4.75	1.540	มาก
11. พ่อแม่ไม่ค่อยเข้าใจในความรู้สึกของกันและกันเท่าไรนัก	4.43	1.495	มาก
12. พ่อแม่ร่วมกันใช้เหตุผลแก้ปัญหา	4.56	1.265	มาก
รวม	4.29	1.372	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาของนักศึกษาชายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.29$ S.D. = 1.372) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในข้อพ่อแม่เอาใจใส่กันและกันอย่างใกล้ชิดถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สบาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) รองลงมาคือในข้อพ่อแม่รู้สึกอึดอัดเมื่อต้องเผชิญหน้ากัน ($\bar{X} = 4.75$) และในข้อพ่อแม่มีความเชื่อใจซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.74$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามีตามการรับรู้ของนักศึกษาชาย ในที่นี้หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสามีโดยทั่ว ๆ ไปที่พึงปฏิบัติต่อภรรยา ตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น หรือความเชื่อของนักศึกษาชาย แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านงานบ้าน ด้านการเลี้ยงดูบุตร ด้านเศรษฐกิจ ด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส ดังนี้

3.1 การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายด้านงานบ้าน

การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายด้านงานบ้าน หมายถึง หน้าที่ต่างๆ ที่สามีควรกระทำภายในบ้าน เช่น การซ่อมแซมเครื่องใช้ในบ้าน การทำความสะอาดบ้าน การจัดและตกแต่งบ้าน การปรุงอาหาร และการเก็บล้างภาชนะ ซึ่งตีความหรือแปลความหมาย ตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความเห็นหรือความเชื่อของนักศึกษาชาย และแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
3.67-5.00	มีการรับรู้บทบาทสามีอยู่ในระดับมาก
2.34-3.66	มีการรับรู้บทบาทสามีอยู่ในระดับปานกลาง
1.00-2.33	มีการรับรู้บทบาทสามีอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายด้านงานบ้าน

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การซ่อมแซมเครื่องใช้ในบ้าน	4.47	.609	มาก
2. การซ่อมแซมบ้านเรือนเล็กๆน้อยๆ	4.47	.599	มาก
3. การทำความสะอาดในบ้าน	3.85	.934	มาก
4. การจัดและตกแต่งบ้านให้น่าอยู่	4.09	.793	มาก
5. การทำความสะอาดดูแลบริเวณรอบๆบ้าน	4.12	.792	มาก
6. การเป็นผู้ซื้อวัตถุดิบในการปรุงอาหาร	3.49	1.018	ปานกลาง
7. การเก็บล้างภาชนะ	3.44	1.057	ปานกลาง
8. การปรุงอาหาร	3.56	1.008	ปานกลาง
9. การจัดการด้านการซักผ้า	3.16	1.103	ปานกลาง
10. การจัดการซ่อมแซมเสื้อผ้าเครื่องนุ่มห่ม	2.97	1.157	ปานกลาง
รวม	3.76	.665	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาชายส่วนใหญ่รับรู้บทบาทการเป็นสามี ด้านงานบ้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$ S.D. = .665) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาชายรับรู้บทบาทการเป็นสามี ด้านงานบ้านในข้อการซ่อมแซมเครื่องใช้ในบ้าน และซ่อมแซมบ้านเล็กน้อยๆ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$ S.D. = .609 .599) รองลงมาคือ การทำความสะอาดดูแลบริเวณรอบๆบ้าน ($\bar{X} = 4.12$ S.D. = .792) และการจัดตกแต่งบ้านให้น่าอยู่ ($\bar{X} = 4.09$ S.D. = .793)

3.2 การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร

หมายถึง หน้าที่ต่างๆที่สามีควรกระทำเกี่ยวกับการดูแลบุตรในเรื่องอาหารการกิน การดูแลสุขภาพอนามัยของบุตร การดูแลเรื่องการศึกษา การอบรมและดูแลความประพฤติ และการให้คำปรึกษาแก่บุตร ซึ่งตีความหรือแปลความหมาย ตามความรู้สึคนึกคิด ความคิดเห็นหรือความเชื่อของนักศึกษาชาย

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการดูแลอาหารการกินของบุตรเมื่อยังอยู่ในวัยเด็ก	4.28	.656	มาก
2. การดูแลสุขภาพอนามัยของบุตร	4.37	.608	มาก
3. การให้คำปรึกษาเรื่องการเรียนของบุตร	4.55	.604	มาก
4. การติดต่อครูประจำชั้นเพื่อติดตามความประพฤติและผล การเรียนของบุตร	4.33	.714	มาก
5. การสอนการบ้านให้บุตร	4.36	.734	มาก
6. การให้คำปรึกษาเมื่อบุตรมีปัญหา	4.54	.616	มาก
7. การสอนให้บุตรรู้จักกิริยามารยาทในการเข้าสังคม เช่น การพูด การทำความเคารพ การขอโทษ การขอบคุณ ฯลฯ	4.49	.655	มาก
8. การสอนให้บุตรใช้จ่ายอย่างประหยัด	4.57	.608	มาก
9. การสอนให้บุตรรู้จักหลีกเลี่ยงการใช้สิ่งเสพติดและ อบายมุขทุกชนิด	4.62	.632	มาก
10. การปลูกฝังให้บุตรรู้จักการปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ	4.34	.692	มาก
รวม	4.45	.670	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาชายรับรู้บทบาทการเป็นสามีด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$ S.D. = .670) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาชายรับรู้บทบาทการเป็นสามี ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตรในข้อ การสอนให้บุตรรู้จักหลีกเลี่ยงการใช้สิ่งเสพติดและอบายมุขทุกชนิด ($\bar{X} = 4.62$ S.D. = .632) รองลงมาคือ การสอนให้บุตรใช้จ่ายอย่างประหยัด ($\bar{X} = 4.57$ S.D. = .608) และการให้คำปรึกษาเรื่องการเรียนของบุตร ($\bar{X} = 4.55$ S.D. = .604)

3.3 การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายด้านเศรษฐกิจ หมายถึง หน้าที่ต่างๆ ที่สามีควรกระทำเกี่ยวกับการหารายได้เลี้ยงครอบครัว การวางแผนการเงิน และการดูแลการใช้จ่ายของครอบครัว ซึ่งตีความหรือแปลความหมาย ตามความรู้สึคนึกคิด ความคิดเห็นหรือความเชื่อของนักศึกษาชาย

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายด้านเศรษฐกิจ

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การเป็นผู้หารายได้เลี้ยงครอบครัว	4.65	.583	มาก
2. การจัดเตรียมค่าใช้จ่ายสำหรับครอบครัวไว้ล่วงหน้า	4.47	.648	มาก
3. การเก็บสะสมเงินไว้เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่บุตร	4.56	.648	มาก
4. การออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภคในครอบครัว	4.45	.700	มาก
5. การออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารการกินของครอบครัว	4.35	.754	มาก
6. การสะสมทรัพย์ไว้เพื่อช่วยในการสร้างฐานะ	4.57	.600	มาก
7. การเป็นผู้จัดหาหรือกู้ยืมเงินเมื่อเกิดความจำเป็นในครอบครัว	4.31	.877	มาก
8. การเป็นผู้กำหนดค่าใช้จ่ายรายเดือนของครอบครัว	4.01	.932	มาก
9. การเป็นผู้วางแผนการเงินและการลงทุนของครอบครัว	4.29	.818	มาก
10. การออกค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลสมาชิกในครอบครัว	4.46	.700	มาก
รวม	4.42	.755	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาชายรับรู้บทบาทการเป็นสามีด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$ S.D. = .755) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาชายรับรู้บทบาทการเป็นสามี ด้านเศรษฐกิจในข้อ การเป็นผู้หารายได้เลี้ยงครอบครัวมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$

S.D. = .583) รองลงมาคือ การสะสมทรัพย์สินไว้เพื่อช่วยสร้างฐานะ ($\bar{X} = 4.57$ S.D. = .600) และการเก็บสะสมเงินไว้เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่บุตร ($\bar{X} = 4.56$ S.D. = .648)

3.4 การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส

หมายถึง หน้าที่ต่างๆ ที่สามีควรกระทำ เช่น การยกย่องให้เกียรติภรรยา การให้ความรักความอบอุ่น การให้กำลังใจ การให้ความไว้วางใจ และการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งดีความหรือแปลความหมาย ตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นหรือความเชื่อของนักศึกษาชาย

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การให้เกียรติและยกย่องภรรยาทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.56	.608	มาก
2. การแนะนำภรรยาให้รู้จักกับเพื่อนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.42	.632	มาก
3. การช่วยเหลือและให้กำลังใจเมื่อเกิดภาวะวิกฤตแก่ภรรยา	4.60	.574	มาก
4. การรับฟังปัญหาเมื่อภรรยาเกิดความไม่สบายใจ	4.62	.574	มาก
5. การดูแลเมื่อภรรยาเจ็บป่วย	4.67	.538	มาก
6. การปรึกษาหารือและแก้ปัญหาพร้อมกันเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัว	4.68	.538	มาก
7. การซื้อของขวัญวันเกิดหรือเนื่องในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น วันครบรอบแต่งงาน	4.12	.836	มาก
8. การใช้เวลาวางทำกิจกรรมร่วมกันกับภรรยา	4.45	.648	มาก
9. การพาภรรยาไปพักผ่อนตามสถานที่ต่างๆ	4.36	.707	มาก
10. การปรึกษาหารือเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างกัน	4.32	.757	มาก
รวม	4.48	.678	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาชายรับรู้บทบาทการเป็นสามีด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรสอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$ S.D. = .678) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาชายรับรู้บทบาทการเป็นสามี ด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรสในข้อ การปรึกษาหารือและแก้ปัญหาพร้อมกัน เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัว ($\bar{X} = 4.68$ S.D. = .538) รองลงมาคือ การดูแลภรรยาเมื่อเจ็บป่วย ($\bar{X} = 4.67$ S.D. = .538) และการรับฟังปัญหาเมื่อภรรยาเกิดความไม่สบายใจ ($\bar{X} = 4.62$ S.D. = .574)

สรุปข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทสามีมักตามการรับรู้ของนักศึกษาชายในภาพรวมผู้วิจัยได้นำผลคะแนนการรับรู้บทบาทการเป็นสามีแต่ละด้าน ประกอบด้วย ด้านงานบ้าน ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านเศรษฐกิจ และด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส มาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้แต่ละด้าน จากนั้นแบ่งระดับการรับรู้บทบาทการเป็นสามี ตามเกณฑ์การประเมินโดยใช้แนวคิดของ Best (1977:218) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับ
3.67 – 5.00	มีการรับรู้บทบาทการเป็นสามีอยู่ในระดับมาก
2.34 – 3.66	มีการรับรู้บทบาทการเป็นสามีอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 – 2.33	มีการรับรู้บทบาทการเป็นสามีอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทสามี	\bar{X}	S.D.	แปลผล
11. บทบาทด้านงานบ้าน	3.76	1.044	มาก
12. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	4.45	.670	มาก
13. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	4.42	.755	มาก
14. บทบาทด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส	4.48	.678	มาก
รวม	4.28	.854	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาชายมีการรับรู้บทบาทการเป็นสามีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$ S.D. = .854) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชายมีการรับรู้บทบาทด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส มากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือ บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ($\bar{X} = 4.45$) และนักศึกษาชายมีการรับรู้บทบาทด้านงานบ้าน น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.76$)

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีตัวแปรอิสระที่ใช้คือ

1. ปัจจัยด้านตัวบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนพี่น้อง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก เจตคติที่มีต่อบิดา และความรู้สึกรักมีคุณค่าในตนเอง

2. ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของบิดา รายได้ของบิดามารดา และความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา

ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และค่าไคสแควร์ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเพื่อการทดสอบความสัมพันธ์ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของ นักศึกษาชาย

สมมติฐานที่ 2 จำนวนพี่น้องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

สมมติฐานที่ 3 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

สมมติฐานที่ 4 ประสบการณ์การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

สมมติฐานที่ 5 เจตคติที่มีต่อบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

สมมติฐานที่ 6 ความรู้สึกรักมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

สมมติฐานที่ 7 อาชีพของบิดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

สมมติฐานที่ 8 รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

สมมติฐานที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

จากสมมติฐานทั้ง 9 ประการ จะเห็นว่าเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปรกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในการวิจัยนี้ เป็นตัวแปรที่มีระดับการวิจัยเป็นช่วงชั้น (interval scale) ผู้วิจัยจึงทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของฟีเชอร์และคอร์โคแรน (Fisher, Corcoran 1994 , อ้างถึงในสุชีรา ภัทรายุทธวรรณ์ 2541:63) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
.71 ถึง 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูง
.41 ถึง .70	มีความสัมพันธ์กันพอประมาณ
.21 ถึง .40	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
.00 ถึง .20	มีความสัมพันธ์น้อยมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของ นักศึกษาชาย

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) รายละเอียดตามตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามี ของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(r)
1. บทบาทด้านงานบ้าน	.106*
2. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	-.032
3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	.008
4. บทบาทด้านสัมพันธ์ภาพของคู่สมรส	.021
รวม	0.37

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การรับรู้บทบาทการเป็นสามีด้านงานบ้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .106 ส่วนบทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร บทบาทด้านเศรษฐกิจ บทบาทด้านสัมพันธ์ภาพของกลุ่มสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีใน ด้านงานบ้านเท่านั้น ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับน้อยมาก

สมมติฐานที่ 2 จำนวนพี่น้องมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับจำนวนพี่น้องกับการรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชาย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(r) รายละเอียดตามตารางที่ 4.15 ตารางที่ 4.15 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพี่น้องกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(r)
1. บทบาทด้านงานบ้าน	.033
2. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	.019
3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	.018
4. บทบาทด้านสัมพันธ์ภาพของกลุ่มสมรส	.018
รวม	.280

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การรับรู้บทบาทการเป็นสามีด้านงานบ้าน ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านเศรษฐกิจ และด้านสัมพันธ์ภาพของกลุ่มสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนพี่น้อง

สรุปได้ว่า จำนวนพี่น้องไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนด

สมมติฐานที่ 3 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีของนักศึกษาชาย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน รายละเอียดตามตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(r)
1. บทบาทด้านงานบ้าน	.174 *
2. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	.156 *
3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	.159 *
4. บทบาทด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส	.193 *
รวม	.223 *

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า การรับรู้บทบาทสามีทั้ง 4 ด้าน ได้แก่บทบาทด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส บทบาทด้านงานบ้าน บทบาทด้านเศรษฐกิจ และบทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .193 , .174 , .159 และ .156 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

สมมติฐานที่ 4 การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน รายละเอียดตามตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(r)
1. บทบาทด้านงานบ้าน	.205 *
2. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	.244 *
3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	.215 *
4. บทบาทด้านสัมพันธ์ภาพของกลุ่มสมรส	.112 *
รวม	.249 *

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า การรับรู้บทบาทการเป็นสามีทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร บทบาทด้านเศรษฐกิจ บทบาทด้านงานบ้าน และบทบาทด้านสัมพันธ์ภาพของกลุ่มสมรส มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) เท่ากับ .244 .215 .205 และ .112 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

สมมติฐานที่ 5 เจตคติที่มีต่อบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อบิดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน รายละเอียดตามตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่มีต่อบิดากับการรับรู้บทบาทการเป็น
 สามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน(r)
1. บทบาทด้านงานบ้าน	.215 *
2. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	.301 *
3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	.258 *
4. บทบาทด้านสัมพันธ์ภาพของกลุ่มสมรส	.239 *
รวม	.319 *

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า การรับรู้บทบาทการเป็นสามีทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ บทบาทงานบ้าน บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร บทบาทด้านเศรษฐกิจและ บทบาทด้านสัมพันธ์ภาพของกลุ่มสมรส มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติที่มีต่อบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .301 .258 .239 และ .215 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า เจตคติที่มีต่อบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

สมมติฐานที่ 6 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน รายละเอียดตามตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(r)
1. บทบาทด้านงานบ้าน	.070
2. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	.189*
3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	.143*
4. บทบาทด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส	.213*
รวม	.186*

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร และด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .213 , .189 และ .143 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ในบทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร บทบาทด้านเศรษฐกิจ และบทบาทด้านเศรษฐกิจ และบทบาทด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับน้อยมาก

สมมติฐานที่ 7 อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับอาชีพของบิดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าไคสแควร์ โดยอาชีพของบิดาจำแนกเป็น รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าของธุรกิจ ลูกจ้างเอกชน เกษตรกร และอาชีพอื่นๆ ส่วนตัวแปรตามการรับรู้บทบาทการเป็นสามีซึ่งประกอบด้วย 4 บทบาทย่อย คือ บทบาทด้านงานบ้าน บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร บทบาทด้านเศรษฐกิจ และบทบาทด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส จำแนกกลุ่มเป็นระดับการรับรู้บทบาทมาก ปานกลาง และน้อย ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังข้อมูลในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ค่าไคสแควร์ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับการรับรู้
บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับ รู้บทบาทการเป็นสามี	อาชีพของบิดา						รวม	χ^2
	รับ ราชการ	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	เจ้าของ ธุรกิจ	ลูกจ้าง เอกชน	เกษตร กร	อาชีพ อื่นๆ		
1. บทบาทด้านงานบ้าน	102	17	36	33	99	63	350	
ระดับมาก	13	6	17	14	50	31	131	55.39*
ระดับปานกลาง	76	6	13	11	44	26	176	
ระดับน้อย	13	5	6	8	5	6	43	
2. บทบาทด้านการอบรม								
เลี้ยงดูบุตร	102	17	36	33	99	63	350	
ระดับมาก	84	6	19	15	69	40	233	29.65*
ระดับปานกลาง	8	6	9	9	16	12	60	
ระดับน้อย	10	5	8	9	14	11	57	
3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	102	17	36	33	99	63	350	
ระดับมาก	71	7	26	22	71	33	230	15.23*
ระดับปานกลาง	19	5	5	5	17	20	71	
ระดับน้อย	12	5	5	6	11	10	49	
4. บทบาทด้าน								
สัมพันธ์ภาพ								
ของคู่สมรส	102	17	36	33	99	63	350	
ระดับมาก	84	8	19	23	72	47	253	17.69*
ระดับปานกลาง	18	9	17	10	27	16	97	
ระดับน้อย	0	0	0	0	0	0	0	
บทบาทโดยรวม	408	68	144	132	396	252	1400	
ระดับมาก	252	27	81	74	262	151	847	31.49*
ระดับปานกลาง	121	26	44	35	104	74	404	
ระดับน้อย	35	15	49	23	30	27	149	

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีด้านงานบ้าน ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส และด้านเศรษฐกิจ มีค่าไคสแควร์เท่ากับ 55.39 29.65 17.69 และ 15.23 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าไคสแควร์ในตาราง (18.307 , 11.070) เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าอาชีพของบิดามีค่าไคสแควร์มากกว่าค่าของไคสแควร์ในตาราง ดังนั้นอาชีพของบิดาจึงมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามี

สรุปได้ว่าอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

สมมติฐานที่ 8 รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับรายได้ของบิดามารดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน รายละเอียดตามตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของบิดามารดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน(r)
1. บทบาทด้านงานบ้าน	.012
2. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	.074
3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	.083
4. บทบาทด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส	.092
บทบาทโดยรวม	.075

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า การรับรู้บทบาทการเป็นสามี ด้านงานบ้าน ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร บทบาทด้านเศรษฐกิจ และด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ของบิดามารดาของนักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า รายได้ของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนด

สมมติฐานที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน รายละเอียดตามตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(r)
1. บทบาทด้านงานบ้าน	.026
2. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	.232*
3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	.212*
4. บทบาทด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส	.230*
รวม	.203*

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า การรับรู้บทบาทการเป็นสามีด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส และด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .232 , .230 และ .212 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ในด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 9 ข้อ มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามี 6 ข้อ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังข้อมูลในตารางที่ 4.23 และ 4.2

ตารางที่ 4.23 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยครอบครัว กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน(r)	Sig
1. เจตคติที่มีต่อบิดา	.319*	.000
2. การเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก	.249*	.000
3. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี	.223*	.000
4. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา	.203*	.000
5. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	.186*	.000

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.23 สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อได้ดังนี้

1. เจตคติที่มีต่อบิดา ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า เจตคติที่มีต่อบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผลการวิจัยพบว่า เจตคติที่มีต่อบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) เท่ากับ .319 ซึ่งหมายถึงตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำและเป็นความสัมพันธ์ทางบวก

2. การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผลการวิจัยพบว่า การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) เท่ากับ .249 ซึ่งหมายถึงตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำและเป็นความสัมพันธ์ทางบวก

3. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผลการวิจัยพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) เท่ากับ .223 ซึ่งหมายถึงตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำและเป็นความสัมพันธ์ทางบวก

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) เท่ากับ .203 ซึ่งหมายถึงตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำและเป็นความสัมพันธ์ทางบวก

5. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) เท่ากับ .186 ซึ่งหมายถึงตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันต่ำมากและเป็นความสัมพันธ์ทางบวก

6. อาชีพของบิดา ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ผลการวิจัยพบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ระดับปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 31.49 ซึ่งหมายถึงตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังข้อมูลในตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 ค่าไคสแควร์ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับการรับรู้
บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

การรับรู้บทบาทการเป็นสามี	ค่าไคสแควร์ (χ^2)
1. บทบาทด้านงานบ้าน	55.39*
2. บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร	29.65*
3. บทบาทด้านเศรษฐกิจ	15.23*
4. บทบาทด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส	17.69*
บทบาทโดยรวม	31.49*

* มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาท ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานบ้าน ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านสัมพันธภาพของกลุ่มสมรส และด้านเศรษฐกิจ มีค่าไคสแควร์เท่ากับ 55.39 29.65 17.69 และ 15.23 เมื่อพิจารณาบทบาทโดยรวมพบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าไคสแควร์เท่ากับ 31.49 ซึ่งหมายถึงตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้ง 9 ข้อ สรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 6 ข้อ และปฏิเสธสมมติฐาน 3 ข้อ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บทบาทการเป็นสามเียมตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการรับรู้บทบาทการเป็นสามเียมตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.1.2 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามเียมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาชายระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 2,480 คน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 350 คน โดยการคำนวณจากสูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามานะ (Yamane, 1973 อ้างในสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544 :127) แล้วสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนตั้งแต่คณะวิชา สาขาวิชา จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Random Sampling ให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยเขียนรายชื่อแล้วจับฉลากจนได้จำนวนตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ (ภาคผนวก ง)

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามประเภทตอบด้วยตนเอง (Self-questionnaire) แบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทการเป็นสามเียม

ตอนที่ 3 การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กและความคิดเห็นที่มีต่อบิดา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา

ตอนที่ 6 การคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสามีของนักศึกษาชาย

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นำไปขออนุญาตต่อคณบดีของคณะวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ใช้เวลาเก็บข้อมูล 2 สัปดาห์ ในเดือนธันวาคม 2547 การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และค่าไค สแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ .01

1.3 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1.3.1 ปัจจัยด้านตัวบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวของนักศึกษาชาย

1) **ปัจจัยด้านตัวบุคคล** พบว่า นักศึกษาชายเกือบครึ่งหนึ่ง มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 41.7 มีจำนวนพี่น้อง 2 คน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.7 เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีจากโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.0 มีประสบการณ์การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กในระดับมาก ($\bar{x} = 2.70$ S.D. = .574) เจตคติที่มีต่อบิดาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$ S.D. = .652) มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.00$ S.D. = .871)

2) **ปัจจัยด้านครอบครัว** พบว่า อาชีพของบิดาของนักศึกษาชายส่วนใหญ่คือรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 29.1 รายได้ของบิดามารดาต่อเดือนของนักศึกษาชายส่วนใหญ่ คือมากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.0 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.29$ S.D. = 1.372)

3) **การรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย** นักศึกษาชายมีการรับรู้บทบาทการเป็นสามีอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$ S.D. = .854) โดยรับรู้ในด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส ด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านเศรษฐกิจ และด้านงานบ้าน ($\bar{x} = 4.48$ 4.45 4.42 และ 3.76) ตามลำดับ

1.3.2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย พบว่า ปัจจัยด้านตัวบุคคลและ

ปัจจัยด้านครอบครัว ที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก เจตคติที่มีต่อบิดา ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อาชีพของบิดา และความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนพี่น้อง และรายได้ของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย

ผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 9 ข้อ สรุปได้ว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 6 ข้อ และปฏิเสธสมมติฐาน 3 ข้อ

2. อภิปรายผล

การศึกษาการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ดังนี้

2.1 เจตคติที่มีต่อบิดา

ผลการศึกษาพบว่า เจตคติที่มีต่อบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เจตคติเป็นความรู้สึกความคิดเห็นหรือความเชื่อของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ มีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเมื่อมีความรู้สึกชอบพึงพอใจ หรือเห็นด้วยและพร้อมที่จะถอยหนีเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ ไม่พึงพอใจ หรือไม่เห็นด้วย (สุชา จันทน์เอม 2541:117) ซึ่งความรู้สึกความคิดเห็นหรือความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งใด ย่อมมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคลต่อสิ่งนั้น (กันยา สุวรรณแสง 2536:49) ดังนั้นการที่นักศึกษาชายมีความรู้สึกต่อการกระทำของบิดาของตน จึงส่งผลให้เกิดการรับรู้ที่จะกระทำสิ่งนั้น ๆ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของหลายคน เช่น ปนัดดา จันทน์เอม (2541 : 127) ที่พบว่าเจตคติที่มีต่อบิดา มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปริยารัตน์ สักดิ์ณรงค์ (2534:138) ที่พบว่าเจตคติของสามีต่อการตั้งครรภ์ของภรรยา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของสามีในขณะภรรยาตั้งครรภ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ สามีที่มีเจตคติที่ดีต่อการตั้งครรภ์ของภรรยา มีการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาได้ดีด้วย และการศึกษาของจันทรรัตน์ เจริญสันติ (2534:105) ที่พบว่าเจตคติต่อบทบาททางเพศของบิดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาชายที่มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนของบิดามีการรับรู้บทบาทการเป็นสามีได้ดีด้วย

2.2 การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก

ผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของบังอร ศุภวิทิศพัฒนา (2536:95) พบว่า ประสบการณ์การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < 0.01$) ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก จะทำให้บุตรมีความใกล้ชิดและผูกพันกับบิดาเช่นเดียวกับมารดา บุตรจะเห็นความสำคัญของบิดาว่าเป็นส่วนหนึ่งของตน ทำให้บุตรเกิดความรัก ความไว้วางใจในตัวบิดา จึงเกิดการเลียนแบบความเป็นชายจากบิดาของตน สอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freud อ้างถึงใน นวลละออ สุภาพล 2527 : 56) ที่ให้ความสำคัญกับเด็กผู้ชายว่าจะกระทำตนหรือแสดงแบบอย่างลักษณะเพศชายตามอย่างบิดาของตน และสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของบันดูรา (Bandura อ้างถึงใน พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล 2535 : 31) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้พฤติกรรมของบุคคล ส่วนมากเกิดจากการเรียนรู้โดยสังเกต (observational learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (modeling) เด็กจะจดจำและนำไปสู่การเลียนแบบ และกระทำพฤติกรรมนั้นตามภายหลัง ซึ่งส่วนใหญ่บทบาทบิดาในแต่ละคนจะถูกกำหนดโดยบิดาของตน สอดคล้องกับกิตติกร มีทรัพย์ (2532:5) ที่กล่าวว่า เด็กผู้ชายจะเจริญเติบโตเป็นผู้ชายที่สมบูรณ์ ถ้ามาจากครอบครัวที่มีบิดาให้ความรักความอบอุ่นและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร เด็กผู้ชายเหล่านั้นจะเจริญเติบโตขึ้นมาพร้อมกับภาพแห่งความประทับใจของบิดาและเด็กจะสามารถรับรู้และพัฒนาสู่บทบาทการเป็นบิดาได้ดี เช่นเดียวกับบิดาของตนเอง

2.3 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี

ผลการศึกษาพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารมีผลต่อการรับรู้เนื่องจากความเข้มหรือการเกิดซ้ำ ๆ กันของข้อมูลข่าวสารที่ส่งอาจเป็นจากการรับฟังคำแนะนำ คำสั่งสอน การเคยได้ยิน สัมผัสหรือคลุกคลีกับผู้ปฏิบัติ มาก่อน จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ บิดา มารดา ญาติ เพื่อนบ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ หรือเคยได้เรียน เป็นต้น สอดคล้องกับเบญจมาศ โปธิน้อย (2532:30) ที่กล่าวว่า ผู้เป็นบิดาส่วนมากจะมีการเรียนรู้บทบาทของตนเองจากประสบการณ์ที่เคยถูกเลี้ยงดูมาก่อน จากสังคมที่แวดล้อม จากบิดาหรือจากญาติผู้ใหญ่ ตลอดจนจากสื่อมวลชนต่างๆ เช่น จากโทรทัศน์ การ

อ่านนิตยสารหรือหนังสือ สอดคล้องกับการศึกษาของ มาลินี ไพบูลย์ (2538:106) ที่พบว่า แหล่งที่ได้รับความรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชายมากที่สุด คือ บิดา คิดเป็นร้อยละ 77.7 รองลงมาคือ หนังสือ นิตยสารต่างๆ วิทยุ โทรทัศน์ มารดา เพื่อนบ้าน และเคยเรียนในระดับมัธยมศึกษาและระดับปริญญาตรี และการศึกษาของปนัดดา จันทอง (2541:124) ที่พบว่า แหล่งข้อมูลข่าวสารที่นักศึกษาชายได้รับส่วนใหญ่ ตอบว่า มาจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.7

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชาย อธิบายได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาจะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ การเลียนแบบของบุตร เป็นกุญแจสำคัญต่อพฤติกรรมของบุตร สอดคล้องกับวันทนีย์ วาสิกะสิน (2526 : 104) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติต่อกันของบิดามารดา จะประทับอยู่ในความทรงจำของเด็ก ซึ่งเป็นผลต่อการพัฒนาบทบาททางเพศของแต่ละคน โดยยึดบิดามารดาเป็นรูปแบบ อีกทั้งจะมีผลต่อเนื่องไปถึงความสำเร็จในชีวิตสมรส ซึ่งจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกรักใคร่หรือทัศนคติของเด็กในเรื่องเพศตรงข้าม ดังนั้นบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความรักใคร่ปรองดองกัน มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องต่าง ๆ จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนของบุตรและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับบุตรของตน ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของปริยารัตน์ ศักดิ์ณรงค์ (2534:99) ที่พบว่า สัมพันธภาพของคู่สมรสมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของสามี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < 0.01$) พิมพีใจ นานรัมย์ (2545 : 115) พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการแสดงบทบาทการเป็นบิดาและสามี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะสัมพันธภาพที่ดีของคู่สมรส อีกทั้งสัมพันธภาพที่ดีของคู่สมรสนี้จะช่วยให้ฝ่ายชายมีความสนใจที่จะช่วยแบ่งเบาภาระงานบ้านของภรรยา การเลี้ยงดูบุตร ตลอดจนการร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว

2.5 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษารายด้าน พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร ด้านเศรษฐกิจ และด้านสัมพันธภาพของคู่สมรส สอดคล้องกับการศึกษาของ รูปนีย์ ตั้งจิตภักดีสกุล (2545:45) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นส่วนสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง อธิบายได้ว่า ความรู้สึกมี

คุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อตนเอง ที่บุคคลได้ประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ ว่าตนเองมีคุณค่า มีความภูมิใจ มีการยอมรับนับถือตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และรับรู้ว่าคุณค่าในตนเองมีความสามารถ วัจนัย สุขวนวัฒน์ (2541 : 27) ซึ่งจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจและความกระตือรือร้นจะประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามความมุ่งหมายของตน ดังนั้นการที่นักศึกษาชายมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ก็จะเพิ่มความสนใจ ใส่ใจต่อการที่จะรับรู้ เมื่อเกิดความสนใจสิ่งใดมักจะเกิดความตั้งใจ เป็นการเตรียมพร้อมในการรับรู้สิ่งใหม่ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของจารุวรรณ ชูปวา (2541 : 67) พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับการแสดงบทบาทการเป็นบิดาของคู่สมรสมารดา วัชรุ่น และจงกลณี คุ้ยเจริญ (2540 : 98) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของวัชรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเองและสัมพันธ์ภาพระหว่างวัชรุ่นกับบิดามารดาที่ระดับนัยสำคัญ น้อยกว่า 0.001

2.6 อาชีพของบิดา

ผลการศึกษาพบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บิดาในสังคมไทย แม้จะประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน มีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูบุตรไม่แตกต่างกันมากนัก จึงทำให้นักศึกษาชายมีการรับรู้บทบาทการเป็นสามีไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของปริยารัตน์ สักคัมรงค์ (2534:97) พบว่า อาชีพที่แตกต่างกัน มิได้ทำให้การรับรู้บทบาทการเป็นบิดาแตกต่างกัน และน้ำทิพย์ ชูเวช (2539:99) พบว่าบิดาของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอาชีพต่างกัน ใช้เวลาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมทั้งของปราณี แสดคง (2538:128) พบว่า อาชีพของบิดา มีความสัมพันธ์กับคะแนนการปฏิบัติพัฒนาการของบิดามารดา ระยะครอบครัวมีบุตรวัชรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสามีนักศึกษาชายคือ ปัจจัยด้านตัวบุคคล ได้แก่ เจตคติที่มีต่อบิดา การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็ก การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามี และความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและอาชีพของบิดา ดังนั้น รัฐบาล บิดามารดา สถานศึกษา ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษามีการรับรู้บทบาทสามี ดังต่อไปนี้

ความสำคัญของสามี และพร้อมที่จะดูแลครอบครัวของตนเองในอนาคต

3.1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า เจตคติที่มีต่อบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย เนื่องจากเจตคติเป็นความรู้สึก ความคิดเห็นหรือความเชื่อของบุคคลที่มีต่อบุคคล หรือสถานการณ์ มีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ ฟังพอใจหรือเห็นด้วย ซึ่งความรู้สึกหรือความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดย่อมมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคลต่อสิ่งนั้น ดังนั้นการที่นักศึกษาชายมีความรู้สึกความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบิดา บิดาควรแสดงพฤติกรรมที่ดีต่อบุตรและภรรยา ก็จะทำให้นุตรมีความรู้สึกที่ดีต่อบิดา ชอบ รัก และไว้วางใจในตัวบิดา จึงเกิดการเลียนแบบบิดาตามความพึงพอใจของตนแล้วส่งผลให้เกิดการ

3.1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย เนื่องจากการเลี้ยงดูของบิดาตั้งแต่วัยเด็กมีอิทธิพลต่อเอกลักษณ์ทางเพศของผู้ชาย เด็กผู้ชายจะเติบโตเป็นผู้ชายที่สมบูรณ์ มีการรับรู้และเรียนรู้บทบาททางเพศได้ดี ถ้ามาจากครอบครัวที่มีบิดาให้ความรักความอบอุ่น และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร เด็กผู้ชายเหล่านั้นจะเติบโตขึ้นมา พร้อมกับภาพแห่งความประทับใจของบิดา และเด็กจะสามารถรับรู้และพัฒนาสู่บทบาทการเป็นสามีที่ดีได้เช่นเดียวกับบิดาของตนเอง ดังนั้น บิดาควรให้การเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยหรือแบบรักสนับสนุน คือการที่บิดาปฏิบัติต่อบุตรด้วยความรักเอาใจใส่ ส่งเสริมให้นุตรมีอิสระในการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่างๆ โดยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่บุตรในสิ่งที่ต้องการทุกอย่าง

3.1.3 ผลการวิจัยพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทสามีมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ซึ่งแหล่งข้อมูลที่นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับข้อมูล คือ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ แม้ สถานศึกษา วิทยุ และพอ ตามลำดับ ดังนั้น ควรส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษามีการรับรู้บทบาทการเป็นสามีมากขึ้น ดังนี้

1) ภาครัฐบาล ควรตระหนักถึงความสำคัญและจัดให้มีโครงการรณรงค์ ส่งเสริมครอบครัวสัมพันธ์ โดยผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดรายการโทรทัศน์

วิทยุ การประกวดครอบครัวตัวอย่างในโอกาสสำคัญต่างๆ ได้แก่ วันครอบครัว วันพ่อแห่งชาติ วันแม่ วันแห่งความรัก ฯลฯ

2) ครอบครัว ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุตรชายได้รับรู้บทบาทการเป็นสามี โดยให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรักสนับสนุนเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาและแนะนำในเรื่องต่างๆ รวมถึงการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร เพราะบุตรจะเรียนรู้บทบาทการเป็นสามีจากบิดาของตนเอง และจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา

3) สถานศึกษา ควรจัดรูปแบบหรือวิธีการเรียนการสอนเกี่ยวกับครอบครัวศึกษา ให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงการรับรู้บทบาทสามี โดยจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การได้เวที การจัดนิทรรศการ เพื่อช่วยให้นักศึกษาชายได้เกิดแนวคิดและตระหนักถึงความสำคัญของสามี และพร้อมที่จะดูแลครอบครัวของตนเองในอนาคต

3.1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาจะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ การเลียนแบบของบุตรและเป็นกุญแจสำคัญต่อพฤติกรรมของบุตร การปฏิบัติต่อกันของบิดามารดาจะประทับใจอยู่ในความทรงจำของบุตร ซึ่งจะเป็นผลต่อการพัฒนาบทบาททางเพศของบุตร โดยยี่บิดามารดาเป็นรูปแบบจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุตรในเรื่องเพศตรงข้าม ดังนั้น บิดามารดาควรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความรักใคร่ปรองดองกันเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับบุตรของตน จะทำให้นุตรเกิดการรับรู้และเรียนรู้เก็บไว้เป็นประสบการณ์ของตนเอง

3.1.5 จากผลการวิจัยที่พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย เนื่องจากความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยภายในบุคคลที่เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญของบุคคลในการเผชิญปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน และแสดงพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการที่บุคคลจะเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ขึ้นอยู่กับลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ดังนั้น บิดามารดาควรให้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ให้ความรัก ความอบอุ่น ใช้เหตุผล ให้ความสนใจ และเหตุความสำคัญของบุตร ขอมรับในความสามรถและความคิดเห็นของบุตร จะทำให้นุตรมีความเชื่อมั่นในตนเอง อารมณ์มั่นคง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถพึ่งตนเองและเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ พร้อมทั้งจะรับรู้และเรียนรู้ในบทบาทของตนเองต่อไป

3.1.6 จากผลการวิจัยที่พบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทการเป็นสามีของนักศึกษาชาย ดังนั้นไม่ว่าบิดาจะประกอบอาชีพอะไร มีเวลามากหรือ มีเวลาน้อย ก็ควรจัดสรรเวลาอยู่กับบุตรและภรรยา เพราะบุตรจะเรียนรู้บทบาทการเป็นสามีจากการ

ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบิดากับบุตรและบิดากับมารดา ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุตร และพฤติกรรมของ
คนเราส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบจากต้นแบบ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีการเก็บข้อมูลโดย
ใช้แบบสอบถาม ซึ่งข้อคำถามบางข้ออาจมีเนื้อหาหรือข้อความที่ไม่ชัดเจนคลุมเครือ ที่จะสื่อให้
เกิดความเข้าใจตรงกันได้ ดังนั้น ควรที่จะได้มีการปรับปรุงข้อคำถามให้ละเอียดชัดเจนมากขึ้น
หรืออาจใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วนครอบคลุมมากที่สุด เช่น
การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (focus group) ฯลฯ

3.2.2 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาชายระดับ
ปริญญาตรีปี 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเท่านั้น จึงควรทำการศึกษาวิจัยรุ่นลักษณะ
เดียวกันจากสังกัดอื่นๆ เช่น การศึกษานอกโรงเรียน สถานประกอบการต่างๆ กลุ่มชนบท-ใน
เมือง ฯลฯ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่หลากหลายความรู้ว่า วิชรุ่นชายในสังคมต่างๆ มีการรับรู้บทบาท
การเป็นสามีอย่างไร ต่างกันหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทการเป็นสามีที่ดีต่อไป

3.2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรอื่นที่อาจมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาท
การเป็นสามีด้วย เช่น สัมพันธภาพระหว่างบิดากับบุตรวัยรุ่น การสนับสนุนทางสังคม

3.2.4 การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มที่มีบิดามารดาผู้ให้กำเนิดอาศัย
อยู่ด้วยกัน จึงควรมีการศึกษากลุ่มนักศึกษาชายในสภาพครอบครัวที่มีบิดามารดาในลักษณะ
ต่างๆกัน เช่น หย่าร้าง เสียชีวิต ฯลฯ เพื่อดูผลกระทบของครอบครัวไม่สมบูรณ์ ต่อการรับรู้
บทบาทการเป็นสามีของวัยรุ่น

3.2.5 ควรมีการศึกษาบทบาทของนักศึกษาหญิงในเรื่องการรับรู้บทบาทการเป็น
มารดา เพื่อลดปัญหาการทอดทิ้งบุตรและปัญหาการทำแท้ง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล และเขาวลัทธิเสรีเสถียร (2535) *บทบาทของบิดากับการพัฒนาสุขภาพครอบครัว* สภาการพยาบาล
- กัลยา กิตติธาดากุล (2544) “การยอมรับบทบาทของผู้นำสตรีด้านการปฏิบัติงานในองค์กรราชการจังหวัดขอนแก่น” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
- กัญญา สุวรรณแสง (2536) *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร อักษรพิทยา
- กิติกร มีทรัพย์ (2532) *พ่อลูกผูกพัน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง
- กิติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์ (2537) *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กฤษณี คำชาย (2542) *จิตวิทยาแนะแนวเด็กวัยรุ่น* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
- งามพิศ สัตย์สงวน (2538) *หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จงกลณี ดุษฎีเจริญ (2540) “สัมพันธภาพของวัยรุ่นกับบิดามารดา การเห็นคุณค่าในตนเองกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น” *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล*
- จันทร์รัตน์ เจริญสันติ (2533) “ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อบทบาททางเพศ ความพึงพอใจในชีวิตสมรสกับการปรับตัวของบิดาและมารดาที่มีบุตรคนแรก” *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล*
- จารุณี อรัญภูมิ (2542) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการและการรับรู้บทบาทการเป็นบิดากับการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรก่อนวัยเรียน” *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเอกอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล*

- จารุวรรณ ชูปวา (2541) “ความรู้สึกรู้ค่าในตนเอง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสและการแสดง
บทบาทการเป็นบิดาของคู่สมรสมารดาวัยรุ่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลแม่และเด็ก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- จำเนียร ช่วงโชติ จิตรา วสุวานิช และคณะ (2519) *จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้*
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- จำเนียร ช่วงโชติ (2528) *จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ศาสนา
เฉลิมว บุรีรักษ์ดี และคณะ (2525) *พ่อในสังคมไทย* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ชม ภูมิภาค (2531) *จิตวิทยาการเรียนการสอน* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ชมพูนุท สิริพรหมภัทร (2539) “ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความภูมิใจใน
ตนเองและความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชยาพร ลีประเสริฐ (2536) “ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชื่นสุข อุภักงาม (2537) “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของพ่อในมุมมองของวัยรุ่น:
กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์
ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- รุปนีย์ ตั้งจิตภักดีสกุล (2545) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองและความรู้สึก
สิ้นหวังในเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กลาง ” *วารสารจิตวิทยาคลินิก* 33,1 (มกราคม - มิถุนายน) :43 - 54
- ดวงเดือน พันธุนาวิณ (2538) *ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ* กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์
- ดวงเดือน พันธุนาวิณ งามตา วนันทานนท์ และคณะ (2536) *รายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะทาง
จิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและแนวทาง
ป้องกัน* โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ
- เดิมศักดิ์ ทวณิช (2547) *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร ซีเอ็ดดูเคชั่น
- ทวีรัสมิ์ ธนาคม (2524) *ครอบครัวสัมพันธ์* กรุงเทพมหานคร วิบูลย์การพิมพ์

- ทวีร์สมิ์ ธนาคม (2534) “การศึกษาสำหรับผู้เป็นบิดามารดา” *วารสารคหเศรษฐศาสตร์* 34,2
(พฤษภาคม - สิงหาคม) : 30 - 32
- นาตยา วงศ์เหล็กภัย (2532) “ผลของกลุ่มจิตสัมพันธ์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(จิตวิทยา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- น้ำทิพย์ ชูเวทย์ (2539) “บทบาทของบิดาในการใช้เวลาอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน” วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาครุศาสตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นิคม เหมะสุทธินันท์ (2536) *บทบาทขององค์กรท้องถิ่นในการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบ
เชียงใหม่* มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นิยม บุญมี (2534) *ครอบครัวสัมพันธ์* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- นุชลดดา โธรงประภาพรธรรม (2541) “ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การอบรม
เลี้ยงดูบุตรของบิดามารดากับความรู้สึกรู้สึกคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นตอนต้น ศึกษาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว” วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- นวลละออ สุภาพล (2527) *ทฤษฎีบุคลิกภาพ* กรุงเทพมหานคร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
- บังอร สุภวิทพัฒนา (2536) “ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาธุรกิจของบิดา การสนับสนุนของกลุ่ม
สมรสกับพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของบิดา” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- บัณฑิต ชนะชัย (2538) “บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา” วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เบญจมาศ โพธิ์น้อย (2532) “โครงการอบรมบิดาเพื่อมารดา” *วารสารอนามัยครอบครัว* 17,
มกราคม : 30 – 3
- บุญชม ศรีสะอาด (2541) *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
สุวีริยาสาสน์
- บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ์ (2535) *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 9*
กรุงเทพมหานคร

- บุญเรียง ขจรศิลป์ (2539) *สถิติวิจัย 1* พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร พีเอ็นการพิมพ์
- ปนัดดา จันผ่อง (2541) “การรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชายระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง จังหวัดนครสวรรค์” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ประพันธ์ สุริหาร (2537) *ศัพท์ทางการบริหาร* พิมพ์ครั้งที่ 4 ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ประยูรศรี มณีสร (2532) *จิตวิทยาวัยรุ่น* กรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทเกษม
- ปราณี रामสูต (2528) *จิตวิทยาการศึกษา* กรุงเทพมหานคร บุรพาสาน์
- ปราณี แสดคง (2538) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการมีบุตรวัยรุ่น” ปฏิบัติพัฒนา
กิจของบิดามารดาระยะครอบครัวมีบุตรวัยรุ่น วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2532) “พฤติกรรมวัยรุ่น” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น*
หน่วยที่ 8 หน้า 61 – 72 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปริยารัตน์ ศักดิ์ณรงค์ (2534) “การรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของสามีที่พาภรรยาครรภ์แรกมาฝาก
ครรภ์” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาเอกอนามัยครอบครัว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล (2533) “ทัศนคติของบิดาต่อบทบาทการเป็นบิดา และความสัมพันธ์กับ
บุคลิกภาพด้านการปรับตัวของวัยรุ่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขา
วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พรรณธิพา เนื่องทวี (2539) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดาใน
กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยา
และมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พรลักษ์ณ์ ฤกษ์สม โภช (2542) “ความคาดหวังของข้าราชการสตรีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มี
ต่อบทบาทสามี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เพชรวิ ผลภาค (2539) “บทบาทของบิดา บทบาทของมารดา การปรับตัวกับเพื่อนกับความรู้สึกมี
คุณค่าในตนเองของวัยรุ่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอก
จิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พิมพ์ใจ นานรัมย์ (2545) “ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงบทบาทของชายที่สมรสแล้วในฐานะเป็นบิดา
และสามี” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคม
สงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- พิริยาภรณ์ ประเทืองเศรษฐ์ (2544) “ บทบาทบิดา บทบาทมารดาและการปรับตัวกับเพื่อนวัยรุ่น ”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- พิศพลิน เขียวหวานและสุจิตรา หังสพฤกษ์ (2545) “การวัดและประเมินศักยภาพของบุคคล” ใน
 เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา
 หน่วยที่ 4 หน้า 163 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พูนศิริ วัจนะภูมิ (2545) “ เศรษฐศาสตร์ครอบครัวกับพฤติกรรมผู้บริโภค ” ใน เอกสารการสอน
 ชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว หน่วยที่ 5 หน้า 52 – 114 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- เพ็ญศรี พิชัยสนธิ (2522) “ศิลปะของการเป็นพ่อแม่” วารสารสุขศึกษา 2522,2: 31-43
- ภัสสร ลิมานนท์ (2541) วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สถาบัน
 ประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มาลีณี ไพบูลย์ (2538) “ การรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของนักศึกษาชาย มหาวิทยาลัยขอนแก่น”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ (2533) จิตวิทยา กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
 ราชบัณฑิตยสถาน (2546) พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร
 นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
- วังมัย สุขวนวัฒน์ (2541) “ความรู้สึกรู้คุณค่าในตนเอง การรับรู้พฤติกรรมทารกสัมพันธ์ภาพ
 ระหว่างคู่สมรส และการแสดงบทบาทการเป็นมารดาในมารดาวัยรุ่นหลังคลอด”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลแม่และเด็ก
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- วันทนีย์ วาतिकะสิน (2526) ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์
 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิมลมาศ สมใจ (2542) “ การรับรู้บทบาทด้านการส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์
 ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีในเขตภาคเหนือ ” วิทยานิพนธ์หลักสูตร
 ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

- วิลาวัลย์ ศรีสุวรรณ (2531) “ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพคู่สมรส เจตคติของบิดาต่อบุตร กับบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรที่มีบุตรคนแรก” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ศักดิ์พิสุทธิ อัครศิริธีรกุล (2544) “ความคาดหวังที่มีต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ศิริพันธ์ ศรีกงพลี (2540) “บทบาทของปลัดอำเภอในการส่งเสริมความสามารถของการบริหารงานพัฒนาของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สมหวัง พริยานุวัฒน์ (2537) “การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนามัธยมศึกษา* นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สรวงทิพย์ ภู่อุทธมา (2541) “การรับรู้บทบาทที่กำหนด บทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานอนามัยเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- สุคนธ์ เขียวกลาง (2535) “ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัฐบาลในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุชา จันทน์เอม (2536) *จิตวิทยาทั่วไป* พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- _____ . (2538) *จิตวิทยาเด็ก* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- _____ . (2541) *จิตวิทยาทั่วไป* พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544) *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร เพ็ญฟ้า พรินต์ติ้ง
- _____ . (2543) *สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร เพ็ญฟ้า พรินต์ติ้ง
- สุพัตรา สุภาพ (2541) *สังคมวิทยา* พิมพ์ครั้งที่ 18 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- สุกกิจ ไสทัด (2544) *สถิติเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร สุตรไพศาล

- สุรัชย์ วิริยะมนตรี (2541) “ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกถึงคุณค่าต่อตนเองของวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- สุวาทิน มิตรพัฒน์ (2542) “ผลการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขารัฐศาสตร์) สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- สาวิตรี ทยานศิลป์ (2541) “อิทธิพลของครอบครัวต่อความภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเอกอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- เสาวคนธ์ วีระศิริ (2533) “ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของบิดามารดาในเรื่องพัฒนาการทางเพศของเด็กวัยรุ่นก่อนวัยเรียน” วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อรชума พุ่มสวัสดิ์ (2539) “การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อานนท์ อาภาภิรมย์ (2517) *ปัญหาสังคม* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- เอมอร มณีรัตนา (2538) “สัมพันธภาพกับคุณภาพชีวิตสมรส” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อัมพล สุธำพัน (2536) “บทนี้สำหรับพ่อโดยเฉพาะ” *วารสารรักลูก* 2536 131:112 – 4
- อำไพ วรรณเชษฐอิสรา (2537) “การรับรู้บทบาทของบิดากับการปฏิบัติตามบทบาทของบิดาในการเลี้ยงดูบุตรคนแรกวัย 0 – 2 เดือน” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- Anderson, Stepen A and Russell and Walter R.Schumm (1982) “Perceived Marital Muality and Family Life Cycle Catagories : a Futhery Analysis” *Journal of Marring and the Family*. 51,3 (March) : 38 – 41.
- Best, J.W. (1977) *Research in Education*. New Jersey: PrenpiceHall.
- Coopersmith, S. (1984) *The antecedents of Self-esteem (2 nd ed)*. California: Consulting. Psychologists Press.

- Duvall, E.M., Miller (1987) *Marriage and Family Development* 6th ed New York : The Free Press
- Glimer BVH. (1970) *Pshchology*. New York : Harpers and Row.
- Huse E.F., Bowditch JL (1977) *Beharior in Organization : A system approach to managing*. 2nd ed. Sydney : Addison Wesley
- Kast F.E. and Rosenzweig J.E. (1979) *Organization and Management : A systems and contingency approach*. 3th ed. Japan Mc Graw-Hill.
- Kim Harison (1997) "Parental for Incarcerated Father : Effect on Attitude." *Self-Esteem and Chidren's Self-Perception* J Soc Psychol ; 137, (May) : 588 – 593.
- Porter LW, Lawler E.E, Hackman JR. (1975) *Behariorin Organization*. New York : Me Graw-Hill.
- Robischon P. and Scott D. (1969) *Role theory and application in family nursing*. Nurs Outlook.
- Rosenberg, M. (1965) *Society and the Adolescent Self-Image*. Princeton: University.
- Schermerhorn, J.R., Hunt, J.C. and Osborn, R.N. (1982) *Managing Organizational Behavior*. New York: John Wilkey & Son.
- Schooler, c, and the other (1989) "work for the house hold H's mative and consequences for husbands and wives." *Americam Journal of a Saciology*. 11, 24 (June) : 24 - 26
- Slomkowski, C., Rende, R. Conger, K.J., Simons, R.L., and Conger, R.D. (2001) "Sister, Brothers, and Delinquency : Evaluating Social Influence during Early and Middel Adolescence." *Child Development*. 72 , (Januarya)1 : 271-283.
- Soule, B. , Standloy, K. & Copan, S.S. (1979) *Father identity. Psychiatry*. New York Harpers and Row.
- Tomlinson, P.S. (1987) "Father involvement with first-born infants: interpersonal and situational factors." *Pediatric Nursing*. 13, 139 (May): 101 – 105

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพักตร์ พิบูลย์
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย บุญโชติ
ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลายา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชณี ลาขโรจน์
ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การรับรู้บทบาทสามีนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เป็นสามีที่พึงปฏิบัติต่อภรรยา รวมทั้งข้อมูลของบิดามารดาและตัวท่าน คำตอบของท่านไม่มีถูกหรือผิด ดังนั้นจึงขอให้ท่านตอบคำถามในแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงให้มากที่สุด
2. คำตอบของท่านถือเป็นความลับจะไม่เกิดผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่านและครอบครัว แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมบทบาทสามีให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อความมั่นคงผาสุกในครอบครัวไทยในอนาคต
3. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 6 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา
 - ตอนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทการเป็นสามี
 - ตอนที่ 3 ประสบการณ์การได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาในวัยเด็กและความคิดเห็นที่มีต่อบิดา
 - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง
 - ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา
 - ตอนที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทสามีนักศึกษา

.....

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

สุกัญญา จันทกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกการพัฒนาครอบครัวและสังคม

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

คำชี้แจง จงเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ตามความเป็นจริงและทำเครื่องหมาย ✓ ลง
ในช่อง (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

	☐ 1	☐ 2	☐ 3
	เฉพาะผู้วิจัย		
1. ปัจจุบันอายุ.....ปี	☐ 4	☐ 5	
2. คณะที่ศึกษา.....สาขาวิชา.....	☐ 6	☐ 7	
3. ผลการเรียน จนถึงภาคที่ผ่านมาได้คะแนนเฉลี่ยสะสม.....	☐ 8	☐ 9	☐ 10
4. จำนวนพี่น้องทั้งหมด ที่เกิดจากบิดามารดาเดียวกัน.....คน
(นับรวมตัวผู้ตอบด้วย)	☐ 11	☐ 12	
5. อาชีพหลักของบิดา	☐ 13		
☐ รับราชการ	☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ		
☐ เจ้าของธุรกิจ	☐ ลูกจ้างเอกชน		
☐ เกษตรกร	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....		
6. รายได้ของบิดามารดาของท่านรวมกันเฉลี่ยเดือนละ.....บาท	☐ 14	☐ 15	☐ 16
	☐ 17	☐ 18	

ตอนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทการเป็นสามี

คำชี้แจง ท่านเคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่อง “บทบาทสามี” เช่น การยกย่องให้เกียรติภรรยา การไม่นอกใจภรรยา การเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นต้น จากแหล่งต่อไปนี้หรือไม่ และให้เรียงลำดับโดยใส่หมายเลข 1, 2, 3 ตามลำดับ ในแหล่งที่ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารมากที่สุด 3 อันดับแรก

แหล่งที่ให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องบทบาทสามี	เคย	ไม่เคย	ลำดับ
พ่อ			
แม่			
ญาติพี่น้อง			
เพื่อนบ้าน			
หน่วยงานรัฐบาล			
หน่วยงานเอกชน			
วิทยุ			
โทรทัศน์			
สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร ฯลฯ			
แผ่นพับต่าง ๆ			
สถานศึกษา			
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ฯลฯ			
อื่น ๆ ระบุ.....			

ตอนที่ 4 **ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง**

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ
(กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง	ระดับความรู้สึกของนักศึกษา			
	จริงที่สุด	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
1. โดยรวม ๆ แล้วข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในตัวเอง				
2. บางครั้งข้าพเจ้าคิดว่าตัวข้าพเจ้าไม่มีอะไรดีเลย				
3. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้ามีคุณสมบัติที่ดีหลาย ๆ อย่าง				
4. ข้าพเจ้ามีความสามารถที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่า ๆ กับผู้อื่น				
5. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้ามีความภูมิใจในตนเองน้อยเหลือเกิน				
6. บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่มีประโยชน์เลย				
7. ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความค่าคนหนึ่งอย่างน้อยที่สุดก็มีความค่าเท่าเทียมผู้อื่น				
8. ข้าพเจ้าอยากนับถือตนเองให้มากกว่านี้				
9. เมื่อพิจารณาถึงทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ข้าพเจ้าเป็นคนที่ ล้มเหลวทำอะไรไม่สำเร็จ				
10. ข้าพเจ้ามีเจตคติที่ดีต่อตัวเองเสมอ				

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการรับรู้ของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ
(กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา	ความรู้สึกของนักศึกษา					
	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่ จริง	ไม่จริง เลย
1. พ่อแม่เอาใจใส่กันและกันอย่าง ใกล้ชิดถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่สบาย						
2. พ่อแม่มักพูดจาไม่ดีลับหลังกันและ กัน						
3. พ่อแม่มักโต้เถียงกันอย่างไม่มีเหตุผล						
4. พ่อแม่มีความเชื่อใจซึ่งกันและกัน						
5. พ่อแม่ให้การยกย่องกันอย่าง สม่ำเสมอ						
6. พ่อแม่มอบของขวัญให้กันและกัน เนื่องในโอกาสต่าง ๆ						
7. พ่อแม่ไม่ค่อยทำ กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในบ้านและนอกบ้านร่วมกัน						
8. พ่อแม่ไม่มีเวลาไปเที่ยวพักผ่อน ท่องเที่ยววนอกบ้านด้วยกัน						
9. พ่อแม่มีการพูดคุยหยอกล้อกัน						
10. พ่อแม่รู้สึกอึดอัดเมื่อต้องเผชิญหน้า กัน						
11. พ่อแม่ไม่ค่อยเข้าใจในความรู้สึกของ กันและกันเท่าไรนัก						
12. พ่อแม่ร่วมกันใช้เหตุผลแก้ปัญหา						

ตอนที่ 6 การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทสามีของนักศึกษา

คำชี้แจง ท่านเห็นว่าสามีควรมีบทบาทต่าง ๆ ต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการรับรู้ของท่านมากที่สุด

บทบาทด้านงานบ้าน

บทบาทของสามี	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การซ่อมแซมเครื่องใช้ในบ้าน					
2. การซ่อมแซมบ้านเรือนเล็ก ๆ น้อย ๆ					
3. การทำความสะอาดในบ้าน					
4. การจัดและตกแต่งบ้านให้น่าอยู่					
5. การทำความสะอาดดูแลบริเวณ รอบ ๆ บ้าน					
6. การเป็นผู้ซื้อวัตถุดิบในการปรุง อาหาร					
7. การเก็บล้างภาชนะ					
8. การปรุงอาหาร					
9. การจัดการด้านการซักรีดเสื้อผ้า					
10. การจัดการซ่อมแซมเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม					

บทบาทด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตร

บทบาทของสามี	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การมีส่วนร่วมในการดูแลอาหาร การกินของบุตรเมื่อยังอยู่ใน วัยเด็ก					
2. การดูแลสุขภาพอนามัยของบุตร					
3. การให้คำปรึกษาเรื่องการเรียน ของบุตร					
4. การติดต่อครูประจำชั้นเพื่อ ติดตามความประพฤติและผลการ เรียนของบุตร					
5. การสอนการบ้านให้บุตร					
6. การให้คำปรึกษาเมื่อบุตรมีปัญหา					
7. การสอนให้บุตรรู้จักกิจกรรมาร บาทในการเข้าสังคมเช่น การพูด การทำความเคารพ การขอโทษ การขอบคุณ ฯลฯ					
8. การสอนให้บุตรใช้จ่ายอย่าง ประหยัด					
9. การสอนให้บุตรรู้จักหลีกเลี่ยงการ ใช้สิ่งเสพติดและอบายมุขทุกชนิด					
10. การปลูกฝังให้บุตรรู้จักการปฏิบัติ ศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ					

บทบาทด้านเศรษฐกิจ

บทบาทของสามี	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การเป็นผู้หารายได้เลี้ยงครอบครัว					
2. การจัดเตรียมค่าใช้จ่ายสำหรับ ครอบครัวไว้ล่วงหน้า					
3. การเก็บสะสมเงินไว้เพื่อเป็น ทุนการศึกษาแก่บุตร					
4. การออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ สาธารณูปโภคในครอบครัว					
5. การออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร การกินของครอบครัว					
6. การสะสมทรัพย์สินไว้เพื่อช่วยในการ สร้างฐานะ					
7. การเป็นผู้จัดหาหรือกู้ยืมเงินเมื่อ เกิดความจำเป็นในครอบครัว					
8. การเป็นผู้กำหนดค่าใช้จ่ายราย เดือนของครอบครัว					
9. การเป็นผู้วางแผนการเงินและ การลงทุนของครอบครัว					
10. การออกค่าใช้จ่ายในการ รักษาพยาบาลสมาชิกใน ครอบครัว					

บทบาทด้านสัมพันธ์ภาพของคู่สมรส

บทบาทของสามี	ระดับการรับรู้				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การให้เกียรติและยกย่องภรรยาทั้ง ต่อหน้าและลับหลัง					
2. การแนะนำภรรยาให้รู้จักกับเพื่อน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
3. การช่วยเหลือและให้กำลังใจเมื่อ เกิดภาวะวิกฤตแก่ภรรยา					
4. การรับฟังปัญหาเมื่อภรรยาเกิด ความไม่สบายใจ					
5. การดูแลเมื่อภรรยาเจ็บป่วย					
6. การปรึกษาหารือและแก้ปัญหา ร่วมกันเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นใน ครอบครัว					
7. การซื้อของขวัญวันเกิดหรือเนื่อง ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น วัน ครบรอบแต่งงาน					
8. การใช้เวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกัน กับภรรยา (รับประทานอาหาร, ดูโทรทัศน์ ฯลฯ)					
9. การพาภรรยาไปพักผ่อนตาม สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ					
10. การปรึกษาหารือเรื่อง ความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างกัน					

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม
และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0522.21/ว 906

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

เนื่องด้วย นางสาวสุกัญญา จันทกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอกการ
พัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับ
อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชายระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีราชม
งคล ชั้นปีที่ 4 จำนวนประมาณ 350 คน

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้
นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ตามวันเวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอ
มาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศติมน ปรีดา)

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ 0522.21/ว 906

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

เนื่องด้วย นางสาวสุกัญญา จันทกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอกการพัฒนารอบครัวและสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชายระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ชั้นปีที่ 4 จำนวนประมาณ 350 คน

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ตามวันเวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศศิมน ปรีดา)

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ 0522.21/ว 906

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

เนื่องด้วย นางสาวสุกัญญา จันทกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอกการพัฒนารอบครัวและสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชายระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ชั้นปีที่ 4 จำนวนประมาณ 350 คน

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ตามวันเวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศติมน ปรีดา)

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ 0522.21/ว 906

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสุกัญญา จันทกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอกการพัฒนาคอมพิวเตอร์และสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชายระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ชั้นปีที่ 4 จำนวนประมาณ 350 คน

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ตามวันเวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศศิมน ปรีดา)

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ 0522.21/ว 906

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

22 กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรม

เนื่องด้วย นางสาวสุกัญญา จันทกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอกการพัฒนารอบครัวและสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชายระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ชั้นปีที่ 4 จำนวนประมาณ 350 คน

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ตามวันเวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศศิมน ปรีดา)

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ 0522.21/ว 1001

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุพักตร์ พินุลย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุกัญญา จันทร์กุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอกการพัฒนาครอบครัว และสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตาม โครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถิติและวิธีการวิจัย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง สาขาวิชา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช สิทธิพงศ์พิทยา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศษ 0522.21/ว 1001

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชณี ลาขโรจน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุกัญญา จันทกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอกการพัฒนาครอบครัว และสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถิติและวิธีการวิจัย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง สาขาวิชา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช สิทฺธิพงษ์พิทยา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ที่ ศธ 0522.21/ว 1001

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
 จังหวัดนนทบุรี 11120

3 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์รัชชัย บุญโชติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุกัญญา จันทกุล นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิชาเอกการพัฒนาครอบครัว และสังคม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การรับรู้บทบาทสามีของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถิติและวิธีการวิจัย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง สาขาวิชา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช สิทธิพงษ์พิทยา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

โทร. 0-2503-3573

โทรสาร 0-2503-3639

ภาคผนวก ง
จำนวนประชากร

จำนวนประชากร

คณะ/สาขา	ประชากร (คน)
1. คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร	
วิศวกรรมเครื่องกลเกษตร	32
วิศวกรรมหลังเก็บเกี่ยวและแปรรูป	65
วิศวกรรมอาหาร	22
วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	31
วิศวกรรมดินและน้ำ	48
รวม	198
2. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง	
การท่องเที่ยว	22
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	47
วิทยาศาสตร์ทางทะเล	18
อุตสาหกรรมประมง	14
การจัดการประมง	16
เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	13
รวม	130
3. คณะวิทยาศาสตร์	
เคมี	30
เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	42
วิทยาการคอมพิวเตอร์	14
รวม	86
4. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	
วิศวกรรมโยธา	26
วิศวกรรมไฟฟ้ากำลัง	42
วิศวกรรมอุตสาหกรรม-เครื่องมือกล	33
วิศวกรรมเครื่องกล	41
วิศวกรรมคอมพิวเตอร์	40
วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์-โทรคมนาคม	42
รวม	224

คณะ/สาขา	ประชากร (คน)
5. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมภายใน การจัดการงานก่อสร้าง รวม	68 24 19 111
6. คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีการถ่ายภาพและภาพยนตร์ เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง รวม	72 41 12 125
7. คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ ดนตรีสากล นาฏศิลป์ไทย ดุริยางค์สากล ดุริยางค์ไทย รวม	21 11 13 22 67
8. คณะศิลปศาสตร์ การท่องเที่ยว การโรงแรม ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล รวม	11 14 10 35
9. คณะศึกษาศาสตร์ เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คอมพิวเตอร์ศึกษา รวม	31 28 59
10. คณะบริหารธุรกิจ คอมพิวเตอร์ การตลาด การจัดการอุตสาหกรรม การจัดการสำนักงาน การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี ระบบสารสนเทศ	28 57 36 20 12 35 62

คณะ/สาขา	ประชากร (คน)
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	12
การเงิน	34
การบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ	16
เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	35
รวม	347
11. คณะวิศวกรรมศาสตร์	
วิศวกรรมโยธา	103
วิศวกรรมไฟฟ้ากำลัง	79
วิศวกรรมเครื่องกล	74
วิศวกรรมอุตสาหการ	112
วิศวกรรมพอลิเมอร์	21
วิศวกรรมสิ่งทอ	48
วิศวกรรมเคมี-สิ่งทอและตกแต่งสิ่งทอ	18
วิศวกรรมเคมี	34
อิเล็กทรอนิกส์-โทรคมนาคม-อิเล็กทรอนิกส์	30
วิศวกรรมคอมพิวเตอร์	64
เทคโนโลยีพลาสติก	67
อิเล็กทรอนิกส์-โทรคมนาคม-โทรคมนาคม	72
วิศวกรรมเครื่องนุ่มห่ม (เสื้อผ้า)	41
วิศวกรรมเส้นใยสังเคราะห์	20
รวม	783
12. คณะคหกรรมศาสตร์	
อาหารและโภชนาการ-ธุรกิจอาหาร	7
ผ้าและเครื่องแต่งกาย	10
ผ้าและเครื่องแต่งกาย-ออกแบบแฟชั่น	7
อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	7
อาหารและโภชนาการ	12
คหกรรมศาสตร์ศึกษา	9
คหกรรมศาสตร์ทั่วไป-ธุรกิจงานประดิษฐ์	7
พัฒนาการครอบครัวและเด็ก	7
รวม	66

คณะ/สาขา	ประชากร (คน)
13. ศิลปกรรม	
ศิลปภาพพิมพ์	17
ศิลปะไทย	31
เครื่องหนัง	12
จิตรกรรม	36
ประติมากรรม	20
หัตถกรรม	26
ออกแบบภายใน	28
ออกแบบผลิตภัณฑ์	17
เครื่องปั้นดินเผา	16
ออกแบบนิเทศศิลป์	30
วิจิตรศิลป์	16
รวม	249
รวมทั้งหมด	2,480

ที่มา: กองแผนงาน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างระดับคณะวิชาและระดับสาขาวิชา

ตอนที่ 1 นำจำนวนกลุ่มตัวอย่างคูณผลรวมของคณะวิชาหารด้วยผลรวมของทั้ง 5 คณะ ดังนี้

1. คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร $\frac{350 \times 198}{1,801} = 39$ คน
2. ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม $\frac{350 \times 224}{1,801} = 44$ คน
3. คณะบริหารธุรกิจ $\frac{350 \times 347}{1,801} = 67$ คน
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์ $\frac{350 \times 783}{1,801} = 152$ คน
5. คณะศิลปกรรมศาสตร์ $\frac{350 \times 249}{1,801} = 48$ คน

ตอนที่ 2 นำผลลัพธ์จากตอนที่ 1 คูณจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาได้ผลลัพธ์ ดังตารางนี้

คณะ/สาขา	ประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1. คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร		
วิศวกรรมเครื่องกลเกษตร	32	6
วิศวกรรมหลังเก็บเกี่ยวและแปรรูป	65	13
วิศวกรรมอาหาร	22	4
วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	31	6
วิศวกรรมดินและน้ำ	48	10
รวม	198	39
2. คณะวิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม		
วิศวกรรมโยธา	26	5
วิศวกรรมไฟฟ้ากำลัง	42	8
วิศวกรรมอุตสาหกรรม-เครื่องมือกล	33	7
วิศวกรรมเครื่องกล	41	8
วิศวกรรมคอมพิวเตอร์	40	8
วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์-โทรคมนาคม	42	8
รวม	224	44
3. คณะบริหารธุรกิจ		
คอมพิวเตอร์	28	13
การตลาด	57	25
การจัดการอุตสาหกรรม	36	16
การจัดการสำนักงาน	20	9
การจัดการทรัพยากรมนุษย์	12	5
การบัญชี	35	15
ระบบสารสนเทศ	62	27
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	12	5
การเงิน	34	15
การบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ	16	7
เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	35	15
รวม	347	152

คณะ/สาขา	ประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์		
วิศวกรรมโยธา	103	20
วิศวกรรมไฟฟ้ากำลัง	79	15
วิศวกรรมเครื่องกล	74	14
วิศวกรรมอุตสาหการ	112	22
วิศวกรรมพอลิเมอร์	21	4
วิศวกรรมสิ่งทอ	48	9
วิศวกรรมเคมี-สิ่งทอและตกแต่งสิ่งทอ	18	4
วิศวกรรมเคมี	34	7
อิเล็กทรอนิกส์-โทรคมนาคม- อิเล็กทรอนิกส์	30	6
วิศวกรรมคอมพิวเตอร์	64	12
เทคโนโลยีพลาสติก	67	13
อิเล็กทรอนิกส์-โทรคมนาคม- โทรคมนาคม	72	14
วิศวกรรมเครื่องนุ่มห่ม (เสื้อผ้า)	41	8
วิศวกรรมเส้นใยสังเคราะห์	20	4
รวม	783	152
5. ศิลปกรรม		
ศิลปภาพพิมพ์	17	3
ศิลปะไทย	31	6
เครื่องหนัง	12	2
จิตรกรรม	36	7
ประติมากรรม	20	4
หัตถกรรม	26	5
ออกแบบภายใน	28	6
ออกแบบผลิตภัณฑ์	17	3
เครื่องปั้นดินเผา	16	3
ออกแบบนิเทศศิลป์	30	6
วิจิตรศิลป์	16	3
รวม	249	48
รวมทั้งหมด	1,801	350

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวสุกัญญา จันทกุล
วัน เดือน ปี	8 เมษายน 2511
สถานที่เกิด	อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	การศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จังหวัดกรุงเทพมหานครฯ พ.ศ.2532
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จังหวัดกรุงเทพมหานครฯ
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7